

309501 ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3. చెన్నపట్టణము 1919 వ సం॥ మార్చి నెల 3 వ తేది సోమవారము No. 273
సంపుటము. ౫ కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శాల్వాణమాస శుద్ధ ప్రథమం. సంచిక ౨౭౩

కుంతలైను తలనూనె.
సర్వజనులచే నేల వాడబడుచున్నది?

విలస:-

(1299)

విలస:-

1. కుంతలైను మిక్కిలి చవుక.
2. తలవెండ్రుకలకు మెరుగును మొగమునకు సౌఖ్యమును తెచ్చుటలో కుంతలైను సాటిలేనిది.
3. కుంతలైను రాతికొనిన మనోహర పరిమళము గల పువ్వుల పువ్వులవలన కలుగునట్టి కరిమళమే కలుగును.

4. మామూలు తలనూనె సీసాల కంటె కుంతలైను సీసా 8 రెట్లు పెద్దది గాన తలనూనెల వ్యయము తగ్గును.
5. బట్టల - తలవెండ్రుక లూడి పోవుట మున్నగునవి కలిగినపుడు కుంతలైను అద్భుతముగ పనిచేయును.

మనోహర కోమల మృదుల పరిమళ మిళితము.
కుముద, గులాభి, కమల, మల్లి, పయిలటు, చొకే.

Sweet, Lily, Lotus, Rose, Jasmin, Violet, Boquet.

కుంతలైను స్వచ్ఛమైన దనుటకు ఆధారము.

ఇండియా దేశమునదలి రసాయనశాస్త్రజ్ఞులలో శ్రేష్ఠతములగు డాక్టరు ఎస్. పి. సి. కే. కే. టి., సి. వి. ఇ. గారు పరీక్షించి యిచ్చిన ప్రశంసాపత్రము:

హెచ్. బోసుగారు సిద్ధపరచిన కుంతలైను తలనూనెయందలి నస్తువులకు నేను రసాయన శాస్త్రానుసారము పరీక్షించితిని. ఈతైలము కేరళము మూలికాయలవలన తీయబడి అత్యధికముగ శుద్ధి నొందింపబడినది. దీనియందు ద్రావకములు, మధ్యము, లోహము మున్నగు హానికరములగు పదార్థము లేనియును లేవు. దీనియందు మేలగు సుగంధద్రవ్యములు చేర్చబడినవి. ఇది ప్రశస్తమగు తలనూనె యని నేను సిఫార్సు చేయుచున్నాను.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyers & Co.,
110 & 111 Thambuchetty Street, MADRAS.

సబా ఏజెన్సీ వరకులు మున్నగువాటిని కోరువారు, మదరాసు, తంజావూరు, పిండియా నున్న మా సోమ ఏజెంటులు కే. ఎఫ్. బి. అయ్యరు అందు కంపెనీవారికి వ్రాసికొనవచ్చును.

H. BOSE. Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

సర్వవృత్తిక విషనంజీవిని.

(రిజిస్టర్డ్ ట్రేడు మార్కు)

588

మృత్యుమర్త్యులకు సంతోషముతో పోవుదురు.

గుణములేదని రుజువుచేయువారలకు రూ. 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి దుఃఖమునకును చుండ రలసిన మౌఖ్యవధము. అండ్ల మూసాని, దేశమై దుర్బలత పోగ జ్ఞానముచేయును. ఎన్నిదినము బలవంతులగు గుణములను, శీలవంతులగు మౌఖ్యము కాక ఎలక, పచ్చి, సామ, జట్టి మొదలగు విషమగువులు కాటులకు నువ్వు గించును. తల పాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్తేటి 0-8-0. 1 దబ్బా పాకెట్ల తల రూ. 5-0-0. పోస్తేటి కలు.

పిళ్ళసారి 2 ప్యాకెట్లు రెప్పించుకొనువారికి పోస్తేటి ఇవ్వం. కర్రకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియమింపబడును.

ఇరువామా:- ధన లక్ష్మి కం పెన్సి, 1-5 నంబరేరు. పి. టి. పానాచేరు పోలు, మదరాసు.

ఇనుప వ్యాపారము

మా కర్త సిల్వర్ గ్రామము, మాస్తూర్ గుమెంటు కోల్ తారు, ఆమెరికా గుండ్రపు కంటిలు, చట్టములు, కలాయి నుట్టుకంటిలు, మేకుపిప్పలు, బోల్లునట్లు, రుయర్ పెరింగు మొదలైన సామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. వెలలకు కాగితము వ్రాయుకొరతము.

అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ, (1412) 18, వెంబుదాను పిట్ట, మదరాసు.

Beauty is the Heavenly Boon

It can only be obtained by beautifying the hair and our preparation is the only one which has helped throughout use only 490

Parastan Hair Oil (Regd)

It makes hair soft and shining. It also strengthens the roots of hair

TAKE LADIES LEARNED CARE to use our Parastan Oil for keeping your brain cool, Price Re 1/- Postage Extra

Agents:- F. Hassanali & Co., 51, China Bazaar, G. T. Madras

NOTE:-Please try Parastan Liquid Soap Re. 1 0 0

మలయ చందనము

(1251) మౌగ్గమునకు మౌగ్గము మందు పువ్వుల నువ్వులు ఎరికిని తెలియను. పట్టుము లేదు. పిలికారి మున్నగు కలనచిక్కిల పనిలేదు. రుచ్యమైన మా మలయచందనము ఎటువు తెలుపు, పచ్చ అను మూడు విధముల మౌగ్గమును మూడు పూటలలో మున్నును. డబ్బీ 1-3 2-0-0 గంధర్వశార్వసి, రాజమండ్రి.

అమృతార్జవ ఆనలేహ్యము. ఈలేహ్యము రక్తమునకుబీజేసి శిర్యమున పాచ్చిం చి అలమును కలిగించి యొత్తకేమనము చేసి చీలి కాలి ముంబు లోగట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు శోమ్యము కలిగించును. శీర్షము, కేములు, కలబొప్పి, బొమ్మలొప్పి మొదలగువానిని తక్కువ నివారించును. (212) అర్జును డబ్బీ 1-కి 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్రి, అంబికొప్పగూడే వధాలయం, 137, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

అందోద్యమము. మొదటి యె దాండ్ల ముహూర్తమునకులయందలి నవ్యాన సంఖ్యాశ్శులు, సఖ్యాశ్శులు, యువన్యాన ములు, వారి పిల్లలకులూ, సఖ్యా శిర్యానములగులు. పోస్తేటి 1-కి 0. పోస్తేటి కలు. అండ్ల పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంజావూరు, మదరాసు.

ఆంధ్రదేశవార్తలు

కృష్ణామండలసభ:—28 వ కృష్ణామండలసభ యొక్క...

విచిత్రతానాథానామ:—ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని కలకత్తా...

బ్రహ్మసంఘము:—1919 సం. మార్చి నెల 12 తేదీ...

ఉపాధ్యక్షుల సంఘము:—ఇదిగోలలో నూతనముగా...

గోఖలే కథ:—బాపట్ల తాలూకా, వెదవెలమూరు...

ఆంధ్రవాణి గ్రంథాలయ సాంకేతిక కార్యక్రమము:—ఇది...

బాపట్ల తాలూకా గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభ:—...

బాపట్ల తాలూకా స్వరాజ్యసమితి కార్యక్రమము:—...

జ్ఞాపిక:—ఈయనకు సభలకును, అధ్యక్షులకు నియామకమును...

ఒక మరణము:—కన్యమహాజన సంఘాధ్యక్షులు నుత్తే...

గ్రంథాలయోద్యమము:—పాతకాలలకలనే గ్రంథాలయములు...

కలకత్తా ఆంధ్రవిద్యార్థి సమాజము:—వై. విద్యార్థి సంఘము...

ఉపన్యాసము, 15-వ తేదీకి బదులు ఈ నెల 22-వ తేదీని ఇయ్యబడినది...

రైతులు మొదలగు సోదరసమైక్యజనములకు పాఠ్యరీతి:—రైతులందఱు...

ఆయుర్వేదమునకును, అంటుదురోగములకును, వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి (1045)...

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126 ఆటో డిల్ బహార్. (విజ్ఞప్తి)...

రౌలటు బిల్లులు

సత్యాగ్రహ వ్రతనిష్ఠ

మహాత్మా గాంధీగారు

“మైత్ర్య అభివృద్ధి” పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:-

రౌలటు బిల్లుల విషయమున అలంబించవలసిన సత్యాగ్రహ వ్రతనిష్ఠ నిట బొందుపరచుచున్నాను. ఈ వ్రత భారత జాతి ప్రాంతీయతలలో నెల్ల సత్ప్రాయములను మేలి. ఈ వ్రతము దూరాలోచనా విరహితముగ ప్రకటించబడలేదని నేను నిశ్చయముగ చెప్పగలను. నామట్టుకు “నేర్పరకమై అనేక రాత్రులు నిద్రలేక ఆలోచనతో గడపితిని. ప్రభుత్వమువారి వాదమునందలి సందర్భమును గ్రహించి నెంచితిని గాని అసాధారణములైన యీ బిల్లులను వారు నిర్బంధము కట్టి కారణమును వాడు నుద్దేశించెను. నేను రౌలటు సంఘానికి నామూలాగ్రహము జరిపితిని. అది చదువుటవలన సంఘము వారి వీరత్వమును లక్ష ప్రతిపాదకుని నిర్ధారములు వాడు నుద్దేశించెను. పశుబలప్రయోగవాంఛ భారతజాతి యొక కొన్ని ప్రజాములయందు మాత్రమే యున్నదనియు అత్యల్పసంఖ్యాకులు మాత్రమే యిందుసంబంధము గలిగియున్నారనియు యానివేదికమువలన తోచకమానము. అట్టి కనుబటమువలన సంఘమున కిహాయము వాటిల్లును. కాని పరిస్థితుల కనవసరమగు భయంకరాధి కారమును ప్రభుత్వ హస్తగతము చేయవలసిన యీ బిల్లులను ఆమోదించుట యంతకంటెను యెక్కువ పాపముకరము. భారతజాతి ప్రజలు ప్రపంచమున కెల్ల పాదులను విషయమును సంఘమువారు సంపూర్ణముగ ముఖ్యులై యిరిరి.

ఈ బిల్లుల విషయమై యిందుక యోచించును. వీనిని కానన సభలో ప్రవేశపెట్టుటకు బూర్జుము నివిలు సర్వము కాభివారి యొక్కయు, బ్రిటిషు వాణిజ్య కాభివారి యొక్కయు ఆశయ సంరక్షణము గూర్చి రాజ్యపరిషత్తు మాట నిచ్చి యుండెను. ఈ రాజ్యపరిషత్తు వాక్యముల గూర్చి మనలో ననేక దురభిప్రాయములు వొడచుచున్నవి. వారి నిశ్చయభావముల వరకు నాకనోచరముగ నున్నది. భారతజాతి యొక్కయు భారతజాతి వాణిజ్యము యొక్కయు ఆశయముల కంటె నివిలు సర్వము, బ్రిటిషు వాణిజ్యముల అభివృద్ధియే యెక్కువగా పరిగణించబడునెడల, యీ సూత్రముల నెట్టి భారతీయుడు అంగీకరింపజాలడు. ఇందుమాలమన సామ్రాజ్యములో అంతఃకలనము లేర్పడును. సంస్కరణములు లభించినను, లభింపకున్నను చింతలేదు. మనము ప్రస్తుతస్థితిగతులను గ్రహించు పనలేదు. సిద్ధిలు సర్వము కాభివారు నిజముగ భారతజాతి సేవకులనియు, బ్రిటిషు వర్తకులు భారతజాతి సేవకులకై పాటుపడువారుగా, యీ దేశవాణిజ్యమును, కళలను విశాకము గావించువారుగ నుండవలసినను వారు గర్హించుట కర్హవసరము. వీరే ప్రభుత్వ ప్రతిపాదకుని నెట్టి కుట్రనైనను అదేంప కత్తిగలవారు.

ప్రజాభిప్రాయమును నిరసింపి, సర్ జస్టిస్ తొండిగారు అగ్నిహోత్రమున కింధము చేర్చుచును. వీరి భారతచారిత్రియ వీరు మరపుకొనదగిన తోచుచున్నది. తమన్న ప్రజాభిప్రాయ ప్రాబల్యమునకు వీరు ప్రతినిధులుగనున్న ప్రభుత్వము నిది వరకు తలయొగ్గినది వీరు గ్రహించియుంటిరి.

కావున, యీ బిల్లులు బట్టి గ్రహ్యము పురాణవాదాని గ్రస్తమై యున్నదని నా అభిప్రాయముతో నెల్లర నేక భజింపవచ్చును. కావున వ్యాధికిరగిన ప్రబలచిత్తము ప్రయోగింపవలెను. ఈ బిల్లుల వలన ప్రభుత్వము నెడల జ్యేష్ఠ భావముదయించును. ఈ క్రింద సంతకములు చేసిన భారతీయులు స్వార్థత్యాగమువలన నెట్టి కష్టముల

కామయ్య పంతులుగారు, పేరయ్య పంతులుగారు అన్నదమ్ములు. ఒకనాడు, యొక్క ప్రసంగములో పేరుపొందిన ఇద్దరు పండితులు వారింటికిరచ్చిరి. కామయ్యగారు, పేరయ్యగారును పండితులను ఏదైన యొక్క ప్రసంగము చేయవలసి కోరగా నిదిగో, అదిగో అని వారు కాలముగడపి, చుదకు.

మొదటిపండితుడు:- “అయ్యో! కామయ్య, మేము యొక్క పరులను కామయ్య.”

రెండవపండితుడు:- “మేము యొక్క పరులమని మీ కెవరు చెప్పెదయ్య?”

నేన ననుభవించెదమని యొక అర్థిని పెట్టియున్నాను. ప్రభుత్వము నెడల వీరికి దురభిప్రాయమంతమాత్రములేదు. ఈ చికిత్సవలన లోపములు తొలగిపోవును. ఇంతటి చికిత్సను ప్రయోగించుటకు సరమో కాదో అను విషయము వారు యోచింపవలెను. వారివిషయమై యోచించిరి. వ్యాధి అతిప్రబలముగ నున్నదని వారికి దృఢముగ తోచినది. ఇంతకంటె శుభ్రుక చికిత్సలు నిష్ఫలమైనవని మిగిలినది దైవాధీనము.

ఎమ్. కె. గాంధీ.

వాదానము.

ఇండియను క్రిమినలు లా సవరణశాసనము, క్రిమినలు లా (అవసరాధికార) శాసనము లనెడి బిల్లులు అన్యాయములుగను, న్యాయ, స్వాతంత్ర్య సూత్రముల నుల్లంఘించునవిగను, సంఘక్షేమమున కనువగు వ్యక్తిస్వాతంత్ర్య వివాద కారకములుగను యున్నవని మనఃపూర్వకముగ నభిప్రాయపడుటచే, యీ బిల్లులు శాసనసభాపము చాల్చునెడల, ఆవి యుపసంహరింప బడువరకు యీ బిల్లులను, ముందు నిర్దిష్టము కానున్న సంఘము నిర్ణయించు శాసనములను శిరసావహించు కుండుటకును మేము నిశ్చయించుకొంటిమి. ఈ యుద్వేషమున సత్యవ్రతము ననుసరింపుడు, ప్రాణమునకును, వ్యక్తులకును, ఆస్తిని యెట్టి భంగమును కలుగకుండునట్లు వర్తించెదము.

(సంతకములు) మోహనదాసు కరంచంద గాంధీ, వి. జె. పటేలు, శ్రీమతి కస్తూరి బాయి గాంధీ, శ్రీమతి పార్వతిదేవి కాయి బి. జి. హర్షిమణి, జమ్నాదాసు వ్యాసకావాసు, శ్రీమతి సరోజినీ నాయకు, శ్రీమతి అరవీ కాబాయి గోఖలే, మున్నగు వారు.

జాంతాయినిగర పాలక సంఘము:- ఈ సంఘమునకు మురి వీధివరకును చునీ (వి. సి. ఎస్, గారే కమిషనరుగా మరల నియమింపబడిరి. మనిగా రిడికరకు చాల భాగుగా పనిచేసిరి గాన నియమానుకూలముగ వ్యవహరించు సంఘాధ్యక్షు డొక సభకుండు నుడివెను.

మదరాసు ఆంధ్ర సదరమరాటా రైల్వేకంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకొన్ని కేటు కాబడినది.)

నోటీసు.

1496

మదరాసునుండి బయటకుపోవు సరకుల రవాణా.

(1) నిండు వేగము అవసరములేని సామాను నంతయు సాల్వకొటార్సు స్టేషనునుండి రవాణా చేయవలయును. రాయపురము స్టేషనునుండి రవాణా చేయబడజాలవు.

(2) నిండు వేగము కావలసిన సామానులను (సరకులను) రాయపురమునుండి రవాణా చేయవలెను.

(1) ఉన్నవాసులనుండి వచ్చు ఉప్పు (2) నైసిక సామాను (3) గృహసాంకరణములు (4) పెద్ద తూనికను తూచవలసిన సామానులు తప్ప తక్కిన సరకులు సాల్వకొటార్సులో అంగీకరింపబడజాలవు.

(3) సామాన్యముగ నిండు వ్యాగనులో పంతుబడు కిరసనాయిల్, బియ్యము, ధాన్యము, పంచదార మున్నగునవి ఈ క్రింది షరతుల ప్రకారము సాల్వకొటార్సులో అంగీకరింపబడును.

() సరకులు 10 మణుగులకంటె ఎక్కువ ఉండరాదు.

(b) ఒక్కొక్క స్టేషనుకు ఒక్కొక్కరోజున ఒక్కొక్కనినుండి 10 మణుగుల బరువు గల సామాను అంగీకరింపబడును.

సంస్కరణసంఘమువారి వని.

సంస్కరణసంఘాధ్యక్షు లగు పాతుబగో ప్రభువు గారును, వారి అనుచరులును 27వ తేదీ వాటిమున సము బొంబాయి కేగిరి. అచటినుండి ఇంగ్లాండున కేగిరి. ఎస్సెసియే టెడ్ ప్రస్తుతిలేఖరి సందర్శింపగా పాతుబగో గారిట్లు చెప్పిరి.

నా కమిషను వారిచ్చిన నిశ్చయము గూర్చి మీ కేమియు తెలిపజాలననుకూలమి మిత్రులుగదా. అని చాలరహస్యమైనవి. (వేదాంతిగారి ప్రభుత్వమువారి పరిశీలనాధ్య మంపబడినది. వారు పూర్వ మెంటుక కా కిరీతులని మువ్వర కవిరహస్యముగ నుండెలెను. వారిని ఇండియాదొరకనము వారికింపితిమి. వారువానిని చక్రవర్తిగారి మంత్రిగర్త మునకం పెదకు, ఇంక నాయంతముగూర్చి నేను మరేమియు చెప్పజాలను. పరిశోధనాధ్యక్షు వివిధ ప్రజాశాఖల కరుగునవుడు మాత్రమే భవమును గూరి యడిగినవత్తుకు ప్రత్యుత్తరము జెప్పగలను. వరంబు 8 వ తేదీని సిమ్లాలో మేము పరిశోధనము సారంభించితిమి. ఫీబ్రవరి 27 వ తేదీని నిచారణ పూర్తియైనది. ఈ కాలముల యా మేము చాల విచారణచేసితిమి వీరూ ఒరిస్సా, సంఘాక్షరాస్త్రియులు, బెంగాల అస్సాము కేసును ఇచ్చుటనే పరిశీలించితిమి. మదరాసు బొంబాయిలను గూర్చి వెక్కుమంది సాక్షినిచారణ చేసితిమి. మా వివేకము ఢిల్లీలో నిశ్చయింపబడినది. ఈ విచారణ నిమిత్తము మేము 9000 మైళ్లమార్గము ప్రయాణము చేసితిమి. రైలుల్నే వాడు మాకు చాల అనుకూలమగు ఏర్పాటులు సులభించిరి. మా ప్రయాణములలో వివిధ రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములతో మాకు చాల పరిచయము గలిగినది. వారు మమ్ముల చాల గౌరవముతో చూచిరి. వివిధ రాష్ట్రీయాధిపతు లొసరించిన సహాయములన మా కష్టభావకార్యము సులభముగ నెరవేరెను. అన్నితరగతులవారి యభిప్రాయములకు తెలియజెప్పిరి. అనధికార ప్రభులకు మేమెంతయు కృతజ్ఞులము. ఈ విషయమున నా సహచరులందఱు నీ కేధ వింతురని నేను చెప్పగలను. సంఘములు రెండును చాల అనుగుణ్యముగ పని చేసినవి. రెండు విషయములకు గూర్చియు రెండుసంఘములు సుకేమము పనిచేయు తెంతకష్టమైందియు ఎంతవిక్రమము నుడియు నా సంకతుల జడివినవారు వారు గ్రహించగలరు. మా విచారణ పూర్తియైన పిమ్మట రెండు సంఘములవారును మంచి ధర్మబుద్ధి పురస్కరు లగుటకు నేను కనుగొంటిని. మా మిత్రులు పరియెంత విశేషముగనున్నదియు గ్రహించి ఇబ్బందులను తొలగించుటకు తమచేతనైతి ప్రయత్న మొనరించిరి. మేము చివర వరకు చాల అనుకూలముగ నుండిమి. మా సంఘము బంగుల కృతజ్ఞులుగ నియమింపబడిన సక వాల్తరులైర్పాడు, మా లగు గిల్బర్టు గారును మరణించినందులకు విచారించి వారిమరణమువలన చాలకష్టముగలిగినదని వారు చెప్పిరి. హిందూదేశమందలి అనుభవమునకు చాలసంతోషించుచు తానింగ్లాండునకు మరలుచున్నాడు. తన కీప్రయాణమున సహాయ మొనరించిన స్నేహితులందఱికిని కృతజ్ఞుడు. ఇండియను సివిలుసర్వీసులో చూపేసినవారును, భారత రాజకీయములందు ప్రసిద్ధి చెందిన వారును గల సియోర్షిడిన సంఘమున కధ్యక్షులకు వహించగలరుట తన యద్యత్తును. వారుభయమును చాల అనుకూలముగ పనిచేసి వివిధసమస్యలకు తగిన ప్రత్యుత్తరముల నిమ్ముటకు తమచేతనైవంత పని నెల్ల చేసిరి. వారి ప్రయత్నములు చక్రవర్తిగా ప్రభుత్వమున కెంతేము లాభకరములుగ నుండునని తాను విశ్వసించుచున్నాను.

మందమని మనుమాధురాయు గారు, బంట్లోతును, కంటబ్రాహ్మడిని, గురుస్వామి, శిలది.- ఏమియు, మీముగరు కలసి! నాకలంకోసం ఇంతసేపు వెదికేను గాని, ఎక్కగుంకో కనుక్కోలేకపోయేదామా! మాగానా, నా కెంతవేగం వారికిందో!!

బంట్లోతు:- ఎక్కడవారికిందో, బాబూ! పంతులు:- నా చెవికంటె నే!!

బంట్లోతు:- ఏటి, బాబూ, వెతుకుతున్నాను? మనుమాధున రాయగారు:- నానులోచనముల జోడు ఎక్కడో పోయింది.

బం:- అడుగో, మీముకు మీ శేవుండే! మధు:- (తడిమిచూచి) అయ్యో, ఇక్కడేవుండే! ఈ జోడుమా నేని మరొకటి, కొనాలి; వీనితో బాగానిపించకుండా వుండే!!

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1919-వ సం॥ మార్చి నెల 3-వ తేది

సోమవారము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వము:

సామాజ్యశాసన నిర్మాణసభ.

సామాజ్యశాసన నిర్మాణసభలో నూతన ఆర్థికసభ్యులగు సర్ జేమ్స్ మెస్టరుగారిచే, ఆదాయవ్యయకరము చదువబడెను. ఇంతకు పూర్వము వలె, ఆదాయవ్యయపు వివరముల గూర్చి దీర్ఘోపన్యాసము గావింపక, మెస్టరుగారు ముఖ్యవిషయములను మాత్రము సభ్యులకు చెలిపిరి. వివరములు చెలిపెడి కర్రము శాసన నిర్మాణసభ్యుల కంశీలన నిమిత్తము, క్రత్యేకముగ నీయబడెను. ఈ మార్పులయే వాంఛనీయ మనుటకు సందియము లేదు. చదువరులనేకులు, దీర్ఘవివరణము నాడు, ముఖ్యవిషయములను వేరువేరు లేక యిబ్బడి చదుచుండుట సహజము. అట్టి శ్రమ కవశాశము లేకుండ, మెస్టరుగారు ప్రధానాంశములను తేటపరచిరి. 1918-19 సంవత్సరపు బడ్జెట్ నిర్మాణ మనకప్రమాదములకు కారణమయ్యెను. ఇందుకు, సంగ్రామకరిస్థితులే, ముఖ్య హేతువునకు సందియము లేదు. బడ్జెట్టు నేర్పరుచునపుడు, యడ్డమి తత్వరగ ముగియునని, పూర్వపుసభ్యులగు సర్ విక్టోరియా మేయరుగారు హిందూ యుండలేదు అటల యూహించుటకు ఆకాశము గలుగలేదు. జర్మనులు ప్రాన్సు దేశముపై తమ ఆక్రమణము నారంభించిరి. ప్రాన్సుదేశపు యునికి ఎటులుండునో యని, మిత్రమండలి దేశములకు సానుకంపము కలుగజూచెను. హిందూ దేశ మట్టితరుణమున, సంగ్రామమునకు ద్విగణితకృత్ తాపాముతో కృషి సజ్జపవలయునని, క్రభుత్వమువారు హెచ్చరించిరి. హిందూ దేశ మా హెచ్చరికను గమనించి, సంగ్రామవిజయమున కిసాధారణప్రయత్నముల సలిపెను. మనుష్యబలమును సమకూర్చుటయే గాక, సంగ్రామమున కవసరమగు సాధనసామగ్రి యంతయు హిందూ దేశము సమకూర్చవలసి వచ్చెను. పాశ్చాత్య దేశములకు మిగుల కొరతగనున్న, ఆహారపదార్థములను, హిందూ దేశమే పంపసాగెను. ప్రభుత్వాదాయము క్రమముగ సంతోషించుచుండుట చేతను, రైల్వే రాబడి మిగుల హెచ్చుగ నుండుట చేతను, హిందూ దేశపు ఎగుమతులు సత్వరాభివృద్ధి గాంచుటచేతను, మేయరుగారు రూహించిన దానికన్న నిలువ చాల అధికమగునని, ఆశలు ప్రబలి యుండెను. (బడ్జెట్టు సందర్భమున మిలియను అనిన, 10 లక్షలనియు సవరను అనిన 15 రూప్యము లనియు గ్రహించవలెను.)

కాని, తలపరితలంపుగ జర్మను ప్రాబల్య మొక్కసారిగ సంతోషించుటచే, యుద్ధము సాంతమొందెను. దీనితో ఆర్థికస్థితియు మారిపోయెను. వ్యయమునం దెట్టి మార్పు గలుగలేదు. సైనికవ్యయము యథాస్థితియందున్నను, వాణిజ్యమునకు మాత్రము నిరోధము గలిగెను. వర్తకుల సంగ్రామ సమయపు కంట్రాక్టులు భరింప సాధ్యములు గావని తోచెను. దీనికి తోడుగ దేశమందంతటను ఆహార పదార్థముల కతప్ర ప్రబలుటయు, విషజ్వరము మొదలగు నంటు రోగములు వ్యాపించుటయు, ఎగుమతులు దగ్గుటయు, సంభవించుటచే, ఆర్థిక

స్థితి మర్బలమై, విశేషముగ కూడునని యూహించబడిన, నిలువ చేకూరలేదు. నిలువ యటుండ, ఈ సంవత్సరము ఆదాయములో 4 1/2 మిలియను సవరనుల తగ్గుదల గప్పట్టుచున్నది. సంగ్రామ కరిస్థితులచే, ఆర్థికస్థితి మారిపమాట సత్యమే. కాని, మెస్టరుగారు తెలిపినట్లు, హిందూ దేశపు బాధ్యత తంతమాత్రము తగ్గుకుండుటచేతనే, నష్ట మధికముగ గాన్నించుచున్నది. గత సెప్టెంబరు నభిలో, హిందూ దేశమున తయారయ్యెడి సైన్యముల వ్యయమంతయు, హిందూ దేశమే భరించుట కంగీకరింపబడెను. ఈ వ్యయము 12 1/2 మిలియను లగుచున్నది. ఇదిగాక, హిందూ దేశము వాగ్దానముచేసిన యుద్ధదానములకు ధనము సమోపార్జింపవలసియున్నది. సంగ్రామము ముగియుటచే కతప్రచే బాధనొందుచున్న హిందూ దేశముపై నిట్టి బాధ్యత కొంతవరకై నను, తగ్గించుట భావ్యము. 1919-20 సం॥ పు బడ్జెట్టునందు మదింపువేయబడిన నాదాయము, 86,225,400 సవరనులు. వ్యయము 85,357,300 సవరనులు. ఈ వ్యయములో సైనిక వ్యవహారముల నిమిత్తమై 41 1/2 మిలియనులు వ్యయమగు నని యూహించబడుచున్నది. వ్యయములో దాదాపు సగభాగము, సైనికవ్యయమే యని స్పష్టమగుచున్నది.

సంగ్రామమునకు సహాయము గావించుటలో హిందూ దేశ మెన్నడును వెనుదీసి యుండలేదు. ఎంతటి త్యాగములకైనను, దేశము సంసిద్ధమై యుండెను. కాని, సంగ్రామము ముగిసినపిమ్మట గూడ ఇంతటి వ్యయమును హిందూ దేశము భరించుట, కష్టసాధ్య మగును. పునర్నిర్మాణ సమయమున, దేశాభివృద్ధి నిమిత్త మెంతయో వెచ్చింపవలసియుండును. యుద్ధము జరుగుచున్న సమయమునందువలెనే, యుద్ధము ముగిసినపిమ్మట గూడ సైనికవ్యయమును మదింపు వైచుట, ఆర్థికసభ్యుని దూరదృష్టిని సూచింపజాలదు. మన శత్రువు లికనుండు తలయెత్తగలరని, మిత్రమండలివారూహించుట లేదు. శత్రుదేశపు తార్థిక స్థితిని గనుగొనుటకు నియమింపబడిన విచారణ సంఘము వారు గూడ, జర్మనీదేశ మితత్వరలో తిరిగి తలయెత్తి సంగ్రామము జరుపగలుగు ననుట కల్గ యని, నిర్ధారణ గావించిరి. అట్టి స్థితిలో, మెస్టరు గారు సైనిక వ్యయముల నిమిత్త మితటి యధిక ధనవ్యయము నూహించుట, సమంజసముగ గాన్పించదు. మెస్టరుగారి మంపు, దేశాభివృద్ధి కలుల నిరోధము గలిగించుచున్నదో కొంచెము పరిశీలించవలసి యున్నది. దేశమున, ఆహార పదార్థముల కతప్ర మితిహించుచున్న దని, ఎల్లరంగీకరించుచున్న విషయమే. 1918-19 సంవత్సరమునందు భూమి సిస్తు మిలియను సవరనులు తగ్గిపోయెను. ఇట్టి సందిగ్ధస్థితిలో, ఇర్రిగేషనుపై వ్యయపెట్ట దలచిన మొత్తము 400,000 సవరనులు మాత్రమే యని మెస్టరుగారు చెబుచున్నారు. దేశాభివృద్ధి కత్వసవరముగ నీ శాఖపై నెంత కొద్ది మొత్తము వ్యయపరుపబడ నున్నదో పరిశీలించిన, బడ్జెట్టు సందర్భములను సులభముగ గ్రహించవచ్చును. ఆర్థికదౌర్బల్యముచే సంతతిక్కువ మొత్తము వ్యయపరుపబడుచున్న దని, మెస్టరుగారు చెలిపిరి.

కాని రైల్వేలపై నెంత మొత్తము వ్యయ పరుపబడుచున్నదో చదువరులు కరికించిన, మెస్టరుగారి హేతు వాద బలిమిని కనుగొనవచ్చును. రయిల్వే వ్యవహారముల నిమిత్తమై 12 1/2 మిలియనులకన్న నెక్కుడు మొత్త మిదివరకెన్నడును వ్యయపరుపబడి యుండలేదు. కాని, రాజౌపునవత్సరములో 17 1/2 మిలియనుల మొత్తము వ్యయము గావించబడ నున్నది. వాణిజ్యాభివృద్ధి

కిది మూలమగు నని, మెస్టరుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. కాని, వ్యవసాయాభివృద్ధిని వెనుకకు ద్రోసి, రైల్వేలపై సమితధనము వెచ్చించుటచే, దేశమున కసర్థము వాటిల్లు నని హెందవప్రముఖులు చిరకాలమునుండియు వాదించుచున్నారు. మెస్టరుగారి సూచనలు దేశమునందు నిగుత్సాహము గలిగింపక మానవు. హిందూ దేశపు గోల్డు స్టాండర్డు రిజర్వు, ఆంగ్ల దేశములోనుండి, ఆంగ్ల దేశపు వర్తకులకు మిగుల నుపయోగకరముగ నున్నది. ఇంతటిధనమా, హిందూ దేశము వెలుపల నుండుట, దేశమునకు నష్టదాయక మనుటకు సందియము లేదు. దేశావసరముల కెప్పుడును ధనము చాలదను మొఱతే ప్రబలుచున్నపుడు, ఆంగ్ల దేశములో నిలువయున్న ధనమును హిందూ దేశమునకే పంపి, హిందూ దేశమున కవసరమగు బంగారు నాణెములను హిందూ దేశమునందే తయారుజేయుచో, దేశమున కెంతయో లాభము గలుగును. కృభత్వపు కర్రెస్సీ పద్ధతి పూర్తిగ మారవలసి యున్నది. హిందూ దేశమునకు స్వపరిపాలనాస్వాతంత్ర్యముతో బాటు, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము గూడ, లభించుట, ఎంతటి యవసరమో పాతకు లూహింపగలరు.

ప్రపంచమంతయు, నిపుడవసరపదార్థముల కతప్రచే బాధనొందుచున్నది. ఇట్టి సమయమున, హిందూ దేశమే ప్రపంచమునకు వలయు అవకర్షకదార్థములను బంపగల దనియు, అందుచే దేశమునకు ధనలోప ముండదనియు, మెస్టరుగారు హించుచున్నారు. కాని, భారతదేశమునకు వాణిజ్య స్వాతంత్ర్య ముండదని, భారతదేశము నుండి అన్యదేశము లవకర్షకదార్థములను చౌక వెలుగుట గొనిపోయి, తయారయిన సరకులకు దేశమున కంటకట్టెదరు. ఈవద్దతిచేతనే, హిందూ దేశ మింతటివర్బలస్థితి కిదివరకే తెందియుండెను ప్రపంచమునకు సరిపోవు సవకర్షకదార్థములను. హిందూ దేశము సమకూర్చ గలుగుననుటకల్గి. హిందూ దేశమునకు సరిపోయెడి, పదార్థము లేలభించునో లభింప న్రాయని సందియము గలుగుచున్నది. అట్టిస్థితిలో, హిందూ దేశమునందుండి అవిచ్ఛిన్నముగ నాహార పదార్థము లన్యదేశములకు వెడలునని, ప్రజాసామాన్యమున మితిలేని సంక్షోభము గలుగక మానదు. ఎగుమతి దిగుమతుల రాకపోకలను నిర్ణయించుటకును, అన్యదేశపుసరకులపై అవసరమగు సుంకముల విధించుటకును హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము త్వరలోలభించనిది, దేశదుర్గతి విపరీతము గాక తప్పదు. పేపరు కర్రెస్సీ యిదివరకు 86 కోట్లండెను. అది చాలనందుచే, 100 కోట్ల పరకు హెచ్చజేయవలయు నని, మెస్టరు గారు, చెలిపిరి. తగిన వెండిబంగరు మొత్తము లేనిది, నోట్లసంఖ్యను వృద్ధిగావించుట దేశమునకు లాభకరముగాదని, బి. యం. శర్మగారు చాటిరి. కాని, వారివాక్యములు సరకుజేయబడలేదు. మెస్టరుగారి సూచనలలో రెండుసూచనలు దేశీయుల సంతసమునకు కారణము గాగలదు. ఇంతకుపూర్వము 1000 రూప్యముల రాబడిపై మొదలు ఆదాయపు కన్ను విధింప బడుచుండెను. ఇకనుండియు కనీసపు మొత్తము 2000 వరకు హెచ్చింపబడెను. కతప్రకాలముగో స్వల్పవేతనోద్యోగుల కనేకుల కీ వరము మిగుల లాభకరముగ నుండగలదు. రాజౌపు సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారి కిందు వలనను, మరి యితర కారణములవలనను 6 మిలియనుల నష్టము కలుగవచ్చును. దానిని భర్తీ చేయుట కధికలాభములపై కన్ను విధింపబడుచున్నది. సంగ్రామమువలన విశేషలాభముల నొందిన వారింతమాత్రము త్యాగమున కంగీకరించుట, మిగుల నుచితముగ నుండును. ఈ రెండు

సూచనలకును, మెస్టరుగారి మే మభినందించెదము. కాని, బడ్జెట్టు విధానము మొత్తముమీద ఆక్షేప గార్హముగ నున్నదని, చెప్పక పోయిందను.

రా లెట్టు బిల్లులు.

ప్రభుత్వమువారు, అవసరాధికార శాసన కమిటీని మూడువత్సరముల కాలమునకు తగ్గించి నందులకు, సిడెకాహాము పక్షము వారపుడే కలవరపడుచున్నారు. కామన్సునభాగ, ఏటుగారు మాంటాగూగారిని ప్రశ్నించుచు, రాలెట్టుబిల్లుల పలుకర్తము దగ్గించుటకు, ప్రభుత్వము వారెంత మాత్రమంగీకరింపరని, వాగ్దానము జేయమనిగోరిరి. కాలహామితిని తగ్గించుట దప్ప ప్రభుత్వమువారు శాసనపలుకర్తముతగ్గించుట కెంతమాత్ర మొడబడ లేదనియు, శాసనానుమతిములకు ప్రతికూలించని సవరణలమాత్రము వారంగీకరింపవచ్చుననియు, ప్రభుత్వమువారివిషయమై తమ విచక్షణను తిన్నగ నుపయోగించిరనియు, మాంటాగూగారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. ఏటుగా రెట్టి భీతి జెంద నక్కరలేదని, సికాసెంటుగారు చదివిన అవసరాధికార శాసనము పై సెలెక్టుకమిటీ నివేదిక జూచిన, తెలియగలను. సెలెక్టు కమిటీ నివేదికయందు, ముఖ్యము గు మారులైవిషయము గానరావు. వాటిని పూర్తిగ విమర్శించుట కిప్పుడు స్థలము చాలనందున, అపని కిప్పుడు బూనుకొనము. బిల్లు మూడేండ్లవరకు నమలులో నుండగలదు. ఈ బిల్లు అరాజక విప్లవ కరములగు నేరములకు మాత్రమే, వర్తించు నని దెలుపబడినది. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి, దేశభక్తు లగు కపర్, పటేలు, మాలవ్యా గార్లు, సెలెక్టుకమిటీ నివేదికయందు సంతకము జేయక, తమ ధైర్యము గనుపరచిరి. మితవాద నాయకు లగు శ్రీనివాసశాస్త్రి, పాణి, బెర్లీ, నవాబు అలీ చాదరీగార్లు సెలెక్టుకమిటీవారి నివేదిక మంతగ ఆక్షేపగార్హము గాదని చూపుచు, దానిపై సంతకము జెట్టి, తమ యసమ్మతినిమాత్రము ప్రత్యేకముగ దెలిపిరి. దేశమునంతను కలవరపరచుచున్న నిర్బంధశాసనముల గూర్చి యెనను, మితవాదులు ప్రజాభిప్రాయమును గౌరవించి, యొకమత్యముతో వర్తింపకుండుట శోచనీయుము. గాంధీమహాశయు డీ సమయమున, సత్యాగ్రహ విధానావలంబనావసరమును గూర్చి, తన యభిప్రాయమును ప్రతికలకు వ్రాసెను. దానిని వేరొకచో ప్రచురించుచున్నారము. అందు, సత్యాగ్రహ ప్రతానప్థాన మవసరమని, గాంధీ మహాశయుడు నొక్క విక్కాసించెను. సత్యాగ్రహ నిబంధనకు, గాంధీ, హాస్నిమన్, సరోజినీదేవి జమ్నా దాసు ద్వారకదాసు, పటేలు, మొదలగు ప్రముఖు లనేకులు సంతకముల జేసిరి. సామాజ్య శాసన నిర్మాణసభలో, ప్రజాప్రతినిధులు తగిన సహాయము జేసినను, జేయకున్నను ప్రజ లేక దీక్షా బదులై నూతనోపద్రవము దొలగింప సమకట్టిరేని, విజయముగాంచక మానరు.

సర్ జే. డి. రీసు : బ్రాహ్మణులు

సర్ జే. డి. రీసుగారు బ్రాహ్మణుల గూర్చి లండను మొమ్మనక్రికీ కిటువ వ్రాసిరి: "బ్రాహ్మణులు మత గురువులై, యితరవర్ణముల వారిపై తమ నధికారము చలాయించుచున్నారనుట, వర్ణ సమన్య గూర్చి తగిన విశాలదృష్టిని సూచించుట లేదు. ఇట్టి యసందర్భము లనేకములు వాకొన బడుచున్నవి. మన కక్షత్రామికులవలెనే, ఆదేశము నందును పరిశ్రామికులు గలరనియు, ప్రజలలో 100-కి 94 మందికి సాంఘిక ప్రాతినిధ్యము సాధ్య

మనియు, రాజకీయ సంస్కారులు స్వార్థపరు లనియు, వారు ప్రజా సామాన్యమునకు ఇవ్వలు గారనియు, మొదలగునత్యము లనేకములు ప్రకటింపబడుచున్నవి. మనదేశమున మేసరు గారెంతటి గృహనిర్మాణకారుడో, బేకరు గారెంతటి రొట్టెల జేయు నేర్పరియో, టెయిలరు గారు కుప్పకవియో నెంతటి గట్టివారో, ప్రస్తుతి గ్రహ్మణులు గూడ సంతటి శ్రేష్టులగు మతగురువులే. జన్మచే గాక బుద్ధివైశద్యముచేతనే బ్రాహ్మణులతీతయము జూపుచున్నార. అంతియగాని, ధన సమృద్ధిచే, వారు నలుకుబడి పలిగి యుండలేదు. ప్రజలకు నిజమగు నాయకు లగుటచే, వారు పరిపాలకు లందరియొద్దను, తమ యాధిక్యమును నిలుపుకొనగలిగిరి."

డీల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానములు

పయోనిరు పత్రిక యిటీవల దెలిపిన యభిప్రాయము జూచిన ధానిక ప్రభుత్వములు ప్రభుత్వ విభాగపద్ధతి వలదని సూచించినటుల స్పష్టమగుచున్నది. ఇందువిషయమై లీడరుపత్రిక ప్రధాన వ్యాసము వ్రాయుచు, దాని నీక్రింది వాక్యములలో ముగించెను:

"ప్రభుత్వ విభాగ పద్ధతిని దీసివేయుచో, మాంటాగూ సూచనలు నిరర్థకము లగును. భారతీయు లేపక్షమువారును అట్టి సూచనలకు తమ యామోదము దెలుపజాలరు. ప్రభుత్వ విభాగపద్ధతి లేనిచో, కాంగ్రెసు లీగు విధాన మయినను, డిల్లీ కాంగ్రెసు తీర్మానములైనను మనకు శరణ్యములగుచున్నవి. కాని ఈ రెంటిలో దేనినైనను, అధికారు లంగీకరించెద రని దోచదు. ఈ సందర్భములనన్నిటి జూచిన ధానిక ప్రభుత్వముల చర్య శోచనీయుముగ గన్పట్టుచున్నది."

రాజకీయ పరిస్థితుల నన్నిటి గమనించుచో, డిల్లీ కాంగ్రెసు మహాసభవారు ప్రభుత్వవిభాగ పద్ధతి వలదనిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానముల తూల నాయుచున్న లీడరు పత్రిక యిపుడయినను, తీర్మానావసరమును గ్రహించి దేశీయమహాజనసభలో జేరి, కృషిసల్పుట శ్రేయస్కరము.

ఐరనునైడుగారి యుపన్యాసము

ప్రభుత్వమువారి ఆర్థికపద్ధతి వేరుగ నుండి, విద్యావ్యాపకమునకు వారు విశేషసహాయము గావించి యుండినచో, దేశములో నిటీవల గలిగిన యశాంతికి జోటులేకుండెడి దని, గా. ఐరనునైడు గారు బెంగాలు పత్రికసంఘసభలో సుపన్యసిం చిరి. దేశాభివృద్ధి సర్వోపముగ చేకూరుటకొరకే, ప్రజలు స్వపరిపాలనమును వాంఛించుచున్నటుల, ఐరనునైడుగారు గ్రహించుట యవసరము.

రవీంద్రనాథ ఠాకూరు:—రెండురోజుల నుంచి సర్కారులనుంచి చాలమందిరవీంద్రనాథ ఠాకూరుగారి సంచారమును గూర్చి దెలుపవలసినదని జాబులు వ్రాసిరి. ఠాకూరు గారు యాదినమున (2-3-19) న మదనపల్లెనండి తిన్నగా మద్రాసు వెళ్లెదరని మొన్న తమ ప్రతిపత్తి వ్యాగియొంటిని. కొన్ని కారణములవలన వారి ప్రోగ్రాము నిన్న మార్చిరి. యాదినము ఉదయమున మదనపల్లెనండి మోటాసలో యెగురూరు వెళ్లిరి. నాలుగైదురోజులవరకు యెగురూరులో నుండి పిమ్మట మద్రాసు వెళ్లెదరని తెలుపబడినది.—అని యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

2-1 ప్రయాణి కర్తీఫికే ట్టర్కీలోముగ నున్నందున, ఆర్థికసరముగ పోవుగారికి యేర్పాట్లు గావించబడుననియు, ఇదివరకే యాగ్రిఫిక్టులు బొందినవారు ఒక ఆరోగ్యపత్రమును గూడ నాకాకంపెనీవారికి బంపవలె ననియు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

సానికవార్తలు

మదరాసులో ప్లేగు:—తిరుగడి క్లెనిలో 14 చిన్నపై రాధుల పిల్లలో మొదట ప్లేగుజ్వర మరణించిరి.

ఒక క్యాలెండరు:—ఆర్యగణసభవారి క్యాలెండరు మా కార్యాలయము జేరినది.

ప్రాథమిక పాఠశాలలు:—ప్రాథమిక పాఠశాలల నిర్మాణమునకై యా గాజధానిలోని మున్సిపల్ మంఘముల దును, జిల్లాబోర్డులకును ప్రభుత్వమువారు 2,99,888 రూపాయల కొనుగడు కరిగించినారు.

బాంధులు:—మార్చి 1 తేదీని గోఖలేహోలో ప్రారంభింపబడిన భారత బాంధుల ప్రదర్శనము మాంటాగూ షాన్సు మహాజనసభ హాలునకు మార్చబడినది. ప్రదర్శనమున ననేకవిధిత్రములు గలవు. ఎల్లరును చూడదగినవి: టిక్కెట్టు 1 ఆనా మాత్రమే.

సర్వరవీంద్రనాథుడు:—మీకు మార్చి 10, 11, 12 తేదీలకు 5-80 గంటలకు గోఖలే హాలులో (1) భారతదేశమున విద్య (2) అటవీ సంరక్షణ (3) భారతదేశ సాధారణ మత స్వభావము అనువిషయములగూర్చి యుపన్యసించురు. ఎల్లరును రాకయ్యును కాని మీరు టిక్కెట్టును నై కొనకరెక. టిక్కెట్టు ప్రతినిధిసంఘముల కొనుగడును.

శ్రీ భగవత్ తత్వ బోధిని సభ:—ఈ సభవారి యాజమాన్యము క్రింద జరుగుచుండు శ్రీ మహాభారత కాలక్షేపములలోని "పుటోత్సవ"ని పరాక్రమము" రేపు మంగళవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు, ఎల్లుండి బుధవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు "ద్రోణ పరాక్రమము" ను ఈ నెల 6 న తేది గురువారము సాయంకాలము 6 గంటలకు "కర్ణ పరాక్రమము" మొదటిభాదము" ను శ్రీమాన్ పండిత టి. లక్ష్మణాచార్యులువారివలన సాహుకారుపేట హిందూ ధియానికలయ హైస్కూలు భవనమున కాలక్షేపములు గావింప బడును.

చెన్నపురాంధ్రసభ — నిన్న యాదివారము సాయంకాలము చెన్నపురాంధ్రసభవారు హైకోర్టు వకీలు జేరి వారాయణమూర్తి శంకులు, బి. పి. బి. ఎల్. గారి యధ్యక్షత క్రింద కోలాచలము శ్రీనివాసరావు గారిచే రవీంద్రనాథ బడిన హాస్యోద్రావాటమును మనోహరముగా ప్రదర్శించిరి. బళ్లారి నండి హైకోర్టు వకీలు గానువాచార్యులు, బి.పి. బి. ఎల్. గారు ప్రత్యేకించినవి హాస్యోద్రావాటము ప్రదర్శించి సభ్యుల ప్రత్యేకప్రశంసకు పాత్రులైరి. కక్కినపరమాకృలలో లోహిత పాత్రధారి కేశవరెడ్డియొ సత్ప్రతి పాత్రధారి సత్య వారాయణ గారును చంద్రవతిపాత్రధారి శ్రీనివాసాచార్యులు గారును వీరనాయకపాత్రధారి శ్రీరామల నాయుడుగారును గూడ ప్రశంసాపాత్రముగ తమ పాత్రములను ప్రదర్శించి మొత్తము నాటకమునకు కన్నె దెచ్చి రమణుట సందియము లేదు. మొదటి యేర్పాటునకు భిన్నముగా తలపరి కలంపు గారంగము నడిపించి కాల కాలికావ్యమును ప్రదర్శించి సభ్యులను కడు పుష్ప నవ్వించిన చెన్నుమూడి శేషగిరావు పంతులుగారి పరితిభావిశేషము లోకవిదితము. వారి కనుగుణముగ వర్తించిన కలహాంతి నీపధారి అబ్బయ్యు నీతారావు య్యగారుగూడ సమర్థుడే మహామన తెలివీమునిబనిలేను. నిన్నటి నాటకమునకు సభాధివన మించుమించు నిండిపోయెను. కొల్లాపురము రాజాగారు తెప్పవెంటు నందసారాజాగారు మొదలైన మహాజను లనేకులు సభ నలంకరించిరి. సభాసనా కార్యదర్శి కాశీనాథుని సాగేర్వరరావుపంతులుగారు ఆధ్యక్షులను పుష్పమాలికాలంకృతులను గావించి వారికి సభాపక్షమున కృతజ్ఞతాభివాదము లొసంగిరి. అధ్యక్షులును సమయ సముచితాలాపంబుల ప్రత్యుత్తరం బొసంగి రాసువాచార్యుల వారు చెన్నపురాంధ్రసభయేక మాపుచున్న యవ్యాభి మాసమును ప్రత్యేకించి ప్రశంసించిరి.

ఇండియా సామ్రాజ్య శాసనసభ.

ఆర్థిక పత్రమును సమర్పించుట.

మా॥ మొస్తనుగారి ప్రసంగము.

సర్ విలియం మేయరుగారిని ప్రశంసించుట.

ఈ (మార్చి) నెల 1-వ తేదీ యాదాచుమున ధిల్లీనగరమున రాజప్రతినిధిగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సామ్రాజ్య శాసనసభ జరిగినది. ప్రారంభమున నగరంబుపేరు ప్రశస్తి త్రవ్వబడినది. పిమ్మట మా॥ మొస్తనుగారు విత్తవిషయవివరణమును ప్రకటించిరి. వెనుకటి పద్ధతిని మొస్తనుగా రనుసరింపలేదు. ప్రస్తుత సందర్భి ద్వారా వివరణములను వరుసక సంగ్రహముగా భాగములను మాత్రము చదివిరి. ఈ పద్ధతిని దరుసు మొచ్చు కొనిరి. ఆర్థిక వివరణము నెంతటి సంగఁబడినదానినాడ నది కడు దీర్ఘముగనే యున్నది. దాని ప్రతులు మా॥ సభ్యుల కియ్యబడునుగాన నేను దానిని గూర్చి నుడువగోరను. ఆర్థిక పత్రమునందలి ముఖ్యవిషయములను మాత్రము వివరింతును. అందులకు రాజప్రతినిధిగారి రంగీకరింతురని కోరెదను. తక్కిన వివరములను మా॥ సభ్యులు తీరుబడి కలిగినపుడు చదువు కొందురు. ఆర్థిక విషయములం దారి తేరిన సర్ విలియం మేయరుగారు సమర్థతతో వహించిన భారమును మోయబూనుట నుల భసాధ్యముగాదు. మేముగూ రాధిక సభ్యులుగా నున్న కాలము చాలచిక్కులలో కూడినదిగా నుండెను. యుద్ధము జరిగినంత కాలమును వారే ఆ బాధ్యతను వహించిరి. వారు ఆసమానమేధావిశేషము నలనను కార్యదీక్ష వలనను శ్రేష్ఠతను ముగ తమ కార్య భారమును నిర్వర్తించుట యేగాక ఆర్థిక పత్రమును సమర్థముగ నొనరించిరి: ఇట్టి ప్రశంసనీయమగు స్థితి యిదివర కెన్నడునుగూడ కలిగియుండలేదు. ఆర్థికస్థితి చాల విషమస్థితియందున్న సమయమున ఇండియా పరమతికి విదేశములందు భంగము కలుగకుండ చూచు భారమును వహించిన వారిలో మేమునుగూడ కడపటివారు. ప్రస్తుతము మందిరకార్యము తేర్చివేసిగాన వారపుడు పొందిన కష్టము మనకిప్పుడు దుష్ఫలములగుచున్న గాన మనము దానిని సరిగ్ గ్రహింపజాలము. పూర్వ లక్షి కల్పింపబడుట చేయుట వలననే ఆ బాధ్యతను మేముగూ రనుసరించుటవలన యుద్ధ కాలమున నిరుపద్రవముగ ఉత్తరములను వారు కార్యములను నిర్వహింపగలిగిరి.

ముఖ్యసమస్యలు.

మార్చి నెలలో నంతయు సీ సమత్వమునందలి ముఖ్య విషయములను నేనుమందు వివరించెదను. పిమ్మట ముందు సంవత్సరపు ఆంధ్ర చాలకుగరించి తెలిపెదను. పిమ్మట నపూర్వమగు మాద్యమ గూర్చియు సామాన్య విషయములను గూర్చియు వివరించెదను. మొదటిసగమును నిర్మాణోత్సాహము హెచ్చునట్లు ఆతిథియుగ ని ప్రసంగించి విశ్వరూపు మున్నగు విషయములలో నిండియుండును. సంవత్సరారంభమున జ్యోతి అనన్తందనము ప్రాప్తదేశమున ప్రబలమగుచుండెను. నైని కులను ఆయుధసామగ్రిలను ద్వీగుణముగా నుదజేయవలసిన భారము ఇండియా దేశముపై బడినది. ఇండియాదేశ మాభారమును గుర్తించి వెంటనే సహాయ జనము గడగెను. నైనికులను చేర్చువని చురుకుగా జరుగపాగెను. మన సహకారులగు సర్ థామసు హాండుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద ఆయుధ నిర్మాణసంఘము వారు గట్టిదీక్షతో మిక్రిమండలివారికి కారలసిన సకలసామగ్రిలను వారి కందజేయగలుగునట్లు నిర్మాణమునందు ఆంధ్రకాలమును నియోగింప వారంభించిరి. ఆ వివరణ మిదివరకు తెలుపబడినది. ఆర్థిక భాగమును మాత్రమే నేను వివరించెదను. ప్రారంభమునందు నిర్మాణ మత్సరధికముగ జరుగుటచే ధన చుధికముగ కావలసినదనినది. పిమ్మట ఆదాయ మొక్కసారిగ హెచ్చినది. ఇతరపదార్థములన సధికచుగు లాభము లభించినది. మారకములన గూడ సధిక మొత్తము చేకూరినది.

యుద్ధవిరామ ఫలితములు

నెవ్రెంబరు నెలలో ఆర్థికధికమగు మొత్తము నిజమయ్యెనునని అంచనావేయబడినది. అంతలో యుద్ధవిరామము తీరుబడినది. అందువలన పరిస్థితులు సంతృప్తియుగముగవారిని. సేనలసమూ వెంటనే నిలుపుటవలసివచ్చెనుగాని ప్రజల వ్యాపారము వెంటనే నిలుపబడినది. దీర్ఘ కాలము జరుగుచున్న యుద్ధావకాశము నాధారము చేసికొని యుక్తి

పనులగు వనీజాలు వాణిజ్యమార్గమున మునిగియుండుటచే ఆకస్మిక విరామములన వారి మానసిక సౌఖ్యమొక్కసారి కూలిపోయినది. బొంబాయిలోని బట్టలవ్యాపారము వాటాల వ్యాపారము మున్నగువానికి చాలపడు ము కలిగినది. అందులకుతోడు బొంబాయి, సంయుక్త రాష్ట్రములలోను, ఇతర రాష్ట్రములలోను చాలభాగములందు పంటలు పోవుటగూడ తీరుబడినది. అట్టి స్థితిలో విషజ్వరము దేశమునం దంతటను వ్యాపించి చాలమంది ప్రజలను హత మొనరించెను. పల్లెలలో గూడ క్వరసాయములు చాలమంది విషజ్వరమున కాచులి యైరి. ఈ కారణములవలన ఎగుమతులు నిలచిపోయినవి. అట్టి బరు నెల ముగిసిన పిమ్మట ఇండియా మంత్రి విల్లులకు విక్రయించలేదు. గాన ఆర్థిక స్థితి మరల తి తోయితిగానాగినది గాని యిప్పుడు క్రమముగ స్థితి అనుకూలమగుచున్నది. ఏనిఎటులున్నను దేశక తలపబడినరీతిని అధికమగు నిలువ లభింపలేదు గాని ఆర్థిక స్థితి మామూలుకంటె బాగుగ నేయున్నది. యుద్ధవ్యయములను చుము భూ విరాళము నిచ్చిన కారణమున తగ్గినదిగాని తేనివో మేయరుగారు నూచించిన 125 లక్షలకు బదులు 180 లక్షలు నిజమయ్యెదదగినది. భారతీయ సేనలకు అదనముగా 21,00,000 ల నిచ్చు కొనవలసి యుండుట వెన్నను వ్యయములు మున్నగునవి 12½ లక్షలగుటచే నవ్వు 45లక్షలు. ఇట్టిస్థితి కలుగునని మేయరుగారు హాంపింప నవకాశము లేకపోయినది గాని తేనివో ఒక సంవత్సరమునకు పూర్వమే వారు క్రొత్తపన్నులను విధించుట అవసరమని నూచించియుండును. గాన మన మీ మొత్తములను బదులు చేయవలెను. ఇది గత సంవత్సర వృత్తాంతము.

భావివత్సరము.

గత వత్సరపు తెక్కలనుగూర్చి నేనింతకంటె చెప్పగోరను. యందుసంవత్సరమునకు నిర్ధారణచేయుటకు మనము త్రికాలచేయలముగాము. కాని గతవత్సరముకంటె తీవ్రమగు మార్పులు యందువత్సరమున కలుగబోవు. ఒక మహాయుద్ధము ముగిసినపిమ్మట నెట్టిమార్పులు కలుగునో మన కనుభవములేదు. ధన తెల్లుండునో ఎంతవరకు నాకలు లభించునో మనముచెప్పజాలము. ఇట్లులే ఇతరపదార్థాలు, నుంకములు, మారకము మున్నగువాని ఆదాయములగూడ నిర్ధారణ చేయజాలము. సేనలను గూర్చి ఏమియును చెప్పజాలము. వ్యయము కాంతికాలమునందు కంటె చాల హెచ్చుగానుండునని మాత్రమే చెప్పగలము. విమానములు మున్నగువాని కధికవ్యయ చుగసరము. ఎడ్లబండ్లకంటె మోటారుబండ్లును వానికంటె విమానములు సధికవ్యయప్రదములు గాని మనము వీని నవలంబింపక తీరము. ముందు సంవత్సరమునకువలయు వానిని నూచించుటగూ నేనాధిపతిగాను ప్రస్తుతపు ఆర్థికస్థితిని బాగుగాగవనించెను నూచించిరి. 300 లక్షలు కనీసము వ్యయములకు కావలెను వారు చాల తగ్గించుట వలననే ఇంత తక్కువ మొత్తము చేరినది. ఇదిగాక బ్రిటిషు సేనలకు ప్రత్యేక యుద్ధ భృతికి 210 లక్షలగును. అది ఎంత కాలముండునో తెలపజాలము. ఇదిగాక ఆధికారయుద్ధ సహాయము 87½ లక్షలు. మొత్తము సేనలవ్యయము 412½ లక్షలు. యందుసంవత్సర వ్యయముల మొత్తములో ఆర్థిక భాగము నేనావ్యయమే. మనకు నాకావశ్యకముమేలేదు. తేకున్నను ఇట్టిస్థితిలో నేనావ్యయ మిటుండ తీరదు. కాంతిస్థితి కలిగిన కొలదిని వ్యయము తగ్గుత గాని యుద్ధమునకు పూర్వమున్న స్థితికి మరల తగ్గుగలవని ఎన్నటికొ ఎవ్వరను తెలపవలెను.

రాజకీయ వ్యయములు

జర్మనుల సంకల్పములను నిరోధించుటకు సరిపాద్దులందును ఆరలను చేయబడిన ఏర్పాటులు మున్నగు నితర వ్యయము లన్నియును తగ్గింపబడినవి. కొద్దికొద్ది నిలువలు వాని వలన కలిగినవి. టపాల తంత్రవారల కాఫలవారి శీతములు హెచ్చింపబడినవి. కలెవుసహాయ మొకటి అవసరమైనది. రైల్వేల మరూతు క్రొత్తబండ్లనుకొనుట మున్నగు వ్యయములు కొన్నికలవు. అందులకు మిక్కిలి పెద్ద మొత్తము 65 లక్ష లివ్వబడినది. మా॥ఎండ్రెగ్గుగా రింకను హెచ్చుముత్తమునే కోరిరి. గాని మన మియ్యగలిగియుండలేదు. ఈ వ్యయ మనవసరమని ఎవ్వరను తెలుప వలెను. కేరల మసహాయ స్థితిలో రైల్వేలు చేసిన పని అత్యద్భుత మగు తోచక పోదు. రైల్వేబోర్డువారు పట్టుదలతో పనిచేసిరి. మనము వాకి తోడ్పడుట అత్యవసరము. మొత్తము 850 లక్షల పానులు

కావలెను. ప్రత్యేకయుద్ధసహాయమును మినహాయించిన 760 లక్షలగును. చిన్న మొత్తమును క్రొత్తపన్ను లవసరము లేకుండ సరిపుచ్చితిమిగాని పెద్ద మొత్తములకు మిగిలినది. రాబడిచాల హెచ్చుగా మదింపుచేయబడినది. ఇతరపదార్థము మెట్టుఆదాయము 80 కోట్లను నూచింపబడినది. ఇంత పెద్ద మొత్త మిది వరకెన్నడును లభింపలేదు. నుంకములవల్ల 20 కోట్లునేనుబడినది. ఇది ఈసంవత్సరపు మొత్తముకంటె మరూడ హెచ్చుగా నున్నది. మోటారు స్పీటుమీద గాలముకు 6 అశాలవంతున పన్ను తీసివేయబడిన పద్ధతిని నుదిపు చేయబడినది. ఈపన్ను రెండేడ్లక్రితము వేయబడినది. దానివలన చాల ఆదాయము లభించినది. దానివలన అన్యక మేమియును కలుగలేదు. గాన ఆపన్నునింకను తగ్గింపవలదని సంఘమువారిని కోరెదను. టంకసాలమార్కములవలన లాభముండెను. యుద్ధకా గ్రాలము మునగవచ్చు ముజరా కొద్దిగానుండును. కాన్సిలబిల్లుల ఆదాయము నమ్మదగినదిగాను. వాణెములవలన చాలపన్నుకలుగుచున్నది. ప్రస్తుతము వాణెములవలనకు పోతవ్యయము చాల హెచ్చుగా నున్నది. ఆదాయపు పన్నుసాలకు 2 వేలకు తక్కువ ఆదాయ ముగవచ్చునాకి విధింపవలెనుటకు నూచింపబడినది. ప్రస్తుతము కాటకముగా నుండుటచే ఇది చాల అవసరము. కాని దీనివలన 650-700 లక్షలు తగ్గును. మొత్తము ఆదాయపు మదింపు 800 లక్షల పానులు. ప్రత్యేకయుద్ధవిరాళము కాకుండనే ముంకు 760లక్షలు కావలెనని తెలిపితిని 800 లక్షలు రాబడి మదింపు గాన ప్రత్యేకయుద్ధ విరాళము 870 లక్షల పానులకు 60 లక్షల పానులు కొరతవలెను కావున హెచ్చులాభములపన్ను వేయవలసినదనినది. దానివలన కావలసిన మొత్తము లభింపవచ్చును.

అధికలాభముల సుంకము

దీనివలన కేవలము ఆర్థికతకు బట్టియే హెచ్చు లాభముల పన్ను విధింపబడినదని స్పష్టము కాగలదు. ఈరీతిగా మన ఆంధ్ర నా ఆదాయము 860 లక్షల పానులు. వ్యయము 850 లక్షల పానులు. రైల్వేల అభివృద్ధికి చాల హెచ్చు మొత్తము నియ్యదలచితిమి 177½ లక్షల పానులు 125 లక్షల నియ్యకలెన ఇచ్చికేపు ప్రభువు సంఘమువారు నూచించిరి గాని యిదివరకెన్నడును ఆ మొత్తము నైన మన మిచ్చియుండలేదు. ఇటీవల చాలతగ్గింప 40-50 లక్షల వంతు: గూడ విచ్చియుంటిమి. ఇప్పుడు వాణిజ్య పాగ్రామికాభివృద్ధికి ప్రభువు ప్రయత్నియును ప్రారంభించితిమి. దీని నభివృద్ధి చేయుటకు మనము మరల పెద్ద మొత్తమును బదులు చేయవలసియుండును. దానినిగూర్చి ముందు వివరించెదను. ప్రస్తుతము 15 కోట్లు కావలెను. హెచ్చు లాభముల పన్ను విధింపబడిన వారు బదులియ్యజాలరని నూచింపబడినది. కాని అట్లు తెలంపవలెను. దీనిని విజయమునకునే మేము పిలిచెదము. దీనికి ధనము లభింపకపోవు ననియు రైల్వేల అభివృద్ధి కంతరా యము కలుగుననియు నేను తెలంపెను.

మొత్తము ఆర్థికస్థితి.

ముఖ్యమైనది వాణెముల విషయము. గతవత్సరమున వాణెములవారి తప్పక నిలిచిపోవలసినవచ్చునని మేమందరమును తెలించితిమి. లండనులో నీవిషయమును గమనించుచుండిన వారలలో నే నొకడను. సర్ జేమ్సు బర్నూవిలుగారు వాసింగ్టునులో పనిచేసిరి. సర్ విలియం మేయరుగారట్టి స్థితి కలుగకుండ చేసిరి. ఇండియాదేశమున పృజలు విషమ సమయము న, గూడ ధనమును నిలువ చేయు పద్ధతిని మానవంతరమును ఈవిషయస్థితి తొలగదు. ఇండియాదేశము అమూల్యలోహావి నాశకము నవఖ్యాతి తొలగవలెనని మనమందరము వాసిండుచున్నాము. ఎన్ని వాణెములను ముదించినను వానిని దేశమున వ్యాపింపజేసి వెంటనే అనిమాయచుగుచుండును. ప్రపంచమున వెండిధర చాల హెచ్చి పోయినది. ఇట్టి స్థితిలో దొరతనమునా రెంత కాలము రూపాయలు మున్నగు వాణెముల నుదజేయగలుగుదురు. తేనివారి ఆందోళనములవలన యుద్ధకాలమునందలి 4½ పండ్లలోను 12 వేల లక్షల వెండిరూపాయలు పోతపోయబడినవి. ఇట్టి కలవరము నిరాధారము. ఇదియును నిలువ చేయు పద్ధతియు తొలగినగాని దొరతనమువారి విషయమున తమ విధానమును మార్చుకొనవలసినవచ్చును. ఇదివరకు యుద్ధమువలన చేయబడిన ఋణములకు తీర్పు మరల లభింపజేయవలెను. నోట్లపెట్టుబడి తగ్గించి మనము చెల్లించుచున్న డిస్కంట్టును తొలగింపవలెను. చిల్లరబడుళ్ళ నన్నిటిని తీర్చవలసి యున్నది. ఉత్సాహమునకే గాని భయమున కెట్టికారణమును లేదు. దేశమున ప్రజలు సమయానుకూలముగ

తోడ్పడిరి. (బిటిమిశీయులకు వర్తమా యుజులకు హెచ్చుపమునిచ్చిరి. వ్యాపారసోధముల కోరిమి వహించిరి: ఆ ప క్ష ప దా ర్థ ము లు స మృద్ధి గా ను న్ని. వ్యాపార వాణిజ్యముల తిశయింపవలెను. కాన ప్రస్తుత మున్న యిబ్బందులు తాత్కాలికములు. యుద్ధమువలన వ్యర్థులకును ప్రభుత్వములకును గూడ మిక్కిలియవశ్యకత బాగుగా నాటివది. కాన సభిక్త్యయాచనా తే మేమియును లేదు. ఇకముం దీ మిక్కిలియవశ్యకత స్థిరపడగలదని నేను తలంచెదను అని మా మెప్పుడుగాను నడిచిరి. మెప్పుడుగాను 25 నిమిషములవరకు నుభవించిరి. సభ్యులు వార్షికులతో నాలకించిరి.

క్రిమినలు లా చట్టములు

క్రిమినలు లా సవరణచట్టమును గూర్చి ఉపసంఘము వేదికమును మా విస్సెంటుగా రుదహించిరి.

నోట్ల చట్టము

మా మెప్పుడుగా రీచట్టము నుపపాదించిరి. 1827 లో నోట్ల నిలువనిధికి 86 కోట్లు చాలునని తలపబడినది. 1918 లో 100 కోట్లు చేయుట అవసరమైనందున గర్భ్యుల జరకలు గా రుండు లకు తాత్కాలికముగ ననుమతి నొసంగిరి. ఆ చట్టమును కాదన సభవారిపును స్థిరపరచవలెను. నేనల వ్యయము కలస నీ హెచ్చుదల అవసరమైనదని మా మెప్పుడుగాను నడిచిరి.

మా శర్మగారు.

కరెన్సీకి చేర్చువర్తమాననే చేశమున ధరలు చాల పెరిగినవి. ముఖ్యముగా కరెన్సీ కాధారముగ నాణెములుగాని వెండిగాని లేనపు డా నిధికి చేర్చు వర్తమి యిక్ సాగగూడదు గాన నీచట్టము నపు డుపపాదించగూడదని మా శర్మగారు నడిచిరి. ప్రపంచమందలి అన్ని చేశముల కరెన్సీమీదను మన మాధారపడియున్నాము గాన ఇంతిదేకముల స్థితికంటె మనదేక స్థితి తోచనీయుము కాదని మా మెప్పుడుగాను నడిచిరి.

మోటారుస్పీర్డు చట్టము.

పిమ్మట మెప్పుడుగా రీచట్టము నుపపాదించ గోరిరి. ఈ వర్తమా దీనివలన 85 లక్షలు లభింపగలదు. దీనివలన నేవేకిని నష్టము కలుగదు గాన దొరతనముచారు దీనిని వదలకొనకలరని మెప్పుడుగాను నడిచి అనుమతించి బడస చట్టము నుపపాదించిరి.

ఆదాయపు పన్ను చట్టము.

ధరలు పెరుగుటవలన కొద్ది ఆదాయము వచ్చువారి కధిక మగు బాధ కలిగి వది. కాన ఈ. 2000 లకు తక్కువ యగు వార్ని కా దాయ ము వచ్చు వారి కాదాయపుపన్ను విధింపకుటకు నిశ్చయింపబడినది. ఇందులకు దొరతనమువారి నిరాశము 70. లక్షలు. ఈపన్ను నియ్యవలసిన మొత్తముజనులు 871000 మందిలో 237000 మంది దీనినిక నియ్య నవసరముండదు. చారణలేవండ పన్ను విధించి (పన్నురీతి అనెనుమొంటు)పద్ధతి తొలగించుగాన నీచట్టము నుప పాదించ గోరదనని మెప్పుడుగాను నడిచిరి. అందుల కధ్యక్షులకుమతించి దానిని నెజెటులో ప్రకటించుట కుత్తయిపు చేసిరి. మా శర్మగారుదొరతనమువారిక వందనముల నర్పించిరి.

పీనలుకోడు సవరణ చట్టము

ఈ చట్టమును గూర్చి ఉపసంఘమువేదికమునా ఈ నెల 8 వ తేదీ నుపపాదించుట కనుమతి నొసంగవలె నని మా విస్సెంటుగా రుదహించిరి. తొందర ఏమియులేదు. కాన నెవ్వైయి 6 వ తేదీ నుపపాదించదగు నని మా చందా (అసాము) గా రుదహించిరి. ఉపసంఘ నివేదికమును చూచిన పిమ్మట ప్రకటనవిషయము నాలోచింపవచ్చు నని నుడువును విస్సెంటుగాను చందాగారి యుదహారమును విచ రించిరి. చందాగారి సవరణ వీగిపోయినది. విస్సెంటుగారి తీర్మాన మామోదించబడినది. సభ మరల మార్చి నెల 7 వ తేదీని జరుగును.

సంగ్రహము

కడచిననెలలో అంగీకరింపబడిన అదనపు యుద్ధవ్యయ ముల కారణమున 45 లక్షల పానులు నష్ట ము కలిగినది. పంజాబ్ పోవుటవలన 15 లక్షలు నష్టము కలిగినది. నుండుసంవత్సరమున సేనలవ్యయమునకు 410 లక్షలగును. ఇనుపదారుల పనులను సురల ప్రారంభించుటకు 65 లక్షలకు రైల్వే కాపిటలు వ్యయములకు 175 లక్షలును (కోత్తడిల్లికి 8 లక్షల పానులును ఏర్పరచబడెను. నిజయమునమునకు 1 కోటి పానులు లభింపవలెను. హెచ్చుబాధముల పన్నువలన 9 లక్షల పానులు లభించుననితలపబడెను. సంగ్రహ 2000లకు (188 పానులు) 89 క ఆదాయముమీద ఆదాయపు పన్ను తీసివేయబడినది. అందువలన దొరతనమునకు 5 లక్షలు నష్టము ఈ పన్నునిచ్చువారిలో 237 వేల మంది పన్ను నియ్య నవసర ముండదు.

ఇండియా సామ్రాజ్య ప్రభుత్వము

వారి ఆర్థికనివేదికము

45 లక్షలపానుల నష్టము

237,000 మంది రాబడిపన్ను ఇవ్వవలసినవారు మినహాయించబడుట

అధికాదాయపు పన్ను 6,000,000

పానుల చేతూర్పుట

నాణెములకు దుర్వ్యయము తేము నలచాట్లు.

1919-20 సంవత్సరపు ఆర్థిక నివేదికకు ప్రవేశపెట్టు వపును మా. ఆర్థికసభ్యులు చేసిన ఉపస్థాపపు సంగ్రహము. ఇందు "పాను" అనగా రూ. 15 అనియు, "మిలియన్" అనగా పదిలక్షలనియు చదువరుల గ్రహింపవలెను.

1918-19 సంవత్సరపు సాధారణవిషయములు

ఈసంవత్సరంతయునందు గల సంగతులన్నిటికంటెను యుద్ధముతో మొదలుపె యుభయమునది. మొదటి ఏడు మాసములలోను యుద్ధముకొరకు మిక్కిలి చురుకయిన పనులు చేయబడెను. దొరతనపు ఆదాయమును, పక్షపు అభివృద్ధి యు అందుతో సంబంధించియుండెను. తరువాత, వ్యవహారపు అంచనాబాల్వత్వధృవపుటవల్లను, వ్యవసాయపు పరిస్థితులు బాగుగ నుండకపోవుటవల్లను, వివర్జనము ప్రబలమవుటవల్లను వ్యాపారము తగ్గుదలకొనికనచ్చెను. ప్రస్తుతము అధికధరల బాధ ప్రస్తారముగనున్నది. వ్యవసాయపు, వ్యాపారపు పరిస్థితులను గూర్చియు, వ్యాపారపు నిరోధములను తొలగించుటను గూర్చియు, భారతీయుల యుద్ధసహాయమును గూర్చియు చర్చించిన పిమ్మట, నాణెపు పరిస్థితులను గూర్చియు, మొదటి దినములలో వెండిపోషణను గూర్చియు, పిమ్మట అమెరికాయు నైరెడ్ ప్రేట్టువారు వెండిని పంపించుటను గూర్చియు కొంతవిచిత్రమడిచిరి. విస్తారము నోట్లుఅమలు జానికి తేబడుటకు గూర్చియు, అందువల్ల గతిగిన దుఃఖములు, చిల్లర దొరకకపోవుట మొదలయినవాటిని గూర్చియు చెప్పిరి. ప్రస్తుతము 9 కోట్లు రూపాయనోట్లు అమలులోనికి తేబడినవి. దీనినిబట్టి ప్రజలకు నోట్లయందు నమ్మకముగలదని తెలియుచున్నదని వారు నమ్ముచున్నారు. నాణెముల మారకము హెచ్చుతగ్గులు గాకుండ తగిన జాగ్రతను దీనినినివండుకు వారు వర్తకాభివృద్ధికి ప్రకటించిరి.

ఈసంవత్సరపు ఆదాయంచనా.

సర్ విలియమ్ మేయరుగాను వేసినయంచనా ప్రకారము 2½ మిలియన్ పానుల లాభమునకు మారు 4½ మిలియన్ పానులు నష్టమువచ్చినవి. ఆదాయము 85½ మిలియన్ పానులు; వ్యయము 90 మిలియన్ పానులు. ఆదాయాభివృద్ధి 11 మిలియన్ పానులు:— రుసుములు (4½ మిలియన్లు), రైల్వే (2½ మిలియన్లు) ఎగుమతి దిగుమతి పన్నులు ముమారు (2 మిలియన్లు) టంకాలలు (1½ మిలియన్లు) వ్యయము 18 మిలియన్ పానులు అధికమయ్యెను. ఇండియాలో నెలకొల్పబడినపంటలములకు భరించుటకు నెవ్వైయి మునుములో నిండి యా పిష్టకొనుటే ఇందులకు కారణము. ఇందులకు భర్త 12½ మిలియన్ పానులు. కరవుబాధవల్ల సంగ్రాప్త మయిన పరిస్థితులవల్లగూడ కొంతబాధ కలిగెను. భూ ఆదాయములో 1 మిలియన్ పానులు నష్టము సంభవించుటే కాక, దొరతనము వారు కరవుబాధ తీర్చుటకు 9 లక్షల పానులకు భర్త పెట్టిరాదు.

1918-19 సాధారణవిషయములు

దొరతనమువారి భవనంపద ఇంగ్లండులోనుండి పోవుట వల్ల సంవత్సరములో చాలభాగము మిగులబాధకరముగ నుండెను. ఇండియా ఆదాయమునుండి భర్తపెట్టవలసిన మొత్తము గాక ఇతర వ్యయము 141 మిలియన్ పానులు. ఇందులో సగమునకు వైభాగము అంగ్లదొరతనమువారు పక్షము వనము యుద్ధమునకు వెచ్చించినది. భారతీయు యుద్ధము

ఇద్దరు వ్యాయనాదులు కోర్టులో నాదించుచుండిరి. వారిలో నొకడు పాట్టివాడు; రెండవవాడు పాడగరి. పాడగరి:—ప్రతిదానికి నన్నెదిస్తున్నావు! కాగ్రత. ఈసారి అలాగజేస్తే నాజేబులో నిన్ను పెట్టేస్తాను. పాట్టివాడు:— ఆలాగయితే నీ మెదడులోకంటే, నీ జేబులోనే ఎక్కువ తెలివి తేటబంటాయి!!

ణము (87 మిలియన్) నుండియు, వెండిరాబడి (56 మిలియన్) నుండియు, ప్రత్యేకపు పెట్టుబడికొరకు పెట్టుబడిన నోట్ల చెలామణి (25 మిలియన్) నుండియు ఈ భర్తము పెట్టబడెను. వెనుకటి యుద్ధమునముకు 155,000 చందాదారులుండిరినియు, దరిమిలామునముకు 228,000 చందాదారులుండిరినియు, చెప్పురా నిలువచేయుటమీది ప్రజలు భవమును పెట్టుబడి పెట్టుట మొదలిడినయెడల తేకసంపద వృద్ధిగాంచునని పేరునడిచిరి. బ్యాంకులకు నెలకొల్పబడుట ఇట్టి ప్రోత్సాహము కలుగు నని పేరు వక్కాణించిరి.

1919 - 20 ఆదాయంచనా.

పునర్నిర్మాణము కొరకు కావలసిన సంపదను గూర్చి మదింపుచేయుట ముఖసాధ్యము కాదు. నావికాసాధ్యములపై విశేష రక్షమాధారపడి ముండును కాబట్టిఎగుమతి దిగుమతి సుంకములను గూర్చియు, లాభనష్టములను గూర్చియు ముండుగానిధారణగా జెప్పట కష్టము; దేశీయవ్యాపారము కాటకములుబట్టి నుం, ధరలముబట్టియు నుండును కాబట్టి దానిని గూర్చియు చెప్పట ముఖసాధ్యము కాదు. రైల్వే మొదలయిన వాటి ఆదాయముగూడ రిట్టి స్థితిలోనే యుండును. మొత్తము వైవిధ్యముననుచును అనుమలముగనే యుండునని దొరతనము వారెంచుచున్నారు. నెవ్వైయి తీర్మానము ప్రకారము మనము యుద్ధసహాయమున కొనగలసిన 8.7 మిలియన్ పానులతో కలిసి యుద్ధవ్యయము 41. 2 మిలియన్ పానులు మొత్తమువ్యయము 85,857,800 పానులు రైల్వేలవల్ల మనము కొనిన 76½ కోట్ల రూపాయలకు మారు 80 కోట్ల రూపాయలు వచ్చినను, ఆ లాభము మరవ్యుత్తల వ్యయములో చెల్లుబడి అయినది. ఎగుమతి దిగుమతి సుంకములవల్లను, స్టాంపుల వల్లను, మర్తు పదార్థముల పన్నువల్లను, పోస్టు, టెలిగ్రాములవల్లను వచ్చుననుకొనిన రాబడి టంకాలలవల్లను, రుసుములవల్లను వచ్చున నష్టమువల్ల చెల్లుబడిఅయినది. అధికధరలవల్ల తక్కువ తేదీనముల నందుకొనువారికి శ్రమలు కలుగుచుండుటచేక, ఆదాయసుంకమును విధించుటకు కనిపిస్తవీక్షణమును రూ. 1,000 నుండి రూ. 2,000 కు దొరతనము వారు హెచ్చించుచున్నార. ఇందువల్ల దొరతనమువారికి ½ మిలియన్ పానులు నష్టము రానున్నది. 237,000 మంది మదింపుదారులకు శ్రమ తగ్గును. ఈ సదుపాయము వల్లను ప్రస్తుతపు సుంకపు నిబంధనలవల్లను దొరతనమువారు 5 మిలియన్ పానులను మాను భరించుట యున్నది ఈనష్ట పరిహారముకొరకును, కొంతలాభమును సంపాదించుట కొరకును అధికాదాయపు పన్ను వేయబడెను. ఇందువల్ల 7½ మిలియన్ పానులు ఆదాయము వచ్చును. అధికాదాయపు పన్నును, నూటో టాక్సును ఒకేవ్యాపారముపై వేయుటకు విలులేదు కాబట్టి నూపర్ టాక్సులో ఒకమిలియన్ పానులు నష్టమునచ్చును. అధికాదాయపు పన్నును వేయుటకు రాబడిలో కొంత మొత్తమును మినహాయించుట జరుగును. కాబట్టి ఆదాయపుపన్నులో 450,000 పానులు నష్టమునచ్చును. ఈనష్టములను మినహాయించగా అధికాదాయపు పన్నువల్ల 6 మిలియన్ పానులు రాబడి వచ్చునని అంచనా వేయబడుచున్నది. నైపుబడినదానికి లోనై యుద్ధసందర్భమున విధించబడిన పన్నులు అమలులో నుండును. మోటారులకు కావలసిన చదువుపై విధించబడిన పన్నుగూడ అమలులోనుండును. ఇట్టి పన్నులు యుద్ధ మంతమొందిన ఆరుమాసముల వరకు నుండునని యిదివరకు నిశ్చయింపబడెను. 8,68,100 పానుల అధిక మొత్తమును మినహాయించి, అంచనా వేయబడిన ఆదాయము 8,68,25,400 పానులు.

రాష్ట్రీయ ఆర్థికస్థితి.

కాటకమువల్ల కలిగిన నష్టము అటుండగ, అన్ని రాష్ట్రములపై మొత్తముపై 1 మిలియన్ పానులు లాభముందునని దొరతనము వారు నమ్ముచున్నారు. 1919-20 సంవత్సరములో విద్య, పరిశ్రమలు మొదలయినవాటి అభివృద్ధికొరకు నిలువముత్తమునుండి కొంతద్రవ్యమును తీసికొనుటకును మొత్తముమీద 1½ మిలియన్ పానుల నష్టముకొరకు అంచనా వేసికొనగలమైన నియమ మొత్తముపై అన్ని రాష్ట్రములకును అధికార మొరగబడినది.

1919-20 సాధనములు.

17½ మిలియన్ పానుల పెట్టుబడివ్యయమును 6½ మిలియన్ పానుల ప్రత్యేకపు ఆదాయపు కార్యక్రమమును కలిపి మొత్తముపై 24 మిలియన్ పానులు రైల్వే కార్యక్రమము కొరకు వెచ్చింపబడుచున్నది. అంచనాలో 10 మిలియన్ పానుల క్రొత్త ఋణమునకు ఏర్పాటు చేయబడెను. ఇంతకంటెను

హెచ్చుమొత్తము వచ్చినయెడల అంగీకరింపబడును. ప్రస్తుతపు ఋణములో 8 మిలియన్ పౌనులవరకు ఈక్రొత్త ఋణము వల్ల సహాయము చేయబడును. ఇండియానుండి వచ్చిన ప్రత్యేకపు నిధినుండి తీసుబడు మొత్తము రైల్వే పెట్టుబడి కొరత పరిహరింపబడును. యధావశ్యతలు నిడివరకు తగిన ప్రయత్నము చేయుటకు వీలులేకపోయినందున ప్రస్తుతము ఇరిగేషన్ పనులకు 400,000 పౌనులు విచ్చాటుచేయబడును. క్రొత్త ధిల్లీనగరమును 800,000 పౌనుల విరాళ మొసగుటను, ఇండియానుండి సభ వైబిల్లుల నుండి 103 మిలియన్ పౌనులు తీసికొనబడునని అంచనా చేయబడినది.

భూనిధితి.

యధావశ్యత మొదలైన పిమ్మట భూనిధితులకు అనుగుణ్యముగా వర్తించుటకు మన మేము చేయవలెనో అను విషయమును గూర్చి పిమ్మట ఆర్థిక సభ్యులు మాట్లాడెను. గాత్రముల చెలామణిని నిశ్చయమైన ఆధారముపై నెలకొల్పటే ముఖ్యమైన మొదటిపని అయి యున్నది. ప్రస్తుతపు గాత్రముల చెలామణికి 120 కోట్ల రూపాయలు చేర్చబడుటవల్ల ప్రపంచములో ప్రస్తుతము సంపాదించబడిన వెండి అత్యధికము నుపయోగింపబడినది. ఇందువల్ల రెండు సారాశములు తేలుచున్నవి. (1) వెండి కొనుటకు మనము ఖర్చుపెట్టిన మొత్తమువల్ల మనము చేయుచున్న దుర్వినియోగము సుష్టికరింపబడుచున్నది. (2) ఇట్టి ఖర్చు నేనికనుండును తెల్పుచుండిన యెడల మన గాత్రముల చెలామణి కార్యక్రమములకు చాల భంగము కలుగును. అట్లు మనము చేయుటవల్ల క్రమేణ మనకు వెండిని కొనుటకు శక్తియుండకపోవుటవల్ల ఆర్థికస్థితి చెడిపోవును. అట్లుగాక వెండిని కొనుటకు మనకు శక్తికలిగినచో వెండిక్రయము గృహితులకు. అందువల్ల కూడ మన రుసుము నిబంధనలు మాందలవచ్చును. రుసుమును గూర్చియు, వెండిని గూర్చియు దొరతనమువారు తగిన ఆలోచనలను చేయుచున్నారు. కోట్ల చెలామణిని తగ్గించుట రెండవది అయి యున్నది. యధావశ్యత మై వచ్చిన ముఖ్యమయిన తాత్కాలిక భాగ్యులకు సరకేర్పట మూడవది యయియున్నది. ఇది యిట్లుండ చేకూర్చుకొని, రైల్వేలు, పోస్టలు మొదలయినవాటి నుభివృద్ధికి మదుపుపెట్టు భాగ్యుల దొరతనమువారిపై నున్నది. విద్యాభివృద్ధి లేకుండ రాజకీయాభివృద్ధి రాజాలకు. కాబట్టి విద్యాభివృద్ధినిగాడ గావించుటవలెను. ఇండియానుకల్ల వస్తుసంపదపై అనేక చేరేములు ఆధారపడియుండును. కాబట్టి ఇండియాకు వివిధమయిన ప్రమాదము రాజాలదని తమకు రైల్వేలు కలదనియు, అయినను మితస్య యమును జేరకుట మనకు సేవకొనవలె ననియు వీరు ప్రోత్సహించిరి.

భారతీయ చాలభటులు.

భారతీయ చాలభటులను తయారుచేయబడిన చిత్రక ప్రదర్శనము తీసివారము సామంతులము గోఖలే హాల్లో జరిగెను. అనేకమంది ప్రేక్షకులుబిచ్చి కస్తువులకు జూచ్చి పరమానంద భరితులయిరి.

తెనెంటువ్యూగారు ప్రదర్శనమును తెరచిన పిమ్మట, టి. వి. కృష్ణస్వామి అచ్యుతగారు ఉపన్యాసము నిచ్చుచు చాలభటిద్యమము జేరే యెడల కరమనియు, జాతీయతను వృద్ధి జేసి మంచి పౌరులుగా గావించుననియు నుడివి తల్లిదండ్రులకు తమ పిల్లలను చాలభటులుగా జేర్చువలెనని హెచ్చరించిరి.

జనరాజుదాసుగారు చిత్రకస్తువులకు జూచిన యెడల భారతీయుల సేవకొనవలెనని వెల్లడి కాగలదనియు, ఇట్టిదనుల వలన బాగులకు తగిన అభ్యాసము కలుగుననియు, అందరు యాయధ్యయమును ప్రోత్సహింపవలెననియు హెచ్చరించిరి.

బాగిస్టరు నండలగారు, చాలభటులు దేవదాశ్రమము శ్రద్ధతో జేయుచుండవలెననియు, బిచ్చుకుయిన శరీరము తీసి మెదలు వారు తమ పనులను సరిగా నెఱవేర్చుట కష్టమనియు నుడిచిరి.

పిమ్మట ప్రేక్షకులు చిత్రకస్తువులను వీక్షించుటకు వెడలిరి. వెనుక బెత్తెనుతో జేయబడిన వస్తువులు, చదరంగం బల్లలు, రూపాయలనుములు, సరిగెనులు, చిత్రపటములు, కర్రలు, ఆటవస్తువులు మొదలైనవి ప్రదర్శింపబడినవి.

చాలభటులై న్యాయులకు బహుమతులు పంచిపెట్టబడిరి. జాతీయగీతము పాడబడినపిమ్మట సభ ముగిసెను.

వృత్తాంతములు.

(-)-

బాబాయి అమీరుగారి మరణమునకు శోకించుచు క్రిందటి 28 వ తేదీన కలకత్తాలో నందరు మహమ్మదీయులు ప్రత్యేకప్రార్థనల నొనరించిరి.

రాబోవు ఆగస్టు నెలలో జరుగు ఇండియాను సివిలు సర్వీసు పరీక్షకు కట్టబోవు విద్యార్థులై నీరునుమల పాటింక కలమునదియు ప్రస్తుతము ఇండియా గజెట్టులో ప్రకటింపబడినది.

తపాలా ప్రకటనము:—ఇండియానుండి దక్షిణాఫ్రికా కంపెనుకు తండ్రినాన్నలు మాన్యువల్లమున నారకోజులవరకు నాపిజేయబడు ననియు, తండ్రినాన్నలమ్మిడిగ నుండుటయే యీ యాలస్యమునకు కారణమనియు కలకత్తాలో ప్రకటింపబడినది.

కలకత్తాలో నైతిక సేవకుండి విడువబడిన వేయికంటె నెక్కుడుమంది నైతికులకు కలకత్తా నుండి గొనిపోవుచుండిన మాప్రాజీమరు ఒడ్డుబట్టి పోయి గాత్రము రీతి వద్ద దరిజేర్చబడినది. 28-వ తేదీనాటి ఉదయనది నురల విరాఘటముగ బయలు దేసినది.

సింహా ప్రభువుగారి ప్రత్యుత్తరము:—నంగజేత జాతి యుగ్రక సంఘమువారంపిన అభివందకసంజేతమునకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు సింహా ప్రభువుగారిట్లు (వాసి:—ఈయ ర్యాదయంతయు కీర్తిశేషులయిన గోక్షేగారికి జరిగియుండిన వైవక్యత చాల ప్రశంసనీయునుగ నుండియుండునని తాననేక లేఖలందు వ్రాసియుండెను. అయినను తనవైబడిన భర్తయులను తాను శక్తిరంజనలేక బాగుగ నిర్వహింప బ్రయత్నింపగలను.

రాజున్న మానవులలో భారతజేతమున ఆహారపదార్థములను తగినటుల కష్టముచేయుటకు భారతప్రభుత్వము వారు హిందూజేతపు సమద్రుమనను నానలపై కొన్ని నిబంధనల సేర్పరచవలెనని నిశ్చయించిరి. ఇదివరకు ఈ నిబంధము బ్రిటిషు నాకలకుమాత్రమే యుండెడిది. ఇప్పుడిది భారతజేతమునుండి పోవు నాకలకుకూడ అనువర్తించబడినది. నాకాధికారులు బొంబయిలోని పిష్టింగుల కంట్రోలురు ఏజెంటు నుండి తెనెన్సులను పొంది, వానిని కస్తము కలెక్టరులకు చూపవలెను.

మామూరు తపాలా సువారము జీతములను హెచ్చుచేయ గోరుచు తపాలాఫీసుల డైరెక్టరు జనరలు గారికిని, మదరాసు పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారికిని, ఆర్. వి. ఎం. ఎస్. డెప్యూటీ పోస్టుమాస్టరు జనరలు గారికిని, నీలగిరిపోస్టాఫీసుల మాపరిం తెండెంటుగారికిని విజ్ఞాపనల వంపుకొనిరి. దినముకు 7 గంటల తపనిచేయు తెలిగొగ్గిస్తుల జీతములను హెచ్చించి దినము నకు 12 గంటలు తపనిచేయువట్టియు, వాటికంటె నెక్కుడు పూచీపనులచేయు వట్టియు తపాలాదని వారల జీతములను హెచ్చింపకుండుట విచారకర మని వారు తెలిపిరి.

పటేలుగారి అంతర్వర్ణ వివాహపుచట్టము ప్రజేతపెట్టబడెను. ఈ గమయమునకు కలకత్తాలో నొక అంతర్వర్ణవివాహము, జరిగినదని తెలిసికొని కొందలు సంకల్పింపగలరు. క్రిందటి నెల 28వ తేదీ నాటి రాత్రి ఒక బ్రాహ్మణయునకు నునకు, వైశ్యక్రీడిని వివాహము జరిగెను. ఉభయవర్ణముల వారిలో పనేకమంది వివాహమునకు వచ్చిరి అవచ్చినవారిలో పండిత రాజేంద్రనాథ విద్యాభూషణ మహానుజానాథానియు, డాక్టరు సతీశచంద్రునియు, లెఫ్టినెంటు కర్నలు యు. ఎ. నుభట్టి, మూలకు మహార అరుణచంద్రసింగు, జి. చాదూరి, బాబు సంజీవద్రధటూగూరు, సత్యానందభోను సి. ఆర్. దాసు, జి. ఎస్. రాయ, సర్ పి. సి. రామగారిలుగూడ నున్నారు.

రాజుగారు (హాస్యగానిపై కోపము వచ్చి).—నీకు మరణదండన విధించినాము. వివిధమైన మరణము కావలెనో, కోరుకొనవచ్చును.

హాస్యగాడు:—మహాప్రభో! ముసలితనమువల్ల కలిగే మరణంకావలె. అటువైన తమ దయా!!

కన్నుబాడి ఆనకట్టను కిడివరలో కొంతభాగము కట్టుటకు ఇండియానుండి యనుజ్ఞ నిచ్చియుండెను. తక్కిన భాగమునకు గూడ మైసూరు దొరతనమువారు రుజువు గోరి. ఇంకను అనుమతి రాలేదు. అయినను పనిని కొనసాగించుటకు మైసూరు దొరతనమువారు ప్రయత్నించిరి. మైసూరు దొరతనమువారి పనిని జరగించు నిమిత్త మొక సంఘము నెలకొల్పిరి. ఇండియా గవర్నరు మెంటువారు కట్టెర్లు, ఇనుము ఇరిగేషన్లెక్టరు జనరలు నాతాజోలు గారి యాజమాన్యమున సభవారు కార్యక్రమమును నిర్ణయించెదరు. అందు మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులును, మైసూరు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులును నున్నారు. సంఘ సభ్యులలో, మదరాసు పి. డబ్లియూ. డి. కార్యదర్శి హాలీగారును, మైసూరు గవర్నరు మెంటు చీఫు ఇంజనీరు కె. కృష్ణ ఆచార్యుగారు, రిటైర్డు మైసూరు చీఫు ఇంజనీరు కార్నూడు శ్రీనివాసరావు మొదలగువారు సభాసభ్యు ఇంజనీరు బాబాయి గారలున్నారు.

ఎడ్వర్డు చక్రవర్తి స్వార్థక బౌద్ధధారము:—బొంబాయినగర పాలక సంఘమువారి చేయ నొక ఆనువృత్తిని ఉన్న కేళిముల కనుకూలముగనుండు సుందలనిచ్చు తద్దతిని బోధించుట కొక సారకాలను నెలకొల్పి నడదేశించిరి. ఈపాత కాల బొంబాయి క్రిమి కాన్త్రు పరిశోధనాలయముతో చేర్చబడును. ఈ విషయమున బొంబాయి దొరతనపు కార్యదర్శి నగరపాలక సంఘమువారి కిట్లు వ్రాసిరి. ఉష్ణప్రజేతముల కనుకూలముగనుండు బౌద్ధధముల నిచ్చు తద్దతిని బోధించునిమిత్త మొక పాతకాలను నెలకొల్పవలసినదని సర్ దొరబ్ తాతాగారికిరల ఒకలక్షరూప్యముల విరాళము నొసగిరి. అందుకువారు కొన్ని నియమములను గోరిరి. వాటిని దొరతనమువారికిరలించిరి. ఆ మరతులలో నొకనాని ప్రకార మొక చరకకాన్త్రుపండితుని నియమింపవలయును. అతనికిరంద్ ఎనుబది మంచములుండవలయును. అందుకు పండు కొనుగోగులందటి ఆరోగ్యములకు నెరవే బాధ్యుడుగ నుండవలయును. అందువలన నీ ఎనుబది మంచములచే క్రొత్త బౌద్ధధారము నుంచుటకు నగర పాలక సంఘమువారి రంగీకరించెదరేమో దొరతనమువారు తెలియ జేయుగోరుచున్నారు. ఈ 80 మంచముల మీదకు దొరతనము వారికి పూర్ణాధికార ముండువలయును.

బొంబాయి మెడికలు యూనివర్సువారి సాంకర్షిక సమావేశ మొనరించినపుడు క్రిందటి సంవత్సరపు నిజీక సంగీకరింప గోరుచు డాక్టరు ఎస్. ఎస్. బాట్లెర్యాగూరు భారత వైద్యావ్యాధిల దేశాభిమానమును విశేషముగా ప్రశంసించిరి. క్రిందటి సంవత్సరము 89 వందలయంద యుద్ధసేన నొనరించి కాశ్మీరోద్యామములను భర్తీచేయు నపుడు దొరతనమువారి సంగతిని జరువగని వారు నమ్ముచున్నారు. బ్రిటిషు బ్రిడికలు అసోసియేషనువారు బి. ఎం. ఎస్. ఉద్యాధితులకు గూర్చి ఇండియా మంత్రికి విన్నపము నంపునపుడు భారతీయావ్యాధిగులకు గూర్చి యొక్క మాటలై న చెప్పకుండుట విచారకరము. అయినను ఇండియా దొరతనమువారు తమసంగతిని బాగుగ జ్ఞాపకముచుకొని యూనివర్సు మెంబరులలో నొకని స్వేముల కమిటీసభ్యునిగా నియోగింతురని తాను నమ్ముచున్నారు. పిమ్మట నతడు ప్రస్తుతపు వైద్యవిద్యావృద్ధిని ఖండించెను. అది హాస్యభూయిష్టముగ నున్నది. విద్యార్థులక్రీడియు వృత్తిశిక్షియు/వట్టిపద్ధతియున నెంత మాత్రమును బాగుపడజాలదు. ఉన్నచోద్యామములను పూర్తిచేయు నపుడు మిలిటరీ వైద్యావ్యాధిల తెచ్చుకంత కాలమీ బాదయింట్లుండక మానదు. ఉష్ణజేతముల మందులను పరిశోధించుటకు ప్రత్యేక పాతకాలను నెలకొల్పి నెంచుటకు గోరుతాతాగారందులకు విరాళము నొసగుటను వారు విశేషముగా ప్రశంసించిరి.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బితో గహా నీసా 1-కి పెల 0.8-0 అన్ని నొప్పలకు దివ్యామృతము వసమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు సువాసనగలిగియుండును. అమృతాంజనం డిపో, 109, ఫేరీకోడ్డు ఫోర్టు, బొంబయి, తంజావూరి, మద్రాసు.

The Indian Legislative Council.

Financial Statement

Presented.

DELHI, March 1.

A meeting of the Imperial Legislative Council was held this morning. About half-an-hour was occupied with interpellations, after which Sir James Meeson rose to make his financial statement. He initiated a welcome departure and instead of reading long extracts he reviewed the financial position in a brief speech dealing with the most important portions of his financial statement. This change of programme was greatly appreciated. Sir James Meeson said:—The Financial Statement, in spite of every effort to reduce it in length still a voluminous document and as copies will be in the hands of members very shortly I propose, with Your Excellency's permission, instead of reciting the lengthy narrative to run through the chief features of the budget and leave the statement itself and its many appendices to be studied by the honourable members at leisure. It is not an easy task to pick up the mantle, which has fallen from such a master of Indian finance as was Sir William Meyer. His unique knowledge of the subject and his untiring industry enabled him to nurse the finances of the country through all the difficulties and novel situations of his period of office, which covered the whole duration of the war and he has left India stronger in his financial machinery and in its credit than at any previous time in its history. Sir William Meyer was almost the last of a school who were trained in the hard years of a falling rupee, when bitter were the struggles to make the ends meet, and economies, which would now be regarded as unspeakably sordid, had to be the habitual practice of the Finance Department. It is unfair to talk of that school as having been penurious and lacking in enterprise. There are few of us here who realise how infinitely easier the conditions are with us to-day and against what difficulties our predecessors had to strive to maintain the credit of the Indian Government in the money market of the world. It was their conservatism and their sense of duty which armed us to come through the last four years as we have done and Sir William Meyer carried out to the end the stern financial traditions to which we owe so much.

Topics of Interest.

I propose now to take the Council through the main topics of interest in the year, which is now drawing to a close, then to explain our forecast for the next year and finally to review very briefly our general financial situation and the dramatic change. The first half of it was marked by manufacturing energy, high prices and much diffuse prosperity. When the year opened the long-threatened German offensive was developing in France. India was called upon to redouble her efforts to provide men and munitions of war. Her response was immediate. Recruiting made great strides and under the guidance of our colleague, Sir Thomas Holland, Munitions Board set to work in grim earnest to focus the industrial energy of India on the work of supplying the Allies with material, military and otherwise, of which they stood in urgent need. This tale has been told elsewhere and to-day I am concerned only with its financial consequences. These were derived from the great manufacturing activity of the period and the heavy exports of foodstuffs and of every kind of article of national importance for which England and the allied powers were indenting. The first consequence was a tremendous run on our currency resources to provide the money to pay for this vigour of production. The second was a sharp upward movement in our revenues. The harvest of our railway returns had never been so rich and the heavy sale of bills against our exports by the Secretary of State brought us lavish gains in exchange, for Sir William Meyer had cautiously refused to budget for anything better than 1s. 4d. a rupee and large sums were being paid into our Home Treasury at 1s. 6d. or its neighbourhood.

The Armistice Results.

It was not unnatural, therefore, that in September last there were expectations of a record surplus. Then came the cessation of hostilities and the scene completely changed. Military activities could not of course be curtailed at once, but private trade was suddenly checked. Astute merchants, who had been gambling on protracted fighting and a continuing rise in prices, found all their calculations upset and nemesis descended upon much unhealthy speculation, especially in the cloth and share markets of Bombay. By this time also it had unfortunately become evident that considerable areas in Bombay, and the United Provinces and scattered over other parts of India would be unable to share in the general rejoicings at peace for the monsoon had failed badly. Scarcity was imminent and at the most critical time a fierce epidemic of influenza attacked the whole country, took a heavy toll of the rural masses and seriously weakened the agricultural labour power. The withdrawal of military orders and the impending shortage of supplies combined to check exports. The Secretary of State sold no more bills after October and the whole financial position began to undergo the painful transmission back to more normal conditions. There was at first a little and not unnatural depression at the suddenness of the change. That is disappearing now and it may be hoped that we shall succeed in getting back to a healthier plane of business and finance without serious dislocation. The immediate result is that we have not secured the bumper surplus which at one time seemed assured. Nevertheless we are uncommonly well. If it had not been for the large donation towards the expenses of the war, which was undertaken by this Council, in September last, we should probably have closed the current year with a revenue surplus of over 18 millions in the place of the 12½ millions, which Sir William Meyer provided in the budget. As the donation in question, to wit the payment of an extra 3,00,000, to Indian troops with the acceptance of a corresponding increase in pension charges has cost us 12½ millions, this year we shall really close with a deficit of about 4½ millions. If Sir William Meyer had foreseen this, as it was quite impossible that he should do, he would probably have asked for extra taxation a year ago. As it is, we must be content to take this deficit out of our cash balance which means that we shall have to borrow it directly or indirectly sooner or later. Such then is the story of the year which is just closing.

The Coming Year.

I need not weary the patience of the Council by discussing the figures in greater detail and we may turn at once to the year that is coming. It cannot be a period more varied or full of surprises than this has been, but our trouble of course is that we cannot prophesy. We have no experience of the immediate sequel of a great war, either on the military or on the civil side. We cannot foretell the movement of prices in the next twelve months and we have nothing to show us what shipping will be available for our external trade. It follows that the yields from our customs, our railways, our exchange and many other heads are all far more uncertain than usual. The army in particular has a financial future which it is quite impossible to forecast. All we know is that the scale of expenditure must be very much higher than it used to be in peaceful days. The requirements of modern armament, of such more rapid and efficient transport of the entirely new military art of fighting in the air all these mean money. The giant aeroplane which we have seen floating over Delhi in the last few days is a much costlier instrument of war than its predecessors. Just as the motor lorry is going to cost us more than the old bullock or cattle transport. But we cannot resist taking our share in these developments and I am, therefore, all the more deeply indebted to His Excellency the Commander-in-Chief for the great consideration that he has shown for our financial difficulties in stating his requirements for the next year. They have been placed at the very moderate figure of 30 millions, and it is only his pressing determination to insist on economy that insures the adequacy of that figure to it. We have to add 2½ millions as a special war bonus to British troops the duration of which in our present exceptional circumstances it is impossible to foresee. We also have to add the next year's share of our official contribution to the expenses of the war £87 millions and thus we arrive at the total anticipated military expenditure of about 117½ millions. The net military expenditure thus represents just a half our total budget of outlay for the next year. Seeing that we have practically no naval charges, this proportion is nothing wonderful at a time like the present. It will, we hope, decline as the world returns to the paths of peace, but none of us can hope that our military charges will ever again drop to the old pre-war standard.

Political Charges Reduced.

Turning to the rest of our expenditure you will find a considerable reduction in our political charges through the curtailment of expenditure, which had to be incurred on and beyond our frontiers, as a direct result of German aims and endeavours. In many other directions savings have been possible on a smaller scale. At the same time we have had to face the inevitable rise in wages which materially affect departments like the Posts and Telegraphs and we have a considerable bill, though fortunately not nearly so heavy as it would have been without the recent winter rains for famine relief. The chief rise in expenditure, however, is under our provision for renewing the permanent way and the rolling stock of our railways. For that purpose we have allowed the very large figure of 6½ millions and I am sure that my friend, Sir Arthur Anderson, would gladly have taken more if we could have spared it. There will be on the part of no one in this Council any disposition to contest a provision which the tension of recent years has now made absolutely necessary. To many of us it is a standing marvel that the railways have been able to do what they have done with a wholly starvation allowance for even their bare necessities. The exigencies of war left the Railway Board with no option and we ought cheerfully to assist them to the best of our power in recovering the ground that has been lost. There are of course many other items of interest in these elaborate statements, but the total result is to show that we require £85·1·3 millions for the services of the year, or if we exclude the instalment of our special war contribution, £76·2·3 millions. We have been able to make good the smaller sum, but without extra taxation. The higher figure was beyond us. For revenue we have taken liberal figures, for example, we are estimating our gross receipts from railways at 80 crores, the highest figures of its kind which we have yet attempted.

Under customs, in spite of the possibility of falling prices, we have taken an increase even over this year's figure and are putting up the total to 20 crores. This includes the continuation of the special duty of 6 annas a gallon on motor spirit. As the Council are aware this duty was imposed two years ago as a war measure and brought a very useful addition to our revenues. I have not heard that it has done any one harm. Consequently I shall shortly ask the Council to accept legislation for its retention for the present. Under mint and exchange we cannot expect the same windfall as we enjoyed this year. Our recoveries from the War Office will be fewer and our Council Bills an uncertain quantity. There is also a heavy loss on our coinage to be still adjusted, for it must be remembered that we are turning our vast quantities of rupees at something less than what they cost us to manufacture. Under the head of income-tax, there appears the only concession in this hard-pressed budget. It is the raising of the taxable minimum from Rs. 1,000 to Rs. 2,000 a year. With the hardship which we see all round us owing to the presence of high prices on humble people with minute income we feel it is no longer possible to levy income tax from assesses who draw less than £100 a year and if we are going to establish a new minimum, there are great advantages in going up at once to Rs. 2,000. I will explain these in more detail in asking for leave to introduce the necessary legislation, and all I need note in the meantime is that it involves a sacrifice of between 65 and 70 lakhs. Omitting all the less interesting heads we arrive at a total estimate of revenue of £80 millions. It will be remembered that we set out to find 76·2·3 millions without the special contribution. We have thus succeeded with a considerable margin in hand. If we put aside somewhat under £1 million of this as a surplus, we are left with about 2·2·3 millions towards the payment of our special war contribution of £87 millions. In other words we are still £6 millions short and hence the necessity for our excess profits duty. As I explained the other day in the Council, we hope that it will provide us with that sum net after allowing for remissions of super-tax and income tax, and after adequate deduction for depreciation and other allowances that will have to be made.

Levy Upon War Profits.

I trust that this brief statement of our position read with the figures which are being communicated to the honourable members, will justify to the hilt the sheer necessity which has driven us to undertake a levy upon

war profits. Our formal estimate thus stands at £86·2 millions for revenue and £85·4 millions for expenditure and a surplus of £888,000. Those who lament the tightness of our revenue estimates will, I am sure rejoice when they turn to the capital account and find the imposing figure which we propose to allot for railway developments. The biggest railway programme ever yet undertaken has been £12 millions. The ideal figure never yet attained which Lord Inchcape's Committee pressed upon the Government of India seven years ago, is 1½ millions. In recent years we have been down, I think, to four and five millions. For the next year we propose no less a figure than 17½ millions. I sincerely hope that this is the first augury of the coming expansion of India's commercial and industrial power. It is at any rate the first step that can take to prepare the way for that advance. In order, however, to realise our hopes in this direction, I must warn the Council that we shall be dependent once more on a substantial loan. The conditions of the loan, will be announced later when we see how the money market is likely to receive it in the slack season. We shall be glad of all the money that we can get, but so far as can be estimated now we shall require at least 15 crores, and that is the figure for which we are budgeting to balance our ways and means account. There have been suggestions that concerns affected by the excess profits duty will find themselves unable to subscribe for any part of our loan. I trust that this pessimism is unjustified and in any case I trust that our victory loan, as it may be described, will find friends enough in the country to prevent us from having to curtail the generous programme of railway development which, it is intended, to finance.

General Financial Situation.

I now come to the third and last part of the theme a brief review of our general financial situation. Before embarking upon it I would invite attention to the tale of our silver crises. Last year few would suspect the forbidding portals of the Finance Department of harbouring a romance and yet the whole story of how Sir William Meyer and his trusty henchman held the gate against inconvertibility and its attendant woes and of how our old friend, Sir James Brunyate, fought our battles simultaneously in Washington. The whole story is as good as any romance to those like myself who were anxiously watching the situation from London. It seemed from week to week an utter impossibility that the Government of India could possibly escape from the suspension of specie payment and yet the feat was accomplished and India owes no inconsiderable debt of gratitude to those whose skill and tenacity averted the misfortune. The crisis, however, has a lesson and that lesson is that we are on permanently unsafe ground until India is educated up to abandoning its secular habit of hoarding money in unsettled times. India's reputation as the sink of the precious metals is an unhappy one and we all trust that in time she will outlive it. Meanwhile, the Government cannot possibly go on meeting this insatiable demand for silver rupees which disappear from circulation almost as soon as they are minted without serious effects on the world price of silver already far too high for comfort. There is absolutely no justification for the continuation of panic which has drawn twelve hundred millions of silver rupees from our mints during the last four years, and unless it is checked and the hoarded coins are restored to circulation we may be forced to reconsider the whole basis of our currency and exchange policy. The second uncomfortable feature in our financial position is the large quantity of floating obligations directly due to the war, which we must redeem before we can go ahead with a generous programme of remunerative borrowing. We shall have to curtail our paper currency investment and to get rid of the troublesome discount upon our notes. We have to meet a considerable volume of short term bonds, cash certificates and treasury bills which had been issued since the war began and for the next few years we shall be hard put to it to pay off these liabilities and keep up the supply of revenue for our current requirements. There is no reason whatsoever for alarm. All that has happened in the past few years may well fill us with pride and hope. We know the splendid part that has been taken by all classes in India in meeting a great emergency. We are in this department particularly indebted to the leaders of British commerce in the great centres and to the banks for the lead that they have given in supporting our big loans and for the cheerful and unselfish way in which they have accepted the inconvenient restraints that had to be imposed on trade and finance in the interests of imperial defence. We look forward to a time of industrial awakening and we have enormous strength in our command of raw materials. Whatever inconveniences there may be in store for us owing to the temporary difficulties which have mentioned will be transient and can be largely mitigated by a determined policy of economy.

With this I close these remarks and lay the Financial Statement before the Council. We have come through a great emergency. Our position is strong and with care it should grow stronger still, but there is no margin for lavish expenditure. Among its many lessons the war has taught us all, the State and the individual alike, that we can live less extravagantly than we used to do. I trust that the lesson has come to stay for our old familiar watchword of economy will be just as necessary in the future as it has ever been before. (Applause.)

Sir James Meeson spoke for 25 minutes and his speech was received with applause. After presentation of the financial statement Sir William Vincent presented the report of the Select Committee on the Bill to make provision in special circumstances to supplement the ordinary criminal law and for exercise of emergency powers by the Government.

Sir James Meeson in next introducing the Paper Currency Bill said when the Indian Paper Currency Amendment Act 1897 was passed they had all hoped that the figure of 86 crores was what they would go to, but towards the end of 1918 the currency situation began to cause considerable anxiety and they had to request His Excellency to promulgate an ordinance bringing up the total of currency reserve to 100 crores. It was this ordinance that the Bill sought to incorporate in substantive law. The increase was due to their having to meet heavy military charge.

Mr. B. N. Sarma protested against the introduction of this measure. He said the heavy rise in prices was very largely due to the addition to currency of the country. He submitted that the time had come to put a stop to adding to the currency of country especially when it was unsupported by bullion or silver.

Damage by Enemy Occupation.

British Mission.

LONDON, February 23.

A British Mission is shortly proceeding to Serbia to investigate the damage resulting from enemy occupation and ascertain the extent of reconstruction necessary and the materials required. The Mission will also examine general economic conditions in Serbia and the prospects of British trade development.

Manchester Enterprise.

Special Trade Commissioners.

LONDON, February 24.

A telegram from Manchester says:—At a meeting of firms associated with the British Manufacturers' Corporation, it was decided to amalgamate with the Federation of British Industries for the purpose of concentrating upon extension of overseas trade. The Chairman, Sir Charles Mandelberg, said:—"It was proposed to establish Trade Commissioners in overseas markets to protect and advise traders and work in the closest touch with Government representatives abroad. They hoped to appoint a considerable number of Commissioners during the next few months."

Indian Mail.

LONDON, February 24.

The Postmaster-General announces the cancellation of this week's overland Indian Mail as the ship was damaged in collision. The next mail leaves on the 8th March.

South African Budget.

LONDON, February 24.

CAPE TOWN:—In the course of the Budget in a Statement in the Union House of Assembly Mr. Orr said the estimated revenue for 1918-1919 was £21,270,000 and expenditure, £21,339,000. The estimated revenue for 1919-1920 was £20,609,000 and expenditure £23,164,000. Mr. Orr proposed an increase of export tax on diamonds up to ten per cent.

Lille Cotton Works.

LONDON, February 24.

LILLE:—The Lille Cotton works first factory to be reconstructed in the Lille region has been restarted.

Homeward Passage.

LONDON, February 24.

With regard to high passage rates from India, the "Times" shipping correspondent says:—"The feeling here seems to be that residents in India have not had fully brought home to them the effect of the enormous increase in the cost of coal stores, wages and all other items incidental to the carriage of passengers on sea. The Ministry of Shipping fixed the present rates recently, and it is claimed that the increase then in no way corresponded to the rise in expenses. The authorities in London feel in the present highly unsettled situation that any amendment would be entirely inopportune. The outlook for low passage fares on any ocean route for some time is not at all promising in view of the enormous increase in the cost of construction of passenger ships. For example, a passenger ship which cost £2600,000 before the war is now estimated to cost £1,700,000."

Priority of Departure.

LONDON, February 24.

In the House of Commons, Colonel Amery, replying to Sir Watson Cheyne, who asked if German women were being given priority of departure from Singapore on passenger steamers to Europe to the exclusion of invalid British women and children requiring immediate removal from tropical climate, said that Sir Watson Cheyne was doubtless referring to the requisitioning of the "More" and the "Navara" for the deportation of Germans from China. Lord Milner was aware of the pressing need for passenger accommodation for women and children from the East. The matter has given him much concern and he was communicating with the Ministry of Shipping, but in view of the great importance and urgency attached to the removal of enemy subjects from China, Colonel Amery feared that the decision regarding the "More" and the "Navara" was unalterable.

Late Amir of Afghanistan.

Special Prayers.

CALCUTTA, March 1.

Yesterday morning special prayers were offered in different mosques in Calcutta in connection with death of the late Amir of Kabul. In the evening a mass prayer meeting was held on the Maidan Moar Coterlony monument which was joined by several thousands of Mahomedans including Kabul residents here.

MESSAGE OF CONGRATULATION.

Lord Sinha's Reply.

CALCUTTA, March 1.

Replying to a message of congratulation sent by the Bengal National Chamber of Commerce Lord Sinha writes:—"As I have said in more than one letter that I have written lately I wish that it had been God's will that these honours should have fallen on the broad shoulders of Mr. Chakrabarti, but I will do my best to discharge the duties which have been laid upon me."

Members of Reform Committee.

Arrival in Bombay.

BOMBAY, March 1.

Lord Southborough, Lady Sanderson, the Hon'ble Mr. John Thomas, the Hon'ble Anne Thesiger, Mr. R. Peetham, Sahibzada, Aftab Ahmed Khan, Mr. A. Clavson, Major and Mrs. J. Mackenzie, Major F. H. Arkwright, Captain Lord Carnegie and Captain Reader have arrived at the Government House.

To Governor will hold a levee on the 18th March and a reception on the first April.

(Continued from 9th Page.)

Sir James Meston in reply pointed out that they in India were dependent on the currency of the whole world that their position was not so bad as that of most of countries.

Sir James Meston then introduced the Bill to extend operation of motor spirit Act of 1917. He said this tax had brought in very cheering and soothing addition to their revenues. It was hoped that this year it would bring in 35 lakhs and the Government could not afford to lose so large a sum especially when the duty had not done harm to any manufacturer or to individual. They therefore proposed to continue the duty for the present.

Leave was granted and the Bill introduced.

Sir James Meston then asked for leave to introduce the Bill to amend the Income Tax Act in order to raise the minimum amount taxable from Rs. 1,000 to Rs. 2,000. He said no class had been so largely hit by the enormous rise in the prices as the people earning small income. Their grant to this class would amount to about 70 lakhs but for that they would be relieving 2,37,000 assesses out of a total of 371,000 and the second advantage was they would get rid of summary procedure of assessment.

Mr. F. N. Serna thanked the Government for this mercy.

Leave was granted to introduce the Bill and for its publication in the Gazette.

Sir William Vincent next moved that the date for the presentation of report of the select committee on the Bill to provide for amendment of Indian Penal Code and Code of Criminal Procedure (second Rowlatt Bill) be extended from 6th March to 8th March.

Mr. Chaudh (Aurang) moved an amendment that date be extended to 6th September. He said there was no urgency about the measure.

Sir William in opposing the amendment said what he suggested at the time of first hearing was most suitable namely the question of republication should be considered when the report of the Select Committee was submitted.

The Amendment was negatived and Sir William's motion passed.

Council then adjourned till 7th March.

The following is the text of the Select Committee report on the Criminal Emergency Power Bill (Rowlatt Bill), presented to-day by Sir William Vincent.

We, the undersigned members of the Select Committee to which the bill to make provision in special circumstances to supplement the ordinary criminal law and for the exercise of emergency powers of the Government was referred, have considered the Bill and have now the honour to submit this, our report, with the Bill as amended by us annexed thereto.

2. Before we proceed to set out the modifications or details which we have made in the Bill, we may state at once that we do not propose to refer to the numerous amendments which were suggested in the Bill in so far as they were destructive of the general principles of the Bill. Amendments of this kind should be brought forward in the Council which is the appropriate arena for their discussion.

3. An apprehension that has been widely expressed in connection with the Bill under our consideration is that its provisions if they became law might be used or rather abused for the purpose of suppressing legitimate political activities. The Hon'ble Member in charge of the Bill has, on several occasions, repudiated any such intention in unequivocal terms. We however consider that in order to avoid the possibility of such a view being reasonably entertained the bill itself should bear clearly impressed on its face the refutation of such a suggestion. With this object before us therefore we have made several amendments to make it clear that as the long title states the Bill is a Bill to cope with anarchical and revolutionary crime. These amendments will be found in the long title, the preamble, the short title Clause 3, Clause 20 and Clause 32, in all of which provisions with what might possibly be considered excessive caution, we have reiterated the words which in our opinion place the object and scope of the Bill beyond all doubt.

4. The Bill as originally drawn purported to make a permanent addition to the statute Book. The decision which was announced in the Council that it would be limited in duration to a period of three years from the termination of the war which we have given effect to by the new sub-clause (3) Clause 1, has enabled us to revise certain other provisions of the Bill notably the important clause 26. The duration of the Bill moreover supplies an automatic limitation in regard to the operation of certain of its provisions, a question which otherwise might have called for our anxious consideration.

5. We will now refer to the detailed amendments which we have made in the Bill in so far as they have not already been disposed of by the foregoing remarks.

6. We have omitted the definition of offence against the state in Clause 5 as the term only occurred in Clause 20 and for the reasons which we give in dealing with that clause it has now disappeared from the Bill.

7. Clause 3:—We have assimilated the language of this clause with that of clause 32, as we think these clauses should correspond as closely as may be in the nature of the declaration they require.

8. Clause 4:—It seems to us desirable that once an accused has been committed for trial no order should be made under this section and we have accordingly inserted the words "or the court of sessions" so as to exclude cases where commitments have been made as well to that class of court as to the High Court. In this respect we follow the precedent of the Criminal Law Amendment Act of 1908. We think further that the accused entitled to have notice of the particulars which the prosecution intend to prove against him and we have amended the wording of sub-clause (3) to give effect to this view.

9. Clause 6:—The new proviso to this clause which replaces that in the bill as referred to us must be regarded as a compromise between the conflicting influences. On the one hand we recognize that the importance a local trial may in particular circumstances only be fully realized by the executive Government. On the other hand we are averse to invoking the authority of the Governor General in Council in such a matter. The provision we suggest seems to us a reasonable "via media".

10. Clause 1:—We have slightly amended this clause so as to require the prosecutor to open his case thus following the lines of Section 286 of the Code of Criminal Procedure.

11. Clause 9:—In defence to the wishes of some members of the committee we have extended the period of adjournment which is provided for this clause from ten to fourteen days.

12. Clause 10:—We think it desirable that a full record of the evidence should be made but not that it should necessarily be recorded by the Court itself. The amendments made in this clause are intended to give effect to this view.

13. Clause 12:—We have amended the provisions of this clause to bring it more closely into line with the provisions of 61 and 62, Victoria C 36 and have included in the clause the provisions of this Act prohibiting comments by the prosecution on the failure of an accused to give evidence and providing that if he does give evidence he shall do so from the witness box. These provisions are probably of considerably less importance in a trial such as that which will be held under the Bill by three High Court Judges, but as their insertion is urged on us by some members of the committee we have deferred to their views.

14. Clause 14:—We have been pressed to amend Clause 14 on the lines of Section 1 [4] of the Irish Act of 1883 [45 and 49 Victoria C 25] but after considering the matter carefully we feel that there is no reason to depart from the proposal in the Bill which is indeed on the same lines as the corresponding provision in the Criminal Law Amendment Act 1908.

15. Clause 15:—We think this clause as it stood in the bill went too far and we would only allow a conviction under it in respect of an offence against any provision of the law which is referred to in the schedule.

16. Clause 19:—We have made the intention of the rule making power in item one of this clause clearer, by the insertion of the words "to the complete satisfaction of the Court" and we have enabled rules to be made to provide for the intermediate custody of the accused.

17. Clause 20:—With the introduction of definite reference to anarchical and revolutionary crime in this clause it seems to us to follow that the term "Schedule offences" must be substituted for the words "offences against clause, it amounts to the state" which formerly appeared in this clause. A comparison between the language of Clause 20 and of Clause 32 as they now stand will show the progressive degrees of emergency which will justify the application respectively of part II and part III of the Bill.

18. Clause 21:—We have limited the purposes for which security can be taken under this clause to the very definite cases which we now set out in the Bill. A band to be of good behaviour would on the analogy of section 121 of the Code of Criminal Procedure have covered the case of any offence punishable with imprisonment and we do not think that it is necessary to go as far as that. We have also made a small amendment at the end of this clause to show that the report to the police are to be made at the nearest police station.

19. Clause 23:—We have modified the language of this clause to make it clear that unnecessary force is not covered by the terms of the clause.

20. Clause 24:—This important clause has been receiving our most careful consideration. The procedure it contemplates is a fundamental basis of the recommendations of the Rowlatt Committee and any material change in the nature of the investigating authority would completely destroy the efficacy of the procedure it contemplates. We think, however, that the following modifications may be made without unduly affecting the procedure. In the first place we think that the Government should set out all material facts in its possession whether in favour of or against the accused, and we have therefore substituted for the words "in support of its action" at the end of sub-clause (1) the words "relevant to the inquiry". We have made a slight but very important change at the end of sub-clause (3) where we require that the investigating authority shall make such further investigation, if any appears to such authority to be relevant and reasonable. The only ground therefore for refusing to inquire into the matters which the person whose case is under investigation desires to adduce, would be that such inquiry did not appear to the investigating authority to be relevant and reasonable. This is an important change in the substance of this sub-clause. We have been compelled to reject various proposals affecting the proviso to sub-clause (2). We recognize the force and ability with which some of them were pressed but to give effect to the amendments would be to destroy the whole procedure. Under this part of the Bill, we have inserted a new sub-clause (4) with the object of penalizing false statements to the investigating authority when made by persons other than the person whose case is under investigation. It was suggested to us that conclusions might be held to include the reasons for conclusions. This is clearly not the intention of the Bill and it seems to us most undesirable that any such agreement should be left open. We have therefore added the words and may if it thinks fit adduce reasons in support thereof to sub-clause (4) (now sub-clause 5). Those words may be considered obtrusive but for the reasons we have alluded to above we recommend their insertion.

21. Clause 16:—We have amended sub-clause (1) so as to make it clear that the conclusion of the investigating authority shall be set out in the form in which they are reported by that authority. We have recast the provisions of this clause after sub-clause (2) down to the end of the clause. Our new sub-clauses provide that no order shall continue in force for a total period of more than two years against three years in the Bill as published. It will be seen from our new sub-clause (4) that where an order is made again on the expiry of the first order the Local Government must refer any representation on behalf of the person to whom it relates to the investigating authority and consider the report of that authority.

22. Clause 27:—We have made a small amendment here to make it clear that the penalty provided by this clause shall only be enforced on conviction by a Magistrate.

23. Clause 29:—We have amended sub-clause (1) of this clause so as to prevent any appointment of investigating authorities. We are aware that this was not the intention of the Bill, but we think it is desirable that should be apparent on the face of the clause.

24. Clause 30:—We have slightly expanded the provision as to visiting committees and have required that rules made for their guidance should be published in the Gazette.

25. We have made a small addition in Clause 31 which needs no explanation.

26. Clause 33:—We think it desirable and we have made it clear by an appropriate amendment that no person confined under this act should be confined in a place where convicted prisoners are confined. This is clearly the intention of the framers of the Rowlatt report and it is a matter which, we think, should receive statutory recognition.

27. Clause 34:—In deference to the views of some members of the Committee we have reduced the normal term of detention in custody under the provisions of this clause to seven days.

28. Clause 38 and 39:—Exception was taken to the provision in the Bill referred to us which provided that no reference to the investigating authority should not be necessary where these powers were employed. We recognize however that there is force in the contention which was put before us by the member in charge of the Bill, who pointed out that in most cases investigation of a very careful nature had recently taken place in regard to the persons. We think the compromise provided by our new provision to both these clauses should meet all reasonable requirements.

29. Clause 40:—We think that the period of thirty days contemplated by the proviso to sub clause (3) of this clause is unnecessarily long and we have reduced it to 21 days.

30. The Schedule:—We are much pleased to exclude offence under 124 (A) from item 1 of the schedule and in deference to the wishes expressed by the non-official members we have removed offences against this section from item 1 and inserted them in item 2 (A) of the same schedule which will supply the safeguard provided by that item in regard to the offences included therein. As a matter of drafting we have removed those offences which are themselves attempts from the list of offences in item 2 (A) as we think they are sufficiently provided for by item three of the schedule.

31. It will be observed that all the amendments that we have made in the Bill are amendments in favour of the subject and that on the other hand the main scheme of the Bill has not been materially altered. In these circumstances the majority of the Committee do not recommend republication of the Bill.

The report has not been signed by Messrs Kharade, Patel and Pandit Malaviya. Messrs Sastri, Shafi and Surendranath Bannerjee have signed subject to following notes of dissent:—We recognize that the Bill as altered by the select committee is not open to objection to which it was opened in its original form. Its duration has been limited to three years and by word but into the preamble and certain clauses its application has been restricted to offences connected with anarchical and revolutionary movements. Several minor improvements have likewise been made. Still we disapprove of the policy and principles of the Bill and must reserve our right to oppose it altogether. Without prejudice to this right we proceed to make some observations and suggestions with reference to the provisions.

Clause 12: We are not satisfied that it is desirable to introduce in this country the principle of giving an accused person the option of offering himself to be examined as a witness. One of us Mian Mahomed Shafi however thinks it an advantage and approves of its introduction but we are all agreed that if it is introduced a safeguard should be provided in addition to the one embodied in clause (3). It should be something to this effect "not shall the Court make any inference adverse to the accused from such failure on his part".

Clause 14:—We cannot agree that in the case of a difference of opinion among the Judges the opinion of the majority should prevail so as to result in a conviction. Following the example of the Irish Crimes Act, we would make conviction dependent on the unanimous opinion of the Judges.

Clause 15:—It appears to us necessary to take care that this part of the Bill is not used for the trial of scheduled offences generally. We would insist a proviso to Clause 15 somewhat as follows:—Provided that when the Court convicts a person whether of the offence with which he was charged or of another, it shall record a finding that such offence is connected with an anarchical or revolutionary movement.

Clause 17:—This clause takes away the right of appeal to a High Court. We think it should be provided on the contrary that on the analogy of the Irish Crimes Act an appeal would lie in such cases to a full Bench of the High Court consisting of not less than five Judges.

Clause 21:—It is a part of our general objection to the Bill that no restrictions should be imposed on the personal liberty of a citizen except as the result of conviction in court of law, excepting part 1, the rest of the bill gives sanction to such restrictions by mere executive. Order assuming however that it is necessary to the executive Government such extraordinary power we indicate below certain points on which we differ from the majority report. We suggest that before passing an interim order under clause 21 against any person, the Local Government should be required to place all the materials relating to his case before judicial officer, not below the rank of District and Sessions Judge and take his opinion thereon.

Clause 21: Subclause (2) makes it obligatory on the investigating authority to hold the inquiry in Camera. We think it sufficient to provide for the inquiry being in Camera if and when the investigating authority think it necessary and we would provide that right of giving evidence should expressly be conceded. Sub-clause 33 says that the investigating authority shall not be bound to observe the rules of the law of evidence. We would provide that such authority shall be bound as far as possible to observe these rules.

Clause 26:—We do not consider it sufficient protection that a person against whom restrictive orders are renewed should be allowed after such renewal to make a representation to be placed before the investigating authority as is provided in sub-clause (4). We are of opinion that no orders clause 21 should be extended for further period without the case being referred to the investigating authority a second time and the person in question being allowed more or less in accordance with the procedure under clause 25, an opportunity of being heard.

Clause 32:—We consider that the investigating authority should consist of two persons who have held judicial office, not inferior to that of a District and Sessions Judge and one non-official Indian.

Clause 33:—We recommend that before orders are passed against a person under this clause, that same

procedure be adopted as we have recommended under clause 21. The materials of the case should be referred for opinion to a judicial officer not below the rank of District and Sessions Judge.

Clause 36:—We would of course modify the procedure under this clause on the same lines as the procedure under clause 25 and 26. In conclusion we strongly recommend that in view of the fact that the bill embodies principles wholly at variance with the principles of the ordinary criminal law, the bill be republished and referred for opinion to the Local Governments and the High Courts and important public bodies and individuals.

(Sd) Surendranath Bannerjee, V. S. Srinivasa Sastri, M. Mahammad Shafi.

Nawab Ali Chaudhuri signed the report subject to the following note of dissent: When the bill was first introduced it was contemplated by Government to lay down a permanent legislation in the country which it was feared would to a great extent restrict the liberty of the people. On the opposition of the people's representatives in the Imperial Legislative Council, Government subsequently declared the intention to introduce it only as a temporary measure and thus a considerable portion of its harmful nature was reduced. The bill as it has now emerged out of the select committee is a decided improvement on the introduced in the council in the original draft of the bill. The preamble was in general terms but by the addition of the words "for the purpose of dealing with anarchical and revolutionary movements" in the preamble of the bill as amended by the Select committee its scope has been much limited. Several other improvements have like wise been made and they, coupled with the words added in the preamble mentioned above have greatly removed its objectionable character. I am however to dissent on the following points from the majority report:—(3) Some words to the following effect should be added to the sub-clause "nor shall the court make any inference adverse to the accused from such failure on his part".

29. (2) "Of the three persons constituting the investigating authority two should be persons who have held judicial office not inferior to that of a District and Sessions Judge". Now as the Bill has given rise to considerable nervous agitation in the country and opposition meetings are being held in every quarter and as certain vital changes have been introduced in it by the amendment made by the Select Committee whereby its objectionable character has been much reduced if not removed almost, it will be proper for the Government to publish the Bill again in the Official Gazette.

Sd. NAWAB ALI.

DELHI, March 1.

The Hon Sir James Meeson presents his financial statement at Council this morning. The budget shows a deficit of 4½ million sterling due to additional military expenditure accepted last September. Scarcity has cost nearly 1½ million. Military expenditure in the coming year is reckoned at 41 millions. The financial Minister specially thanked the Commander-in-chief for his moderate demand and his unflinching determination to insist on economy. 6½ millions are allotted for railways renewal and 17½ millions for railway capital expenditure, this being a record programme. The New Delhi allotment for the year is £ 300,000. Ten millions are asked for a victory loan to enable this allotment being given. Excess profits tax is expected to give six millions and the next years surplus is estimated at £9,00,000. Incomes under £133 (Rs 2,000) are freed from income tax costing the Government, half a million relieving 2,37,000 assesses. Sir James Meeson says if wasteful absorption and hoarding of silver continue at the present rate the purchase of silver may prove to be physically impossible and it may be necessary to fundamental by recast the internal currency policy. India's industrial position is strong, but economy is most necessary and must be the watchword for the future. The financial Statement was received with applause.

BANGALORE, March 1.

The Government of Mysore has not yet received sanction of the Secretary of State for India to proceed with the Second stage of Kanambadi dam works. In the meantime it is understood that the Mysore Government is carrying on its own responsibility, and at the instance of Mysore Government Committee of Irrigation Engineers presided over by Netherzole. Retired Inspector General of Irrigation of the Government of India, met last week in Mysore to consider the safest and soundest design for waste weir of the second stage of the dam in which both Madras and Mysore Governments are vitally interested. The members of the committee included Mr. Howley, Secretary, P. W. D., Madras, Mr. K. Krishna Iyengar, Chief Engineer, Mysore Government in charge of Kanambadi works, Mr. Karpur Srinivasa Rao, Retired Chief Engineer of Mysore and Mr. Dalal, Engineer from Hyderabad State.

CALCUTTA, March 1.

In view of Mr. Patel's Inter-caste Marriage Bill, it is interesting to report the inter-caste Hindu marriage which took place last night, the bridegroom being a Brahmin and the bride a Vaisya. Several representative members of both communities attended. Among those present were Pandit Rajendra Nath Vidyalaksana Mahamahopadhyay, Dr. Satish Chandra Ghose, Lt. Col. U. N. Mukerjee, Hon'ble Gumar Arun Chandra Singh, Mr. J. Ghanapathi, Babu Gajendra Nath Tagore, Mr. Satyananda Bose, Mr. C. R. Das, Mr. J. N. Roy and Sir P. C. Roy.

LAHORE, March 1.

LONDON, February 21:—The "Exchange" correspondent says that the commission on the Rumanian affairs has awarded Serbia the agricultural part of Banat of Temesvar, Rumania, mountainous country and minerals. Although stories of revolution in Rumania have been circulated the "Times" Borne correspondent wires that absolute calm reigns in that country despite the direct need of food.—"C. & M. Gazette."

LAHORE, March 1.

LONDON, February 21st. The "Full Mail Gazette" foretells elevation to the peerage of another Indian great industrialist who rendered valuable assistance in the prosecution of war.—"C. and M. Gazette."

Bombay Medical Union.

Annual General Meeting.

BOMBAY, March 1.

At the annual general meeting of the Bombay Medical Union Dr. S. S. Batliwala President in moving adoption of the report paid a tribute to the self sacrifice and patriotism of Indian medical profession in contributing eight to nine hundred men for war service. He trusted that when making permanent appointments to fill up I. M. S. Posts claims of those who have borne the brunt would not be overlooked by the Government. He deplored the attitude of British Medical Association who while representing the grievances of I. M. S. to the Secretary of State the other day and suggested resumption of competitive examination for the service, had not a word to say in recognition of the services rendered by holders of temporary commissions. Representations had been made on behalf of the Medical Union to the Viceroy to permit one of its members to serve as a co-operated member on the special committee appointed by the Government of India to consider the reorganization of all branches of medical services in India. He hoped the Government would grant their request and considered opinion of medical union would receive its due weight. Continuing the Chairman criticised the fundamental system of medical education in India. He said it was faulty and anomalous. The status of students and independent medical profession will never improve unless the wrong system of recruiting for higher professional chairs from the military medical services is thoroughly altered. He hoped that an early attempt would be made to organize the School of Tropical Medicine in Bombay with a staff of best men available irrespective of colour, creed or service. Meanwhile it was a matter of gratification to all that an institution for research in tropical diseases on a very scale somewhat similar to those working in America and Europe is contemplated to start in Bombay through munificence of late Sir Ratan Tata which will open up a large field of research work in which he hoped to see independent Indian medical profession taking its due place. Such institution would serve to throw a flood of light on Indian drugs, some of which were of marvellous efficacy and have great virtues.

No Further Untoward Incident.

CALCUTTA, March 1.

Steamer "Chupra" which is taking home over a thousand and demobilised troops from Calcutta and went aground and was brought back to Garden Reach, left Calcutta yesterday morning without any further untoward incident.

Sale of Postal Certificates.

CALCUTTA, March 1.

Total value of postal certificates sold in the districts of Bengal from the 3rd June 1918 to 31st January 1919 was rupees twenty six lakhs eighty five thousand one hundred sixty five.

International Ports.

LONDON, March 1.

The Interallied Sub-Commission on ports, water ways and railways discussed British and French draft conventions relating to the regime in connection with international and free ports.

Draft Conventions Passed.

The Labour Legislation Commission arrived at decision under which countries with Federal constitutions should adhere to the International Labour Conventions. The Commission passed the whole draft convention subject to further reading of text as amended for final approval.

The Coal Industry Commission.

LONDON, March 1.

The Coal Industry Commission of which Justice Sankey is the chairman is composed of twelve members including Mr. Arthur Balfour Steel, merchant of Sheffield, Mr. Smillie Sidney Webb, Sir Chiozza Money, Sir Thomas Royden and Sir Arthur Duckham.

Rowlatt Bills.

LONDON, February 24.

Mr. Yata asked an assurance that the Government of India, in meeting amendments in the select committee of the Imperial Legislative Council to the Bills giving effect to the recommendations of the Rowlatt Committee, would accept nothing in any way tending to weaken the measures considered necessary by the Rowlatt Committee. Mr. Montagu replied that, beyond the proposal to limit the emergency Power Bill, to three years, he was aware of no change in the views of the Government of India with regard to this legislation. The Government of India however had announced in the Legislative Council that they would endeavour to meet in the select committee any reasonable amendments that did not destroy the effectiveness of the measure. Mr. Montagu said he considered that the Government of India in this regard had exercised wise discretion.

Military Condition and the Enemy. Report Submitted.

LONDON, March 1.

A Communiqué from Paris says—At a meeting of the representatives of the Great Powers to day Marshal Foch submitted the report of the Military representatives on the Supreme War Council regarding the military conditions to be imposed on the enemy.

Pay of Indian Army. Government of India Decided to Increase.

LONDON, February 24.

In the House of Commons replying to Mr. Yata, Mr. Montagu stated that the Government of India had decided to increase the pay of the Indian Army Officers by extending to them bonus and increase of pay recently granted to the British Army Officers for the period during which the armies of occupation were maintained. In view of this concession the Government of India was not prepared to revise the permanent rates of pay.

LONDON, February 24.

With regard to the Singapore protest against the appropriation of two P. and O. steamers to repatriate German women and children from China, it is emphasised that the Ministry of Shipping found great difficulty in allocating ships for this purpose and finally utilised the ships already in the Far East. It is recognised that the scheme may be strongly criticised by the enemy and perhaps others because of the breaking up of the families, but it is maintained that the course of action was inevitable, and to yield to protests would nullify a series of delicate and laborious negotiations for the repatriation of enemy subjects in China, which will finally benefit the political state of China and Allied interests. There is also the question of prestige, in which connection it is recalled that British prestige suffered a year ago owing to the foregoing scheme of repatriation then in deference to the Franco-Belgian feeling in view of the threats of German reprisals on their prisoners.

Personal Responsibility of officer's. Burma Government's Circular.

RANGOON, March 1.

A local Government circular states personal responsibility of officers for scandalous behaviour and unlawful practices on the part of the members of their households. In two cases, which have been submitted recently to the Lieutenant Governor for orders, allegations were made that the relations and servants of certain Township officers demanded money from cultivators in connection with the issue of agricultural advances. In each case the allegations were supported by a considerable amount of trustworthy evidence and His Honour saw no reason to doubt that the payments were made by the applicants for the loans mainly through fear that if they did not pay their petitions should be rejected. It was observed and it was made known to the villagers that those who wanted advances would have to pay 10 per cent. them. The demand was made in each case either personally or through intermediaries by members of the Township Officers and from the circumstances disclosed by the evidence Sir Reginald Cradock found it impossible to believe that a Township Officer could be unaware that such events were taking place at his headquarters or that such rumours were current throughout his Township. Ignorance of this description cannot be pleaded as an excuse. Indeed in the two cases considered it would have implied a degree of incompetence both in that control of the members of their households to prevent interference with public business, which is essential for every Government officer to exercise, and in that knowledge of the occurrences within their jurisdiction which is equally essential, that would justify the removal of an officer making the plea. The Lieutenant Governor desires that each member of the Subordinate Civil Service should clearly understand that in future he would be held personally responsible if members of his households are allowed to behave in a scandalous manner or to indulge in practices that will bring the integrity of the administration into disrepute.

Rangoon Times Comment.

Commenting on this circular the "Rangoon Times" says: With regard to the above it will occur many that the warning in the last sentence should be extended to all Government departments as the Subordinate Civil Service has no monopoly interference with a public business by members of officials' households.

Small Coins.

Accountant-General's Statement.

RANGOON, March 1.

The Accountant General, Burma has issued a statement showing the number of rupees and small coins paid out from the Rangoon Currency Office during December, January and February as compared with the same month a year ago and adds that any shortage in currency is due to private action and not to any reduction in the issue of silver or small coins from the Currency Office. The rupees issued in the past quarter were forty nine lakhs and small coins to the value of a lakh and forty eight thousand as compared with forty five lakhs of rupees and two lakhs and twenty six thousand in small coins twelve months previously. This is to dispel the erroneous impression that appears to be prevalent that there is an actual shortage of silver rupees and small coins.

Mortality.

RANGOON, March 1.

During the week ending the 2nd February 342 deaths were reported in Rangoon, of which 127 were due to influenza, 29 to respiratory disease and 35 to small pox. On Friday 18 influenza deaths were reported out of a total of 60.

The Rice Market.

RANGOON, March 1

The rice market was firm to-day although only one sale of 50,600 bags of No. 1 big mill is reported at Rs. 342 8-0 for March and April. Small mill's were sellers at Rs. 325, buyers offering Rs. 320. Meadon were offered at Rs. 330 buyers offering Rs. 322 8-0. Speculative transactions were 2,000 bags meadon for March at Rs. 327 8-0. 20,000 special Maron at Rs. 323 3-4. C. I. F. Bombay price per bag small mill is Rs. 12 or two annas more than control price in Bombay, so that the trickery mentioned is still being carried on. C. I. F. special per bag is Rs. 11-12 6 or more than Bombay control price. To the Bombay price has to be added eight annas for cartage in Bombay so that real difference in each case is ten annas per bag. Paddy is firm at Rs. 124-125 for rail and Rs. 124-128 for boat.

The Indian Services.

Reduction of Surplus Personnel.

DELHI, March 1.

The reduction of surplus personnel of the Indian service is progressing satisfactorily and numbers released up to 24th February were approximately 800 British officers and 175,000 Indian ranks. Numbers of Indian Units are now returning to India from overseas forces.

Reduction of Passage Fares.

DELHI, March 1.

It is announced that as the result of negotiations between the Secretary of State, the Ministry of Shipping and the Shipping Companies concerned, it has been decided to reduce passage fares the on steamers running between India and the United Kingdom from the 1st March. The Peninsular and Oriental Steam Navigation Company still reduce their rates by 20 per cent and will issue return tickets for the price of one and a half single fares. In regard to other lines no definite decision has yet been reached but it is hoped that they will also make a similar reduction. The Peninsular and Oriental Steam Navigation Company however intimate that in view of the greatly increased expenses on liner service they may have to reconsider their position later.

The C. P. Council.

Agenda of the Next Meeting.

NAGPUR, March 1.

At the ensuing session of the C. P. Council which opens on the 7th March the Hon'ble Mr. B. Raghubir Singh will move a resolution thanking the King Emperor and the British Cabinet for the appointment of Lord Sinha as Under Secretary of State for India. The reports of the select committees on prevention of Adulteration and Canal Management Bills will then be presented and passed. The Hon'ble Mr. Crump will ask for leave to introduce Central Provinces Tenancy Bill. The Hon'ble Mr. Kulkar will move a resolution regarding pensions for the Municipal and District Council employees. The Hon'ble Rao Sahab Mahajan has given notice of three resolutions one of which which recommends that auction sales of agriculturists lands in satisfaction of decrees should be held in the villages where the lands are situated under the supervision of an experienced judicial officer.

The revised financial statement will be presented and discussed on the 13th March.

A Mohamedan and his wife jumped from the window of their residence in Lewis Street, Rangoon on Thursday afternoon the man died at once and the woman that night in hospital with out recovering consciousness.

A bill will be introduced into the Burma Legislative Council to include the Nagas, a tribe inhabiting the Somra tract recently brought under the provincial administration, within the definition of China in the Burma General Clause Act 1898.

పోలీసువారి నెదిరించుట.

కొడయకనాలు రోడ్డు సమీపమున కొంతమంది దొంగలు పోలీసువారి నెదిరించుట నుండి మరకొన్ని విదరములు తెలియజేసెను. కొడయకనాలు రోడ్డు అంబులార్ ప్రేమ నల చుట్ట చాలదినము లాదిగ నశేకవిధములగు బస్తాలు దొంగిలించుటకు చుండెను. మావూకంపట్టి గ్రామములోని కొందలు ద్రోహు లీపని మొనరించు చున్నట్లు ద్లనమానము గలిగెను. ఇటీవల విరవకాయల బస్తాలు మూడు దొంగిలించ బడెను. అందుపై మెగ్గురు పోలీసు సబ్ ఇన్స్పెక్టరులు పరిశోధ నార్థ మేగిరి. క్రిందటి గురువారము మధురలో బయలుదేరి చుట్టాచూచు సరికి వారు కొడయకనాలు చేరిరి. అచట సొక పోలీసు జవానును, ఒక పోలీసు పాడేకనిస్తేయును, మరొక గ్రామాధికారియు వారితో గలసిరి. రెయునుస్తేమనకు ఒకమైలు దూరమున నున్న మావూకంపట్టి గ్రామమునకు వారెగిరి. అచట అనుమానస్పదులుగ నాస్తి వారి ఇంట్లకు రెం దింటిని పరిశోధించిరి. వాటిలో నొకట్రుంతు పెట్టెను చిన్న తోలుసంచి మరొక నో సెసంచి పట్టుకొనిరి. పట్టుకువారిం కొక గృహమును పరిశీలించిరి. పట్టుకొనిన సామానును వారి తా వేయుచుండగా కొందలు కట్టులు మొదలగువాని పట్టు కొని సబ్ ఇన్స్పెక్టరుల చుట్టును మూగిరి. వారు యూనిఫార్ములో నుండలేదు. జాబితాను వ్రాయు చున్న వి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు వి. ఏ. గారి మెదమీద నొకడు గట్టికొట్టెను. మహ్మదు యామాపునయ్యకు యా మాపులకును గట్టిబెట్టులు తగిలెను. మహ్మదు యామాపురక్తు ముకారుచుండగా రెయునుస్తేమనకు పరుగెత్తి ఈ సమాచార ము నవకు వ్యాపించజేసెను. వెంటనే సెల్లకోటాయి పోలీసు వారు వారిసహాయార్థ మేమొందిరి. ఈలోన హంతకులు పారి పోయిరి. దెబ్బలు తగిలినవాడును చచ్చినవాడును రక్తములో మునిగి యచటబడియుండిరి. రాత్రి రెయిల్వే పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు శంకరవారాయణ అయ్యకు, నార్దణము దివ్యూటీ నూపం దెంటు గారలు కొంతమంది కిర్రకొనిస్తేయులతో నవకెక వచ్చిరి. వెంటనే వారు పరిశోధన నారంభించిరి. దెబ్బలు తగిలిన వారు మధుర ఆసుపత్రి కంపెనడిరి. పరిశోధన జరుగు చున్నది.

భీమయ్య - మీరు చుట్టకానిస్తార ?

బోగయ్య - నా కలలో దరభ్యాసాల తేవు.

భీమయ్య - అది దరభ్యాసం అయితే మీకు తప్ప కుండావుండదు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక చిత్రివిచిత్ర కటములతోనిండియుండును.		
మొదటి సంచిక	వెల (పత్రి 1-కి)	1-0-0
రెండవ	"	1-0-0
మూడవ	"	1-0-0
నాల్గవ	(చక్రముల తేవు)	
ఐదవ	"	1-0-0
ఆడవ	"	1-0-0
ఇందు వికోహా మహాసంగ్రాహ చరిత్రము విశేషము.		
ఏడవ సంచిక	వెల పత్రి 1-కి	1-0-0
ఎనిమిదవ	"	1-0-0
తొమ్మిదవ	"	1-0-0
6, 7, 8, 9 సంవత్సరలో ఆయా సంవత్సరములలో జరిగిన సంగ్రాహ వివరములు సంతకముగ చిత్రిపటములతో ముద్రితమై యున్నది.		

2. ఆంధ్రోద్యమము.

ఇందు ఆంధ్రమహా సభాధ్యక్షుల యావన్యములు, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షుల యావన్యములు మూల విప్ల చిత్రిపటములు, చిత్తు తీర్మానములు సలక్షణముగా చక్కని కై లిటో పెద్దఅక్షరములతో ముద్రితమై యున్నది. వెల (పత్రి 1-కి 1-0-0

3. ఆంధ్రసర్వకళాశాల: విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీ మతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డి గారి విరచితము వెల 0-4-0

4. ఆత్మజ్ఞానము.

దయ్యముల నద్వాళమను గురించిన కాశ్రీ యచర్య, పా. జగన్నాథస్వామి వి. ఏ. గారి విరచితము వెల 0-8-0

5. శారదాంబు.

సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గమిందు చూపబడినది. ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము వెల 0-4-0

6. శ్రీరామవిజయము.

ఇది ఏడంకముల చక్కని నాటకము. కోపల్లె వేంకటరమణ రావు వి. ఏ. గారిచే వ్రాయబడినది వెల 0-8-0

7. అమృతవల్లి.

1-4-0

8. బుద్ధచరిత్రము.

0-8-0

విజ్ఞానచంద్రికా పరిమత్తు పరిశీలలో బహుమతులను బడసిన కంచవల్లి కనకమ్మగారిచే అనువాదించ బడినది.

9. కవిత్రయ త్రివిచారము.

శ్రీమతి కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారి కృతము వెల 1-8-0

10. తృణకంకణము.

0-4-0

11. స్నేహాలత.

0-4-0

నాయుప్రోలు నువ్విరావుగారిచే విరచితము.

12. ఏ. హామా లిప్తి ప్రకంప.

0-4-0

13. ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోద్యమ తత్త్వమును దెలుపు చిన్ని పాత్రము 0-2-0

14. ఘోకలే చిత్రపటము.

0-1-0

(రాష్ట్రకవ్యము వేలు.)

చిరునామము:—
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212 మద్రాసు.

విదేశ ప్రతివార్తలు

(రైలు ఏజెన్సీ)

ఇంగ్లండు

జర్మనుల కేల ముందుగా రహదారి
చీల్ల నీయవలయును?

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— వెంటనే ఉష్ణశక్తులనుండి
జడలనుండి బ్రిటిష్ స్త్రీలను, బాహరను మానసిక పూరు
నండి యూరపునకు వచ్చు స్త్రీలను ముందుగా జర్మను
స్త్రీల నేలవెక్కించవలయునని సర్ వాట్సుకు చెయ్యినగాన
ప్రజల మండిరమున ప్రతిపక్షగా కర్మలు ఎమెర్ గారిట్లు చె
ప్పిరి.— చీనానుండి జర్మనులను గొంపోన శక్తికలబడిన నో
నావరా స్త్రీలను మనసునందుంచికొనిచెయ్యినగా రీప్రె
సెంటింగున్నది. తూర్పుజేతములనుండి బ్రిటిష్ స్త్రీలను బా
రను సాధ్యమగునంత త్వరలో తీసికొని రావలసి యున్నదను
సంగతిమిల్లురు ప్రభువు గారికి తెలియును. ఇందునుకూర్చి వా
రు చాలవరకు పట్టుదలతో ప్రయత్నించుచున్నారు; నాకా
మంత్రికర్మమువారికి వ్రాసినారు; కాని శత్రుజేతయుల సత్వర
గా తొలగించు టత్వరపరముగా నుండుటవలన ప్రస్తుతము నోరి
నవరా స్త్రీలను గూర్చి మరియెట్టిమాటలను చేయుటకు వీలు
లేదని తన అభిప్రాయము.

కేవుల ధరలు

లండను, ఫిబ్రవరి 28:— ఇండియానుండి వచ్చునపుడు
కేవులు హెచ్చించబడుటను గూర్చి బ్రెస్టుల్ ఫ్రెంచ్ విలేజి
ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నావికా ప్రయాణమున కత్వర
సరములగు నేలబొగ్గు ధరయు, కూలీలరేట్లును, ఈ మొదలగు
వ్యయము లెంత అధికముగ పెరిగిపోయినదియు ఇండియా
నుండి బయలుదేర సెంచువారికి తెలిసినట్లు కన్పించదు. నాకా
మంత్రికర్మమువారికి కేవుల నిజీల హెచ్చించిరి. అప్పటి
హెచ్చుటలు ఖచ్చుల హెచ్చుదలల కెంతమాత్రమును సాటి
రావచ్చునని తెలుపబడెను. ఇప్పటి స్థితినిబట్టి ఇంతలో కేవు
లను తగ్గించుట అసంధర్భమని లండనునందలి అధికారు
లనుచున్నారు. ప్రయాణికుల నాకలను నిర్బంధములకు గు
ర్యము చాల అధికముగ పెరిగిపోవుటవలన ఇంత వేగము కేవులు
తగ్గనట్లుకన్పించదు. మాటకు యుద్ధమునకు పూర్వము రిలకుల
పానుల విలువ యగు నాన కట్టుట కేపును 17 లక్షల పానుల
వ్యయ మగుచున్నది.

మరియొక భారతీయుని పియరుగ జేయుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 21:— యుద్ధము సంతముగ సంత
మొందించుట కవసరమగుచున్న నానరందిన భారతపారిశ్రా
మికలలో నాక మహానుభావులకు పియరుపదవి యొసగబడు
నని "పాలములుగ జేట్లు" నూచించుచున్నది.

మాంఛెస్టరు వ్యాపారము.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— మాంఛెస్టరు నుండి యీ క్రిం
ది తంతికార్త వచ్చినది.— బ్రిటిష్ వస్తునిర్మాతక సంఘము
లో చేరియున్న కంపెనీ లన్నియును సభచేసే విజేత వ్యాపా
రమును గృధ్రి చేయుటకు గాను వ్యాపార సామగ్రిని కేంద్రీ
కరించుటకొక ప్రధాన సంఘమును స్థాపించుటకు నిశ్చయించిరి.
వ్యాపారి పరిస్థితులను పరిశీలించి వ్యాపారానుకూలభావ
భములను గానాడుటకు ప్రతి విజేతమార్కెటు నందున ప్రతి
నిధిని నియమింప వలెననియు రాబోవు కొన్ని మాసములందు
కొందఱు ప్రతినిధులు నియమింప బడుచురనియు అభ్యుత్థులు
తెలిసిరి.

బ్రిటిష్ పోస్టుల మొయిలు.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— బ్రిటిష్ పోస్టులస్త్రీయరు ఇం
కొక నాకలో డిక్సన్ నవ్వపడినందున ఈ వార్తలు టపాలు రద్దు
చేయబడినట్లును మార్చి 3-న తేదీనికొత్తటపాలు వంపబడు
ననియు పోస్టుమాస్టరు జనరలుగారు చెప్పిరి.

రుమేనియా

రుమేనియా వ్యవహారనిర్ణయసంఘము

లండను, ఫిబ్రవరి 21:— ఎక్స్ పోజిట్రీకా విలేజిరి యి
ట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— రుమేనియా వ్యవహారనిర్ణయసంఘ
మువారు బేనటు, విమేక్లో రాష్ట్రములందలి వ్యవసాయ ప్ర

శక్తులను సోపానమున, పర్యవేక్షణమున గల ప్రజే
మును రుమేనియావలనపండి వెట్టిరి. రుమేనియాలోతిరుగుబాటు
విజేతముగ నున్న వార్తలు వ్యాపించుచున్నను జేతంతయు
చాల కాంతవంతముగ నున్నదని బ్రెస్టుల్ ఫ్రెంచ్ చెప్పి
రిలేజిరి వ్రాయుచున్నాడు.

ఆఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా ఆర్థికస్థితి.

కేపుటౌను, ఫిబ్రవరి 24:— రాజ్యాంగ సభమునకు
ఆర్థిక విషయప్రకటన సమయమునందు ఆగ్ గారు 1918 - 19
సం॥మున ఆదాయము 12,70,000 పానులనియు వ్యయము
2,18,89,000 పానులనియు 1919 - 20 సం॥మునకు ఆదాయము
20,60,9000 పానులందుననియు, వ్యయము 2,21,64,000 పా
నులందుననియు, వ్యయము 2,21,64,000 పానులందునని యు
చెప్పి ఆర్థికవ్యయమును భరించుటకు గాను వజ్రముల ఎగుమతి
వైఫల్యము నూటికి 10 వజ్రములకుగలవలెనని నూచించిరి.

సెర్వీయా

సెర్వీయా విషయము

బెటిష్ సంగము
లండను, ఫిబ్రవరి 28:— సెర్వీయానుండి శత్రు ఆక్ర
మణము వలన గలిగిన నష్టమునుచూచి విచారించి మజల నష్ట
ములను పూర్తిచేయుటకు అవసరమగు వ్యయమును, వస్తు
సామగ్రిని మదింపుచేయుటకు బ్రిటిష్ సంఘమువారు సెర్వీ
యాకు పోవుచున్నారు. ఈసంఘమువారు సెర్వీయానుండలి
ఆర్థికస్థితిలను కూడ పరిశీలించి బ్రిటిష్ వ్యాపారాభివృద్ధికి
గల అవకాశములను చూచెదరు.

జర్మనీ

లిల్లి ప్రతి యంత్రము.

లిల్లి, ఫిబ్రవరి 24:— లిల్లియందలి ప్రతికర్మగారమున
మొదటి ప్యాక్టరీ లిల్లి ప్రాంతములందు మజల సక్రమముగా
సేర్పబడుటచే వని ప్రారంభింపబడినది.

శత్రువుల నైసికపు మరతులు.

లండను, మార్చి 1:— ప్యాక్టరీ ప్రకటనము:— నేటి
దినము బలవంత శత్రుజేతప్రతినిధులు సమావేశ మగునపుడు, శత్రు
వుల కిట్టి నైసికమరతులను గోరవలయుననియు ఈ త్రమయ్యుద్ధ
సభాప్రతినిధులు నిర్ణయించిన నిశేధికను మార్చుల ఫాకు గా
రప్పించిరి.

అంతర్జాతీయపు రేవుపట్టణము

లండను, మార్చి 1:— రేవుపట్టణములు, జలమార్గములు
రైలుమార్గములు మొదలగువాని పరిశీలన నియోగింపబడిన
అంతర్జాతీయము సంఘములవారు బ్రిటిష్ వరాణసివారుల,
చిత్తులను పరిశీలించిరి.

రాల్ఫ్ బిల్లులు.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— ఇండియా దొరతనమువారి
అధికార మేవిధమునకు తగ్గకుండనుటకు కేయే అధికారము
లాభశక్తిమన రాల్ఫ్ బిల్లును నూచించిరి ఆనూచనల
ప్రధానోద్దేశ మేవిధమునను ఇనుమంతయు తగ్గకుండ ఇండియా
కాన సభావిచారణ సమయమున జూయనట్లు ఇండియా
దొరతనము వారిపద్ధతుండి ఖచ్చితమగు నిర్ధారణను గోరవలయు
నని యేటుగాను వార్తమొటులో మాంఛెగు గారిని గోరగా
యూ డేండ్ల నిరకు మాత్రము బిల్లు కానింప బడు
టకు వారంగీ కరించి రీనియు నూచనల
ఉద్దేశమునకు భిన్నముగ నుండు సవరణలలో తేనిది
గూడ ఇండియా దొరతనము వారంగీకరింప రనియు బిల్లు ఉ
ద్దేశములను తగ్గించని సవరణలు తగుమైనవిగ నున్నయెడల
అంగీకరింతు మని ఇండియా దొరతనము వారు చెప్పి రనియు
ఇట్లు చేయుటలో వారు తెలివైన పనియే చేసిరనియు మాం
ఛెగు గారు చెప్పిరి

నేలబొగ్గు పరిశ్రమ సంఘము.

లండను, మార్చి 1:— నేలబొగ్గుపరిశ్రమసంఘ మేర్ప
డెను. వ్యాజ్యమూర్తి కాంకీ గాఢభ్యుత్థులుగ నుండురు సంఘ
మున 12 మందిసభ్యులుండురు. అందు పెక్కిల్లరర్థము లాల్ప
రున్టీలు, సిడ్నీ వెల్పు, సర్ చియూజ్ నూసీ, సర్ థామస్ రాయి
డెను, సర్ ఆర్థురు డబ్ల్యు. హూగ్ గూడ నున్నారు.

అంతర్జాతీయ శాసనసంఘము

లండను, మార్చి 1:— సాంఘాతిక పరిపాలనా సంస్థా
పనలు గల జేతములు అంతర్జాతీయ కార్యక సంఘముల నకున
రించి యుండవలె నని కార్యక శాసనసంఘమువారు తీర్మానిం
చిరి. చిత్తు ఏర్పాటునంతటిని కమిషనువారు రంగీకరించిరి. అయి
నను ఆది తరీయకమారు కడపటిసారి చదువబడ వలయును.

భారత సైనికుల జీతములు.

లండను, ఫిబ్రవరి 24:— ప్రజలనుండెదరున యేటు గారికి
ప్రత్యుత్తర మొసగుచు మాంఛెగు గారిట్లు చెప్పిరి.— ఆక్రమణ
వైద్యము బుండునంత కాలము బ్రిటిష్ సైనికోద్యోగుల కిటీవల
నీయ ప్రకటించబడిన బోనసులకు, జీతపువృద్ధులను అనుసరించి
ఇండియా సైనికోద్యోగులకును బోనసుకు, జీతమునందభివృద్ధు
లను ఇచ్చుటకు ఇండియా గర్వ మెంచువారు నిశ్చయించిరి.
ఇందువలన ప్రస్తుతము ఇండియా గోరతనమువారు కార్యకృత
జీతముల లెక్కును మార్పుకుడైంపలేరు.

ప్రత్యేక కృష్ణామండల గ్రామోద్యోగస్థుల సభ.

అంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు
అయ్య, 26-1-19 న తేదీని బెజవాడలో జరిగిన శ్రధరు
కృష్ణామండల గ్రామోద్యోగస్థులసభ గాక మండల జూని
ప్రతినిధుగూడవిజనకును ఒక్కొక్క ప్రత్యేకమండలసభ జరు
పునటుల తీర్మానింపబడినది. అప్రకారము 16-2-19 న తేదీ
ని నిడదవోలులో మ.రా.రా. శ్రీ వెలమాటి రామయ్య చౌ
దరిగారి ఆధిపత్యముక్రింద సర్పాధురం దివిజను ప్రత్యేకమం
డలసభ జరిగినది. అట్లే భీమవరం దివిజను భీమవరములో
ది 2-3-19 న తేదీ ఆదివారము, బందరు దివిజను బందరులో
ది 16-3-19 (ఆదివారం) ప్రత్యేకమండలసభలు సమావేశమగు
ను. ఈనక మండలములలోని గ్రామోద్యోగస్థులందరు తప్పక
దరుజేయగోరుచున్నాము.

అధికముగ ఆందోళనజరిపిన గాని ఆరవనివారణ కా నే
రదు. మొదటిప్రకటనలో కోరికప్రకారము గ్రామము 1-కి
రు 1. చొ॥ చందాయును ఆదిమాంధ్రుల (పంచముల)నుగూర్చి
న సంజాయిషీయును చాల గ్రామములనుండి యిప్పటికిని
దయచేసివారుకాదు. చందాయును సంజాయిషీ యును
వెంటనే ఈక్రింది చిరుసామాను పంపి మాకు పోడ్పడ చేసు
చున్నాము.

"మ. రా. రా. శ్రీ గూడూరి రామచంద్రరావు పంతు
లుగారు గుడివాడ కృష్ణాజిల్లా."

కృష్ణామండల గ్రామో వెలమాటి రామయ్యచౌదరి,
ద్యోగస్థులసంఘము. అభ్యుత్థుడు.

ఒక విజ్ఞప్తి.

అంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్య, కొలదిదినంబులక్రిందట మూడు తాళపత్ర
గ్రంథములను సంపాదించితిని. 1 రాధామాధవవిలాసము. ఇది
యూ డాక్యాసములు గల పద్యకావ్యము. వెలిగొండ వేంకటపతి
కవిచే రచితమై కృష్ణానుమంత్రిత్రుడగు రామదాసామాత్యు
న కంకిత మీయబడినది.

2, 3, ప్రభులింగలిలలు 2, ద్వితవపాల్కురికి సోమనాధు
నిచేతను 2, పద్యకావ్యము పితుపర్తిబసవ య్య గారిచేతను రచిం
పబడి ఒక్కొక్కటి విద్యావ్యాసములు గడియై యున్నది. ఈ
గ్రంథప్రతులు ఆకర్షకకర్మ పోయినప్రతులు నాకులభిం
చినవి. ఇయ్యది అముద్రితములని తలచి యుద్ధింప సమకట్టితి.
ఎవరితావునందైన ఈగ్రంథములన్నయెడల నాకంపిన, కృతజ్ఞ
తతో అందికొని నానందగల ప్రతులతో సరిమాచి మరల వారి
గ్రంథములవిషయమై విశేషాంశములు తెలిసినయిగులు వ్రాయ
ప్రార్థితులు.

ఏతద్విషయమున భావాభిమానులు గ్రంథాలయకార్య
దర్శులు తగుప్రార్థనామా మెసగవరని తలచెదను.

సాగి రామనాధకర్మ.
కారెంపూడి, గుంటూరుజిల్లా. గ్రంథాలయకార్యదర్శి.

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జి, మంచుమందు
డబ్బీ 1-కి అ. 6. 12-కి రు. 8.8 10-కి రూ. 25.
తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముమీద
గాని, వెండ్రుకలలో గాని, లోచర్మములలో గాని, గోళ్లలో
గాని బుట్టచున్న పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోన
రెండు మూడు భేదములు గలవు.
అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

ప్రజాభిప్రాయములు

I ఆంధ్రపండిత సమావేశసూచన.

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకునకు:

శ్రీమత్ ప్రొఫెసర్ మాతృభాషను బోధించునట్టి పండితులు దురదృష్టవశాత్తూ ముందుకు వెళ్ళుముగ నాంధ్రపండితుల సంఘమునా భాగమే నగును. మొన్న మొన్న తమిళపండితుల సభ చేసి తమిళము విషయముల బ్రకాశమును జరిగియున్నది. ఏల తెలుగు పండితుల బ్రాహ్మణాభిప్రాయమున నేకకంఠమున గూడరాదు. ఆ భావనాగత తాచుచున్నందులకు బ్రతిభాకాలమునను జేర్చుకొని యాంధ్రమున జీవభాషలందు దెలుగు తెలుగును గొరవవాల్సి వచ్చినది యాంధ్రభాషయు, దమకు పేరిం జలము గలయు గట్టికొని పనిచేయుచున్న యాంధ్రపండితుల నూత్తరముల జేయుట విషయము. అయినను సమీక్షము గల దొరకమునా జీవభాషలయందున్నది కనుకను మొసంగి పండితులు బోధనాభివృద్ధి కాలము సర్వత్ర నెలకొలుపుటకు ప్రయత్నించుటకు నువ్వార ఆ ప్రయత్నములను నవి స్థాపించుటకు నువ్వార. ఇట్టిభాగముననుచూర్తమున బండితులు ముఖ్యముగా పాఠశాలలలో నున్నవారు కన్పింతురు. తెలుగుమాగాజీ బహుపండితులు నిర్దిష్ట లక్ష్యమున బ్రతివ్వయు సమావేశమునకు సమీపితులు; వాటి ను సూచించుము.

డి. చున్. శర్మ.

రెవెన్యూ డి. సీ. యు తెలుగు పండితుల సమావేశము.

II

ద్వితీయ గుంటూరును దిల గాను ద్వేషమునాసభ.

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకునకు:

అయ్యా, ముగళ సామ్రాజ్యమునాటి యాంధ్ర ప్రాంతమునకు వచ్చి విశేషములు చెప్పి వివరములు యింక కిక్కిరిస్తోంది. అందు గతమునను తెలుగులో జరుపబడిన పుస్తకమును గుంటూరు ప్రభుత్వము కొందరు ఆయన కొందినా వారసులు, కాని యిది ప్రభుత్వమునకు నుండ నెలకొన్నది. కనుకగాని లేకపోయినందు, కావున మరీ యే గ్రామ వాస్తవ్యులను ఆయననుకొని ననియు వ్రాసి, ఏకైకముగా మా గ్రామమున నిర్వహించుటకు సంకల్పించితిమి. వైద్యుని పండిత, డి. గోపాలాచార్యులు గారిని ఆధ్యక్షులుగా పంపి బ్రాహ్మించితిమి. ఆచంట లక్ష్మీనరసింహం డి. ఏ. ఎం. లింగం. ఎం. గారిని కూడ వాహించితిమి. ఇంకను ప్రత్యక్షముగా వచ్చియుండలేదు. మా పెదచెలిమారు గ్రామము వాస్తవ్యులను తీసికొని మొదలైన నున్నది. జల్మబంధు వస్త్రాలు పట్టుకొని నుండును. నా గాయనం నూర్చునా గాయనా చాళుక్యులు (నేటివైద్యులు) గారు ఆయన సంఘాధ్యక్షులు. సభ మార్చి నెల మూడవవారము గాని, తుదివారము గాని జరుపబడును. కావున మా యాహ్వానము నంగీకరించి వైద్యునివ్యాధిమానమున, వైద్యునివ్యాధివారమున విచ్చేసి సభను జయప్రదముగా నుండునని ప్రార్థనగాక!

కొన వేంకటరాయ శర్మ

పెదచెలిమారు

కార్యదర్శి.

III

బాలభట్టాచార్యములు.

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకునకు:

అయ్యా, ఆంధ్రజాతీయమున, అందు ముఖ్యముగ పల్లెటూళ్ళందు, బాలభట్టాచార్యములు వ్యాపకము చేయుట యొక్క ఆశక్తిగతము గూర్చి తమప్రతిభానుకూలమున ఇది వరకు వ్యాపకములను వ్రాసియున్నాము. ఈ మధ్యమున విరివిగ వ్యాపించిన, బాలభట్ట "జట్టు" లను, "పటాలము" లను కూర్చుటకు గాన ప్రతిగామమునందు అధ్యక్షులు పిక్కలైన "బాలభట్టాచార్యములు" గల తయారైయుండుట ఆశ్చర్యకరముగా మున్నది. కావున ఇట్టి "బాలభట్టాచార్యము" లను తయారు జేయుటకు వైదవాడతాలూకా "వల్లూరుపాలెం" గామమునందు శ్రీమంధి వేంకట కృష్ణయ్య చాదరిగారి ఆదరణక్రింద ప్రథమ బాలభట్ట కిష్టాసానున ఈ మార్చి నెల 22-వ తేదీ మొదలు 9 దినములు ఏర్పరచి తీసు. కావున కృష్ణగుంటూరు జిల్లానుండన్న గ్రంథాలయ ప్రతినిధులను తనిఖీయను ఆతేదీకి విచ్చేసి, కిక్కిరియను భాండదరిని కోరుచున్నాడను. కాతీయకాళాలయందు బాల

భట్టాచార్యములను శ్రీవారాహి వేంకట నుబ్బారావు పంతులుగారు తమభట్టాచార్యముతో గూడ విచ్చేసి, ఈ కార్యక్రమమున నెరవేర్చుటకు దయతో నంగీకరించిరి. ఈ సారి ఎక్కువమందిని తీసికొనుటకు తగిన యంతర్యములు లేవు కావున రాదలచినవారు వెంటనే తమదరఖాస్తులను నాకు పంపెదరని కోరుచున్నాడను. ఏ పట్టునుండైన కిష్టాసానున మునుంచిన కృష్ణప్రయోగములు అధికముగా కాగలవు. కావున పల్లెటూరు శ్రీ వేంకటకృష్ణయ్యచాదరిగారి ఆదరణక్రింద ఏర్పరచిన ఈ కిష్టాసానునకు పలువురు విచ్చేసి, బాలభట్టాచార్యములను తయారయ్యెదరని కోరుచున్నాడను.

"వల్లూరుపాలెం"నకు తెలిసి, రేపల్లెతాలూకాలనుండి కృష్ణానదిని దాటిపోయియు; బందరు రైలుమార్గమున "ఉప్పలూరు" రైలుస్టేషనునకు ఆగ్రామము 8 మైళ్ళ దూరమునందున్నది. మార్చి నెల 21-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు వైదవాడ పట్టణమునందు రామమోహన గ్రంథాలయమునందనుండి బయలుదేరి, వల్లూరుపాలెమునకు నేనును మరొకరినను వెళ్లెదము; కావున ఆసమయమునకు రాదలచిన వారందరును ఆవటికి వచ్చినయెడల కలసివెళ్లవచ్చును రాదలచిన వారందరును ముందుగా ఉత్తరములను వ్రాయవలయును.

వైదవాడ. అయ్యంకి-వేంకటరాయయ్య.

IV

గ్రామోద్యోగములు.

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకునకు:

అయ్యా! కృష్ణజిల్లా నువ్వరపాలనాభిలాషి జనవరి 2, 21, ఫిబ్రవరి 8 తేదీలకు గ్రామోద్యోగములను చర్చించుచు వ్రాసిన వ్యాపకములు ముఖ్యోద్యోగము ఫలరూపక మయినయెడల గ్రామోద్యోగి అతిశయించుటకు నుండునులేదు. వీరివాడము లోకమునకు కాదనియు రైతుసంఘములవారు కొందరు ప్రస్తుతము గ్రామోద్యోగములు చేయుచున్న ఆందోళనమున కామోదకరములగు తీర్మానముల గావించుటకున వీరివాడము లోకమునకు కాదని తేలుచున్నదనియు య. విజయ రామయ్యగారు 17 తేదీ ప్రతిభాలో తెలిపియున్నారు. నవనా గలయు దృష్టియై అజ్ఞాన ముంకరించి, స్వరూపాలనాభివృద్ధి ప్రజల మానసముల మొలకలెత్తుచున్న ఈ దినములలో అభిలాషి గారి అభిప్రాయము సరికాదనుట వాస్తవము. ప్రస్తుతము రైతు నాందోళనముపరచుచున్న యిక్కట్లు దాటుటకు రైతులకు గ్రామోద్యోగముల తోడ్పాటు అవసరమగునని తోచుచున్నావుచేతనే రైతుల గ్రామోద్యోగుల విశేషమునకు భంగము కలిగి రయితు కార్యము విఫలమగు నేమోయను భయముచేతనే కాబోలె! కొన్ని సంఘములవారు గ్రామోద్యోగములవారసత్వమును నిలవనలసినదని తీర్మానముల గావించి యున్నారు. కాని, అభిలాషి గారి వాద మామోదకరముగామి కి కాదని తెలియుచున్నది.

అనుభవజ్ఞులకు ప్రస్తుత గ్రామపరిపాలనను అసమర్థత అనివేకము అన్యాయములకు నిలయ మని గోచరించుచున్నది. ఈ విషయమును నువ్వరపాలనాభిలాషి గారు చక్కగా వివరించిరి. వంకపాంపరపు నాట్లలోలగించుట కామోదకరము కావున, నియమితాధికారమున డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్ కొనసంకుట మాత్రము అన్యాయమనియు తిరుద్యోగ నియమితాధికారమును ప్రజాయత్నము చేయవలెననియు తీర్మానము లొనరించుట యెంతయు. శ్రేయస్కరము. కాన నిక నైనను రైతు సంఘములవారు సమావేశ మగునపుడు న్యాయదృష్టితో ప్రజలపాలనాభివృద్ధి నెరవేర్చుటకు తీర్మానములకు తా వొసంగుదురు గాక!

కృష్ణ జిల్లా. గు. నాగయ్య చౌదరి.

V

28-వ గుంటూరు మండలసభ

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకునకు.

అయ్యా, గుంటూరు జిల్లా సంవారకార్యదర్శిగా రగులు. రా. శ్రీ. కొమ్మమూరు లక్ష్మీనారాయణపంతులుగారు పల్నాడు తాలూకా కేగి, యీ పాట జరుగనున్న మండల సభ యెడల 18, 19, 20, 21 తేదీలలో మాత్రమే గ్రామ మందు జరుగునట్లు అచ్చటి ప్రజాభివృద్ధి మాటలాడి తీర్మానించినట్లు కర్ణాకర్ణిక గా తెలియవచ్చినందుల కెంతయు సంతసము. మాచేపుర వాస్తవ్యులసాహస మెంతయు కొనియాడదగియున్నది. గుత్తికొండ, కారంపూడి, బాలకల్లు, చర్ల, గురికాల దాచేపల్లి, రెంటింకల, రుములకోడు, పిల్లలట్ల

మున్నగు పురప్రజాభివృద్ధి, తమ తమ శక్తి వంచనలేక యవసరమును సహాయమును చేసి సోదరులను మాచేపు గ్రామ స్థులకు చేరు ప్రార్థించుట.

ఆహ్వానసంఘమునా గాని జిల్లా సంఘకార్యదర్శిగా గాని సభానిమిత్తమై జరుపుచుండే కార్యక్రమమును అప్పటివట్ల పరిచా ముఖ్యమున తెలియచుట యత్యవసరము.

దూరమని శ్రమమునను యోచించిక తదితరతాలూకాలలో నుండు ప్రజలకు తప్పక సభకువచ్చి సభను జయప్రదముగా నెరవేర్చు కోరుచున్నాను.

జిల్లా రాజకీయసభకు మ. రా. శ్రీ వారాహి వేంకటాద్రి పంతులు డి. ఏ. జిల్లాకోర్టు కలీలు గారిని ఆగ్రాసవాధి పరిగా, తాలూకా సంఘములవారు రెన్ని కొనుట యుచితమని నా తలంపు. పంతులుగారు మొదటినుండియు రాజకీయపరిజ్ఞానము గలిగి విడువని పట్టుదలతో జేసిన చేయుచుండిరి. సాంఘికవిషయములయందును వేరకంజ వేరుక మార్గదర్శకులయి వర్తించుచుండుట యెల్లప్పుడు విధితమే! జేకోర్డర కార్యములు తన జీవితమును ధారపోసిన చువానీ ములలో పి రొక్కరు. ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులలో వీరి యగ్రాస వాధిపత్యము క్రింద 28 వ గుంటూరు మండలసభ జరుపుట కర్తవ్యము. సాంఘికసభకు మ. రా. శ్రీ వేంకటయ్య పంతులు గారు యము. ఏ. గుంటూరు కాలేజిపండితులు. వీరిని యెన్ని కొనుటయే సంఘోద్యోగములకు సార్థకము, వీరు అతిశయించుట చెప్పినట్లు చేయు నిగర్వకమేమిటి, కార్యకూరులు. అట్టి వారే యీపదవికి నర్హులు.

చట్టి నెరసింపక రావుగారు

జిల్లా సంఘసభకు.

VI

కీ ర స నా యి ల క ఆ పు

ఆంధ్రప్రతిభా సంపాదకునకు:

అయ్యా, విరోధా మహాసంగ్రామము ప్రారంభమై 4 సంవత్సరములు పూర్తియై యెదవ సంవత్సరము కొంత గడచి నది. నాటనుండి నేటివరకు సమ ప్రకృత్యములయలు వెరుగుచు నేయున్నవి యుద్ధ మాగి యిప్పటికి నుమాను 4 మాసములైనది. లోకంబంతటి సంధికారంబుననుంప కిరసనాయిల్ కూడ కలవాడెవ్వర? శ్రీ దొగతనమువారు తమ పుజలకు అనేకవిధముల సౌకర్యముల నేర్పరచియు నిట్టివిశేషములు మునగూడ విడలేదనుటకు నిదర్శనముగా నన్ని డిహర్షమెంటుల యుద్ధోగ్యులకు వారివారి పదవులకు తగినట్లు అదనపు బత్తెముల నిచ్చుచున్నారు కాని 'అభాగ్యవృత్తి'సంపన్న మున నాయాంతిందన? అన్నట్లు యీ ప్రభువు పాతకాలలో పాధ్యాయుల యదృష్ట మేమియోకాని వీ రెల్లు జీవింపుచున్నారో పరిశీలించు ప్రభువు లెక్కడను గన్నడరు. వీరి వీరికితనము వీరియసమర్థతను వీరిట్లు వెక్కిరించుట బడజేయుచున్నది. వీరుసభలు జరుపరాదుకదా, అట్టి లములముగా విన్నవించుకొనుటకైనను ఏకగ్రీవముగా నట్టిల నీయరాదుకదా? ఏ చువానాభావ్యుడైన నొకడు బయలుదేరిన నతని యడుగు ఇంటినుంకలి గడచే దాటునుకదా? ఇక వీరికి కర్తవ్యమేమి? దయాద్రోహములగు సభికారులే పునర్విచక్షణచేసి వీరికి తగుసాదు మొనర్పవలెను. అందుల కీమధ్య జేకాంతి యగు వరకు బోధు సర్వీసువారలకుగూడ యుద్ధపుబత్తెను తీసు ఉత్తర్యులు ఏర్పరచి ఆములు జరుగుచున్నట్లు వినుచుంటిమి. కాని యీతరుణమునందైనను యీ బీద యువాధ్యాయులనెట్టి నువ్వరకు రాకుండుట కనుచిచ్చారము. ఈతరుణ యీరాష్ట్రమునందంతటను నిండియే యున్నది కాని 1907 సం॥రం వారి రంభమునుండి కొన్ని జిల్లా సంఘములవారు తమ జిల్లాలోని యువాధ్యాయులకు కరవు బత్తెనుక్రింద అదన మొక్కరూపాయి హెచ్చు నిచ్చుచు, అది వారి నేతనములతో కలిపి హెచ్చుగా నిపుటికి నిచ్చుచున్నారు. ఈ మండలములో మాత్రము ఏనడుపాదుమును కలగలేదు. కావున నియంతృత్వమును సంక్షోభము జెందువరకు ఈ మండల సంఘాధ్యక్షులను, తాలూకా సంఘాధ్యక్షులను, నీవీద యువాధ్యాయులనెట్టిని జక్కగా విమర్శించి తమ నాకరులతో పాటుగాని గవర్నమెంటు యుద్ధోగ్యులతో పాటుగానియుద్ధబత్తెమును నిప్పించి యీ యువాధ్యాయుల యున్నట్టి బోగొట్టుట లోకమునకు మహాపాపకార మగును. ఎంతమానవతయైన మనప్రాణములు నిలకను జీవయాత్ర నెట్లు పూర్తిచేయుచు కావున ఓదయాచయూ తక్కిన యుద్ధోగ్యులతో పాటు యీబీద యువాధ్యాయులకుగూడ యుద్ధపు బత్తెముల నిప్పించునట్లొనర్ప ప్రార్థించుచున్నాము.

ప్రథమపాతకాలలో పాధ్యాయుడు.

వృత్తాంత లేఖలు.

రామచంద్రపురం తాలూకావార్తలు.

(మాస్యకీడు విలేఖవద్దనుండి.)

గోక్షేత్రంబి.

రామచంద్రపురము, ఫిబ్రవరి 24:—కీర్తికేసులగు గోక్షాలకృష్ణ గోక్షేగారి నాలుగవ వర్గంతుల్యము ఈనెల 19 రీఖ సాయంత్రము పురమందిరమునందు పురజలచే జయ ప్రదముగ జరుపబడినది. ఇచ్చటి ప్రేమనరీ గలుమేజప్రేటు గాగంటి అయ్యల లింగం పంతులు బి. ఎ. గాగ్రాసవాధి పత్రికము వహించిరి. ఈకడలి వర్షులు బి. ఎ. బి. యల్ గారు ను, మాంధాళ నరసింహారావు బి. ఎ. గారును, యమ్. మంజు నాధరావు బి. యె. బి. యల్ గారును సామహానీయని జీవిత మును గురించియు, తోడ్పాటకై ఈయన చేసినపనిగూర్చి యు మాట్లాడిరి.

గ్రామోద్యోగుల వారసత్వపుమాట్లాడు.

కృష్ణాగుంటూరు మండలములయందలి గ్రామోద్యోగులు దొరతనమునా రీతీల తొలగించ దలచుటకు తమవారసత్వపు మాట్లాడు విషయమై యన్యాయమని విన్నవించుకొనుటకు కడదిన మూడునాగు మాసములకుండి యన్యాయప్రయోగల కోర్టు సభకుగాని: దివిస్తరముల బంపించుచున్నతరీ గోదావరి నాదపుల కింతవరకు ఇగుమంతయైనను చీకట్టుకుంటుట కడుకోవనియు. కనైనను మేల్కొంది తమవిన్నతుల గూడ బంపెద రని నమ్ముచున్నాను.

పరకురామశ్రీతి.

నిన్నటిరాత్రి పడకొంతు పండ్లగుంటల వేళ నిచ్చు టి పాకీవార్లగుడిసెలయం దెట్లో పంపుంటునని దాదాపుగుడి సెలన్నియు తగులబడిపోయినవి.

నాయ్యుల ఎలిమెంటరీ పాఠశాల.

వెద్దాపురం తాలూకా జగంపేటలో గవర్న మెంటు వాటికల ఇంకకంట్లెనుకందరినూలు కాంక్ష నుచేయుట వేళ ఆచుట నిదివరకు ఉండియున్న నాయ్యుల ఎలిమెంటరీ పాఠశాల నీతాలూకా కొంతురుగ్రామమునకు మార్చబడినది. ఆ గ్రామమున వీ పాఠశాల తెరవబడినదిమన మిక్కిలి వైభవముతో సభ చేయబడెను. గోదావరిజిల్లా స్కూల్స్ అసి స్టెంటు యనస్మెత్తరు వల్లూరి నరసింహారాయుడుగాను సభాధి పత్యము వహించిరి. తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగాను, కోర్టు ముఠసలుగాను, మేజస్ట్రేటుగాను, ప్లీడర్లు మొదలైనవారందరు సభ నలంకరించిరి.

రీడింగురూము

నిన్నటి సాయంత్రము గంగవరం గ్రామములో రీడింగు రూము లైబ్రరీస్థాన మహోత్సవము వైభవముతో జరుప బడినది. రామచంద్రపురం కోర్టు ముఠసలుగా రగ్రాసవాధి పత్రికము వహించిరి. ఈ సందర్భముననే అచ్చుట కో - ఆఫరే టిపు సామ్రాజ్యమున, గంగవరం రయ్యలసంఘము గూడ నిర్వాటు కాబడినవి.

కాకినాడ వార్తలు.

(మాస్యకీడువిలేఖకుని యొద్దనుండి.)

మ్యూనిసిపల్.

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 28:—ఈంద్రపాలెము లాకునై నున్న కట్టంతెనను మ్యూనిసిపల్ వారిని తీసికొనడని కాకి నాడ తాలూకా బోర్డువారు కోరియున్నారు. బండ్లపస్తా కది యుపయోగము లేనందున తమ కక్కురలేదని మ్యూనిసిపల్ వారు తెలియబరచిరి. ఒక్కరూపాయ పన్ను చెల్లించు వారందరు వోటులుగ నుండవచ్చునని గవర్న మెంటువారుపంపిన ఉత్తరువు చొప్పున త్రొత్త వోటుగ్ల లీటులు తయారుచేయ బడును.

ధాన్యము కమాండీరింగు.

ఈతాలూకాలోని వేళంగి గ్రామమున ధనికులగు కమ్మ రయ్యలు ధాన్యము విస్తారముగ నిలువచేసే ఎత్తువ ధరలను రాబట్టు నుద్దేశముతో విక్రయింపవచ్చునని జిల్లా ఆధికారు లకు తెలియవచ్చినందున పాడ్ కాన్వర్టర్స్ డిప్యూటీకలెక్టరు గారును తాలూకా రహస్యీలుదాననాగును పోలీసు సహాయ మిచ్చుకొని ఆగ్రామమువేళి బస్తారు. 6-8-0 చొప్పున ఖరీ దుకట్టి 2,000 బస్తాలవరకు కాకినాడకు బండ్లవై తోలిపెట్టిరి. జిల్లాలో గవర్న మెంటువారు కమాండీరింగు చేయుట కిదియే ప్రథమప్రయత్నము.

వివిధవిషయములు.

సెలవులోనున్న క్రికెట్ క్రీడాంగుగూడ వచ్చి రీతిపుచేసిన మంటనే (తెజరీ డిప్యూటీకలెక్టరు మహారాజశ్రీ పండిత నాగేశ్వరరావుపంతులుగారు సబ్ (తెజరీల తిని తీసుకును. డౌమన్యవహరవిధానమును నేర్చుటకు పెన్సనల్ అసిస్టాంట్ కలెక్టరు రామబహద్దర్ యు రామారావు ఆనగల్ గారిని చెన్నపురికి పండువురు అని తెలి యుచున్నది. పోలవరం ఎన్టీ టుకు కోర్టు ఆఫ్ వాడ్సువారు తీసికొను విషయ మింకను నిశ్చయము కాలేదు. పితాపురపు దానాలలో నిచ్చుటకు వచ్చి యున్న ప్రాజెక్టువకీలు జి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు మొన్నటి సాయంత్రముల కాలెట్ కాసనములను తీరముగ ఖండించుచు చక్కని యుపన్యాసమును పురచురించున నిచ్చిరి.

గంగవరము సభలు

(మాస్యకీడువిలేఖకుని వద్దనుండి)

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 28:— ఫిబ్రవరి 28 వరేది ఆదివారము మధ్యాహ్నము లెండుగంటలు లగాయకు రామచంద్ర పురముతాలూకా గంగవరము గ్రామమున (1) రామచంద్ర పురము తాలూకా డిస్ట్రిక్టు మిజ్జబోగారెనమ, కా. శ్రీ. వ. మంజునాధరావు బి. ఎ. బి. ఎస్., గారి ఆధిపత్యమున నీతారామ పుత్తక భాండాగార, పుంపటి సంఘస్థాపనమును గురించియు (2) మ. రా. శ్రీ. దంతులూరి లక్ష్మీనరసింహ రాజు బి.ఎ. బి. ఎస్. సి. గారి యాధిపత్యమున గ్రామసంఘ స్థాపనమును గురించియు సభలు జరిగెను. 500 మంది రయ్య లులు మొదలగువారువచ్చిరి. ఈ సభలకు రామచంద్రపురము కోర్టుప్లీడర్లు, తాలూకా సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగారును, దను శేసీ తగు ప్రాత్యాహ మొసగిరి. సభాభ్యుత్థి లిరువురును సమ యోచితములగు సుపన్యాసములనిచ్చి సభ్యుల నానందింపజేసిరి భాండాగారమునకు దుగ్గి రాల మార్కెట్ కాకరావు గారు, డెల్టా నూపరింకెండ్లెంటు ప్రతాపరావునాయుడు గారు మొదలగు వారు 500 పుస్తకములవరకును సహాయ మొనర్చిరి. గంగవర గ్రామవాసులు మండలరాజకీయవిషయములందు శ్రద్ధవహించుటకు పేరుపడసిన వారగుటకులన వారి మూలక సభలు జయప్రదములై కాశ్యతముగ నిలిచి ప్రజోపయోగమగునటుల భగవంతు డనుగ్రహించును గాక.

అర్యసమాజము-ఖరగి పూరు.

ఒకవిలేఖ యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఈ నమమ దగ్గంగ జిల్లానుండి, పండిత శివశంకర వేదాచార్య కాన్యతీర్థుల వారు ఈ యూరువచ్చి వేదమతోర్కొప్పైతరగూర్చి మహో పన్యాసములు హించి భాషను నావించిరి. అందుమొదటిదినమున (22-2-19):—వేదములు మిక్కిలి పురాతనము లనియు, సత్య భావదాయకము లనియు ప్రపంచసృష్ట్యానియండే నిర్మించబడిన ననియు, వేదమతమునందే ప్రపంచమందలి యితరమతములు జనించెననియు తెల్పుచు సూక్ష్మ వాఙ్మయసామ్యత్యమును ఆ భాషాతీరనమువాయుక్రాంత్యము ముచ్చటించుచు ప్రపంచ మందలి భావలన్నిటికిని సంస్కృతమే మూర్త్యువాద యని యు తెప్పి ఆర్యుల ఆత్మనికావయన, కువోఫలగావించిరి.

రెండవదినమున (23-2-19)

వేదమతమునకు, వేదేతర మతములకును, గల భేద ముల సదాచారణ పూర్వకముగ నిరూపించుచు వేదమతో త్కొప్పైత సిద్ధాంతికరించుచు; వేదబాహ్యములును, కాస్త్రు విరుద్ధములును, అగు వెర్కుసంగతులను గలిగి యుండుటచే పురాణములు సత్యజ్ఞాన నిరూపకములు గావనియు, ఇట్టి భేదాభిప్రాయములనే, కలిగియుండిన “ఖురాన్” “తైలిర్” మున్నగు మతగ్రంథములు గూడ పురాణములవలెనే యెంచ బడవలసి యున్నవనియు, మామిడికప్పభావ విరుద్ధము గాక, ప్రకృతివ్యామకాస్త్రుసమృతమై యుండు మత మొక్కవేద మకమే యనియు, దృఢముగ వక్కాణించిరి.

మూడవదినమున (24-2-19)

వేదమతోర్కొప్పైత సౌమ్యత గూర్చి చెప్పుచు, మౌగా భాగ్యసము మోక్షమార్గ నాయక మనియు, ఇండియా సిగ్రహ త్యమే, ఆనందజీవనదాయక మనియు, మనుష్య కేరీరాంతర్గత మగు నవరంధ్ర సదోపయోగమే, మనుజుని ఉత్కృష్టదక నందించుననియు విపులముగ, గంభీరముగ, మనస్సునకు నచ్చు నట్లుగ బోధగావించిరి.

తిరువనంతపురము ప్రజాసభ

ఈ సభ 26-వ తేదీన మరల నమవేళమయ్యెను. పాఠ స్వత్వములను గూర్చి పలువురు పార్టీలింగ్యము లంపగా నాని నన్నిటిని బాగరూకతతో నాలోచించెదమని దివానుగారు చెప్పిరి. చులయాళము నేర్చుకొను పంచమబాలుకు ఆంగ్లవిద్య నభ్యసించదలచు నెడల వానికొక విద్యార్థి వేతనము నిచ్చెదమని దివానుగారు వాదనా మొనరించిరి. 27-వ తేదీని అనేకమంది స్థానికావసములును దెలిపిరి. ఆరువంతపురము రెయిలు స్టేషను కడ సభికును కట్టించవలసినదని ఒక సభ్యుడు నూచిం పగా అందునిమిత్త మిదివరకు రూ. 25,000 లు భాంక్షను చే యబడినవని దివానుగారు చెప్పిరి.

ఫలాహారావంతపురము వల మరల జరిగెను. ఆసమయమున స్థానికావసరములను గూర్చి అనేకనూచనలు చేయబడినవి. కొంతమంది ప్రజాసభను మరల సంస్కరించి నిర్మింపవలసిన దని కోరిరి. సభ్యుల కెప్పుడు స్వత్వముల నీయవలయుననిరీ దివానుగారు చెప్పిన సమయము నన్నిటిని బాగుగ నాలోచిం చెదమనిరి. అంత మహారాజుగారిని దివానుగారిని బహుజయ ధ్వజులతో సాయంత్రము 6 గంటలపుడు సభ ముగిసెను.

మదరాసు కిండు సదరమరాటా రైల్వేకంపెనీ, లిమిటెడ్.

(మెన్టాంసు కంపెనీలో ఇంకొకొక్కేలు చేయబడినది.)

నో టీ సు 1497

సాల్వకొటార్సునుండి రవాణాచేయబడు చిల్లర సామాను:— ఈక్రింద జాబబడిన ప్రకారము ఒక వారములో కొన్ని రోజులవరకు ఇకముందు చిన్న చిన్న సామానులు సాల్వకొటార్సునుండి రవాణా చేయబడును.

సాతు వెస్తు లైన్.

జోలారుపేట బెంగుళూరుసిటీ మధ్యనున్న స్టేషనులకు బెంగుళూరుసిటీ స్టేషనుగండా బోవు వానికని, కే. జి. ఎఫ్. రైల్వేస్టేషనులకును సోమ, మంగళ, బుధవారములనాడు సామాను రవాణా చేయబడును. మదరాసు, జోలారుపేట స్టేషను లకు శుక్రవారము, శనివారములనాడు పంపు బడును.

నార్సు వెస్తు లైను.

అర్కోణము, కడప మధ్యనున్న స్టేషనులకు సోమ, మంగళవారములనాడు రవాణా చేయ బడును. కడప, గుంటకల్ స్టేషనులకు బుధ, గురు వారములనాడును, గుంటకల్, రైచూరు స్టేషను లకు శనివారములనాడును రవాణా చేయబడును.

సాల్ ఇండియా రైల్వే.

జోలారుపేట, మెట్టుపాలి యము మధ్యస్టేష నులకు సోమ, మంగళవారములనాడును, నీలగిరి రైల్వేస్టేషనులకు గురువారమునాడును, పోద నూరునుండి మంగుళూరువరకు గల స్టేషనులకు, కొచ్చిక్ స్టేటు రైల్వేస్టేషనులకుకూడ శుక్ర, శని వారములనాడు రవాణా చేయబడును.

నార్సు ఈస్టు లైను.

ఈలై నుమిది స్టేషనులకును, ఈలై ను గుండా పోవు స్టేషనులకును ప్రతిదినము చిన్న సా మానులు రవాణా చేయబడును.

ఇదివరకే ముందుగ అంగీకరించబడిన సామా నులు చాలావరకు నిలవయుండుటచే దానినంతను పంపివేయవలసి యున్నది. కాబట్టి యికముందు వచ్చు సరకులు కొంతవరకే అంగీకరించబడును. తామంపబోవు సరకుల తాలూకు, ఫర్వార్డింగు నోటులను సాల్వకొటార్సు ఏజెంటుగారి కంపెన వారు సరకులు ఎప్పుడు అంగీకరించబడునో తెలి యుచేసెదరు.

ఈ య వి త్వరలో వారికి తపాల్ ద్వారా తెలియపరుపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమాషధము

వెల స్వల్పము

తల నొప్పులకు

వేరు పొందినది.

గుణము లే కుండిన

మీ వైకము మీకు

ఇయ్యబడును.

ననమూలికలచే

చేయబడును.

సునానన గలది.

గుణ మధికము

పంచభాషను

చూచి కొనిన

మోస ముండదు.

ఒక సారి పరీక్షించి

చూడుదు.

చక్కని డబ్బితో

వెల ర అణాలు.

అన్ని దుకాణముల

లోను దొరుకును.

అమృతాంజనము డి.గో.

6, తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

109, ప్రేరి రోడ్డు, పోట్, బొంబాయి.

స్వదేశి కత్తులు

హాగ్ గాండు మంగలి కత్తులు	1-2-0
పేబిల్ కత్తులు	1-0-0
కార్కులు పీయనది, చాకు అన్ని కలసి నది	
(ప్రమాణీకుల కెక్కుడు పయోగకరము)	1-8-0
డి. బ్లెమర్ గర్గు చాకులు	1-0-0
సింగిల్ బ్లెడు చాకులు	0-6-0
డెస్కు కత్తులు	0-4-0
సింగిల్ బ్లెడు చాకులు (చిల్లర మల్లరక నులకు)	0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
962 లిమిటెడ్,
కంబీవరం.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(984) ఈ ఆశుర్య గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ దృష్టి, వాస్తవభూషణ, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంగళ కాత్తము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్ల కేక తమాషాలు, విచిత్రవిచిత్రవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనమ్యుని మాయలు చేయుట, మామిడి చెట్టును పుట్టించుట, తీగముతో సమాధియగుట, కీరములని తలకాయ చేత చూట లాడించుట, భూమిపై గజముయెత్తున గాలిలో మనమ్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యద్భుతముగా శుభాశ్చర్యములను గాగ్రంఠి యిచ్చుచున్నాను. దీని వెల 4 రూ॥ 5. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరు జిల్లా)

మోహినీతైలము:—త్రైలుపురము వాడుటకు యోగ్య మైనది. మెదడుకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును. వెండ్రుకలు నునుపుజేరును. నునానగలిగి యుండును. 0-12-0 అమృతాంజనం డి.గో, 6, తంబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

మోన పోకుడు

తుప్పుపట్టినయిండ్లకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మానపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వాయిలెన్ డ్ డి. అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపల్ కార్పొరేషన్లు వల్లికు వర్క్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

హాల్ ఏంజిల్లు:—ది హాల్ ఇండియా ఇంజిన్యేరింగ్స్, లిమిటెడ్.

డి రెలయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం. 553 కు,

మదరాసు

కై కామోజివ్ నోరునప్పుడు ఈశక్తి పేరుకూడ నుదాహరింప నోరుచున్నాము

HEALTH FOR A POSTCARD

If you suffer from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency, take the first step to health by sending for the Free Descriptive Booklet which describes Dr. Bier's Principle of Obstructive Hyperaemia, and its practical application known as the Erectruss. The Erectruss Treatment has cured where other methods had failed and a perusal of the Booklet will make it clear to you why Erectruss has superseded all other remedies. Erectruss has been aptly described "as an aid to Nature"—the natural cure being effected by an "excessive accumulation of the blood in the diseased part," the Erectruss being the means by which the desired accumulation is obtained. This method is essential "Natural"—that is why it has performed such miraculous cures. Write for Booklet by (next post to Erectruss (A. P.) Bureau in the East, Bangalore, India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS JUDGE BY RESULTS.

Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Bier's Principle of "Obstructive Hyperaemia," on which it is based, is one of the wonders of medical science.

The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, a sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15, (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet—it may mean New Life to you. Address to ERECTRUSS (A.P.) Sole Agency BATALA (India.)

DR. BIER'S ERECTRUSS.

బాయిలర్స్

బాయిలర్లలో కలుగు, పాచి, త్రుప్పు, మున్నగువాటిని పోగొట్టును. మరి త్రుప్పును పట్టినయిదు. ఇప్పటి స్టీమ్ పవర్ యంత్రముల కన్నిటికిని, బాయిలర్స్ ముఖ్యముగా నుండవలెను.

1 డ్రమ్ములో 1 హెండ్రిక్ వెయ్యలు బాయిలర్ యుండును. 1 డ్రమ్ము వెల రూ 40-0-0 లు. వీటికి మార్గలు సన్నవారొక్కరే, మొత్తం, తని, ఏజంట్లు. వీరి ప్రధానకార్యాలయము, ఇంగ్లాండు దేశముననున్నది వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

మార్గలు సన్నలందు కో

లిమిటెడ్, ఇంజనీయర్సు

(1498) 9 నెకండులైన బీచి, మదరాసు.

పాశ్యపు వేంకటాచల పన్నితులవారి ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీవలకుల శ్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములను నిరోగులై యున్నారు. ఒక యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తయారై నుండెనేని శ్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధాపథము రోగికి లేదని తామే సంతోషముగ బల్కులకు. దినజ్వరము, మాదర వాల్గర జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగు విచిత్రక గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం. (594)

2. క్రివాస తైలం:—శ్లేగు గడ్డకును, సందుల నొప్పి పోవుటకును మంచియిది. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇనాం.

3. వైశ్యాన రాసనం:—దీనిని నేరించినపుటికండియే మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిభేది, కీరభేది, అశీర్ణ భేదులు గుణము కాగలదు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం.

4. బాలసుఖోదయము:—బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యల మందు. మందము, చులబద్ధము, అశీర్ణ భేది, కృత్త్యము, కడు పుల్లియుండుట, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు. బిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇనాం.

5. లో కామయవార కస్తూరిమృతము:—బిడ్డలకు వయ

స్సు ముగిసినవారికి, బాలింతలకు ఈ మృతము గుణ కారి. మందము, పడికము, దగ్గు, అశీర్ణము, కీర వాతం, పూర్వవాయువు, మలబద్ధం, జ్వరం, చలజ్వరము, దుష్టులము మొదలగు యింక ననేక రోగములను గుణము చేయును. (801)

260 మాత్రలు గల సీసా	0-4-0
కపాల కర్పూర 6-కి	1-8-0
" "	12-కి 2-14-0
" "	25-కి 5-5-0

ప్రతి వై.ప.ధములో కూడ అడ పానము తెనుగున పంపబడును. శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.